

Raport diagnostyczny

Portret partnerstwa na 307

GMINA
BARANÓW

GMINA
DOMASZOWICE

MIASTO I GMINA
KĘPNO

MIASTO I GMINA
NAMYSŁÓW

GMINA
RYCHTAL

GMINA
ŚWIERCZÓW

GMINA
TRZCÍNICA

GMINA
WILKÓW

POWIAT
KĘPIŃSKI

POWIAT
NAMYSŁOWSKI

Raport diagnostyczny

Portret partnerstwa na 307

Raport diagnostyczny

Portret Partnerstwa na 307

Opracowanie

Związek Miast Polskich

Zespół autorski

Joanna Sikorska, Grzegorz Szewczyk, Anna Dulian (rozdział – Podstawowe informacje o partnerstwie)

Kierownik projektu CWD

Jarosław Komża

Projekt „Pilotaż Centrum Wsparcia Doradczego” poprzez bezpośrednie doradztwo ZMP w strategicznym planowaniu rozwoju 38 partnerstw samorządowych, ma na celu popularyzowanie idei partnerstwa międzysamorządowego, wzmocnienie zdolności gmin i powiatów do podejmowania przemyślanej i celowej współpracy oraz planowania kompleksowych przedsięwzięć aktywizujących potencjał obszaru partnerstwa i budujących jego rozwój.

Dzięki współpracy Związku Miast Polskich, samorządów lokalnych i regionalnych oraz Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, dla ponad 370 partnerskich gmin i powiatów z obszarów borykających się z problemami rozwojowymi przygotowywane są diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczo-przestrzennej, a następnie strategie terytorialne oraz pakiety przedsięwzięć podnoszące jakość życia mieszkańców.

Projekt „Pilotaż Centrum Wsparcia Doradczego” realizowany jest w okresie od września 2020 do marca 2022 roku w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020.

2021 © Związek Miast Polskich

Skład Partnerstwa

Miasto i gmina Namysłów, Powiat Namysłowski, Gmina Domaszowice, Gmina Wilków, Gmina Świerczów, Gmina Rychtal, Miasto i Gmina Kępno, Powiat Kępniński, Gmina Baranów, Gmina Trzcinica

Skład Rady Partnerstwa

Krzysztof Mucha – Zastępca Burmistrza Miasta i Gminy Namysłów, Konrad Gęsiarz – Starosta Powiatu Namysłowskiego, Urszula Medyk – Wójt Gmina Domaszowice, Bogdan Zdyb – Wójt Gminy Wilków, Barbara Bednarz – Wójt Gminy Świerczów, Adam Staszczuk – Wójt Gminy Rychtal, Artur Kosakiewicz – I Zastępca Burmistrza Miasta i Gminy Kępno, Alicja Śniegocka – Wicestarosta Powiatu Kępnińskiego, Bogumiła Lewandowska-Siwiek – Wójt Gminy Baranów, Grzegorz Hadzik – Wójt Gminy Trzcinica

Skład Grupy Roboczej

Anna Pilarska – samodzielne stanowisko ds. planowania strategii i marki gminy - Urząd Miejski w Namysłowie, Wioletta Socha-Kompała – kierownik Wydziału Promocji i Rozwoju Powiatu Namysłowskiego, Marta Morga – kierownik Referatu Inwestycji, Rozwoju, Ochrony Środowiska i Zasobów Komunalnych Gminy Domaszowice, Karolina Polak – pracownik ds. gospodarki komunalnej i zagospodarowania przestrzennego Gminy Wilków, Aleksandra Jaroszewska – podinspektor ds. Pozyskiwania i Rozliczania Funduszy Unijnych Gminy Wilków, Michał Hnat – kierownik Referatu Rolnictwa, Inwestycji i Mienia Komunalnego Gminy Świerczów, Iwona Wilczyńska – Sekretarz Gminy Świerczów, Dominika Maryniak – inspektor ds. ochrony środowiska, gospodarki komunalnej i pozyskiwania środków zewnętrznych Gminy Rychtal, Anna Dulian – inspektor w Wydziale Komunikacji Społecznej Urzędu Miasta i Gminy Kępno, Krzysztof Godek – II Zastępca Burmistrza Miasta i Gminy Kępno, Magdalena Osada – sekretarz Powiatu Kępnińskiego, Paweł Jeziorny – naczelnik Wydziału Zarządzania Projektami i Promocji Powiatu Kępnińskiego, Bartosz Malinowski – kierownik Referatu Rozwoju Gminy, Kultury, Promocji i Sportu Gminy Baranów, Malwina Bochyńska – inspektor ds. funduszy pomocowych i współpracy z organizacjami pozarządowymi Gminy Baranów, Justyna Muszalska – inspektor w Urzędzie Gminy Trzcinica, Dawid Gościński – inspektor w Urzędzie Gminy Trzcinica

Spis treści

Wprowadzenie	8
1. Charakterystyka Partnerstwa	11
1.1. Podstawowe informacje o partnerstwie	11
1.2. Analiza powiązań funkcjonalnych w obszarze Partnerstwa.....	21
1.3. Współpraca z kluczowymi partnerami instytucjonalnymi dysponującymi zasobami, które mogą powiększyć potencjał rozwojowy partnerstwa	33
1.4. Analiza aktualnych polityk rozwoju członków partnerstwa.....	34
2. Analiza sytuacji obszaru partnerswa na podstawie wskaźników statystycznych i badań opinii publicznej	41
2.1. Analiza wskaźnikowa w wymiarze społecznym, gospodarczym i środowiskowo-przestrzennym.....	41
2.2. Analiza pogłębiona dla obszaru partnerstwa	45
2.2.1. Sytuacja demograficzna	45
2.2.2. Popyt na usługi publiczne i rynkowe oraz na infrastrukturę techniczną i społeczną w kontekście zmian demograficznych	67
2.2.3. Potencjał społeczny i ekonomiczny społeczności na terenie partnerstwa, potencjał ekonomiczny podmiotów prawnych, potencjał partnerstwa	86
2.2.4. Potencjał i konkurencyjność lokalnej gospodarki	90
2.2.1. Stan finansów lokalnych (zdolność finansowania rozwoju).....	101
2.2.2. Rynek pracy I potencjał I konkurencyjność lokalnej gospodarki	129
2.2.3. Stan I jakość środowiska na obszarze oraz zagospodarowanie przestrzenne.....	138
3. Analiza potencjałów, barier I potrzeb rozwojowych obszaru partnerstewa	143
3.1. Potencjał rozwojowy obszaru partnerstwa.....	143
3.2. Bariery rozwojowe, deficyty I problemy obszaru partnerstwa	146
3.3. Główne czynniki rozwoju partnerstwa.....	154
3.4. Kluczowe wyzwania, kierunki strategicznej interwenji i współpracy	154

Wprowadzenie

Niniejsza diagnoza powstała w ramach projektu CWD – Pilotaż Wsparcia Doradczego, realizowanego przez Związek Miast Polskich na zlecenie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej. Celem diagnozy jest przygotowanie materiału, który posłuży do powstania Strategii Terytorialnej Partnerstwa na 307 oraz propozycji możliwych do realizacji projektów partnerskich. Prace nad diagnozą trwały 3 miesiące od stycznia do marca 2021 roku. Przez cały ten okres, zespołowi składającemu się z przedstawicieli członków Partnerstwa, towarzyszył zespół doradców Związku Miast Polskich, którzy udzielali wsparcia w pracach nad wszystkimi elementami diagnozy.

Aby jak najdokładniej zbadać i opisać kluczowe problemy, bariery rozwojowe oraz potencjały obszaru posłużono się trzema różnymi typami źródeł danych:

- **dane zastane** czyli informacje z ogólnodostępnych źródeł, takich jak dokumenty strategiczne, artykuły, dane ze stron internetowych, dane statystyczne gromadzone przez GUS, Urząd Skarbowy, Urzędy Pracy, dane i raporty, którymi dysponują samorządy,
- **badania ankietowe** zbierające opinie poszczególnych grup interesariuszy, przeprowadzone w okresie styczeń – luty 2021, według metodologii Związku Miast Polskich, przygotowanej specjalnie na potrzeby projektu CWD,
- **wyniki pracy warsztatowej** doradców ZMP z grupą roboczą, składającą się z przedstawicieli wszystkich samorządów Partnerstwa.

W ramach gromadzenia danych zastanych zebrano podstawowe, ogólnodostępne informacje o obszarze, które następnie zostały wykorzystane w rozdziale „Charakterystyka partnerstwa”. Ponadto analizie zostały poddane obowiązujące strategie poszczególnych partnerów pod kątem zawartych w nich celów operacyjnych. Ich zestawienie pozwoliło opisać i poddać refleksji obszary tematyczne zawarte w strategiach, wspólne dla wszystkich samorządów. Jednak najbardziej rozbudowanym źródłem danych tego typu były dane statystyczne pochodzące z GUS, Urzędów Skarbowych, Urzędów Pracy, które analizowane były łącznie dla całego obszaru dzięki Monitorowi Rozwoju Lokalnego. Monitor to narzędzie stworzone przez Związek Miast Polskich, gromadzące dane statystyczne o gminach z całej Polski. Umożliwia ocenę potencjału rozwoju jednostki samorządu

terytorialnego lub obszaru funkcjonalnego i zmiany potencjału rozwoju w ostatnich latach. Narzędzie ułatwia dokonanie pogłębionej analizy przyczyn i wnioskowanie na temat przyszłych zmian oraz umożliwia pozycjonowanie gminy, bądź całego obszaru, na tle indywidualnie zdefiniowanych grup porównawczych. Dobór tych grup został oparty o identyfikację grup funkcjonalnych gmin według prof. Śleszyńskiego. Za pomocą Monitora Rozwoju Lokalnego została zatem poddana analizie sytuacja gospodarcza, społeczna i środowiskowo-przestrzenna obszaru Partnerstwa. Wszystkie dane i mapy zaczerpnięte z Monitora Rozwoju Lokalnego prezentują stan na 31.03.2021r. Dane zostały uzupełnione o informacje o obszarze udostępnione przez poszczególne samorządy.

W ramach badań ankietowych zastosowano ankietę internetową skierowaną do mieszkańców obszaru poruszającą temat postrzegania partnerstwa jako miejsca do życia, sposobu korzystania z usług na terenie partnerstwa i poza nim oraz zapotrzebowania na przedsięwzięcia, które powinny zostać zrealizowane w latach przyszłych. W badaniu wzięło udział 537 mieszkańców, z czego na wszystkie pytania odpowiedziało 279 osób ze wszystkich gmin. W ramach drugiego obszaru analizy zorganizowano także badanie ankietowe uczniów ostatnich klas szkół ponadpodstawowych na temat ich planów życiowych i zawodowych, postaw przedsiębiorczych oraz postrzegania obszaru jako miejsca do życia. W ankiecie wzięło udział 451 uczniów ze szkół Namysłowie i Kępnie. Trzecim badaniem opinii była ankieta skierowana do lokalnych liderów, czyli osób aktywnych na rzecz lokalnej społeczności, ważnych z punktu widzenia rozwoju obszaru. Byli to zarówno liderzy społeczni, przedsiębiorcy oraz przedstawiciele lokalnej administracji. Ankieta zbierała „ekspercką” wiedzę liderów na temat obszaru, przepływu mieszkańców między gminami w celu realizacji usług oraz przedsięwzięć koniecznych dla dalszego rozwoju Partnerstwa. Wzięło w niej udział 50 liderów z całego obszaru. Ostatnim zastosowanym narzędziem badawczym była matryca przepływu usług skierowana do przedstawicieli samorządów należących do Partnerstwa zbierająca wiedzę i opinię na temat kierunków i częstotliwości przepływu ludności na terenie Partnerstwa i poza nim, w celu realizacji potrzeb.

Poza zbieraniem danych zastanych oraz badaniami ankietowymi, w ramach prac nad diagnozą, przeprowadzono dwa warsztaty strategiczne z udziałem członków grupy roboczej. Pierwszy warsztat dotyczył mapowania zasobów i produktów Partnerstwa oraz identyfikacji głównych potencjałów, na których partnerstwo mogłoby oprzeć swój rozwój. Drugi warsztat był podsumowaniem diagnozy polegającym na zebraniu głównych problemów i deficytów obszaru wraz z budowaniem drzewa problemów, czyli identyfikacji przyczyn problemów oraz ich skutków. Cała praca nad diagnozą odbyła się w formule on-line ze względu na panujące w kraju warunki epidemiologiczne.

Wszystkie wyniki badań i analiz były weryfikowane i dyskutowane na forum grupy roboczej. Różnorodne narzędzia zastosowane podczas diagnozy miały na celu skonfrontowanie faktów i opinii na temat istotnych dla partnerstwa wątków. Często zagadnienia ujęte w poszczególnych narzędziach powielają się. Przykładowo temat bilansu popytu i podaży usług pojawił się w niemal każdym użytym narzędziu. Taki zabieg miał na celu pogłębienie diagnozy i weryfikacji trudniej dostępnej wiedzy. Wyniki badań i analiz oraz wnioski podsumowujące ten etap prac zostały zamieszczone w poniższym raporcie. Tekst został opracowany zgodnie ze standardami dostępności.

1. Charakterystyka Partnerstwa

1.1. Podstawowe informacje o partnerstwie

Z inicjatywy Wójta Gminy Rychtal – władza gminy zlokalizowanej na terenie województwa wielkopolskiego w powiecie kępińskim, graniczącej z powiatem namysłowskim należącym do województwa opolskiego, we wrześniu 2020 r. została zawieszona współpraca pomiędzy 10 jednostkami samorządu terytorialnego. Samorzady połączył jeden wspólny cel: zrównoważony rozwój obszarów zagrożonych marginalizacją, na obszarze funkcjonalnym miast powiatowych Kępno i Namysłów oraz próba przywrócenia rozwoju obszaru w oparciu o planowany ciąg pieszo-rowerowy na śladzie byłej linii kolejowej nr 307. Zawieszona współpraca w swoim założeniu powinna doprowadzić do rozwoju obu niedużych ośrodków gospodarczych i oddziaływać pozytywnie na tereny zagrożone marginalizacją – ościenne gminy wiejskie.

Przedstawiciele jednostek wchodzących w skład partnerstwa podpisali List Intencyjny dotyczący współpracy międzygminnej i międzypowiatowej w ramach „Partnerstwa na 307”.

W skład „Partnerstwa na 307” wchodzi 10 jednostek samorządu terytorialnego z pogranicza województw wielkopolskiego i opolskiego, tj.

- Województwo wielkopolskie:

Powiat Kępiński,

Gmina Kępno (gmina miejsko-wiejska),

Gmina Baranów (gmina wiejska),

Gmina Trzcinica (gmina wiejska),

Gmina Rychtal (gmina wiejska),

- Województwo opolskie:

Powiat Namysłowski,

Gmina Namysłów (gmina miejsko-wiejska),

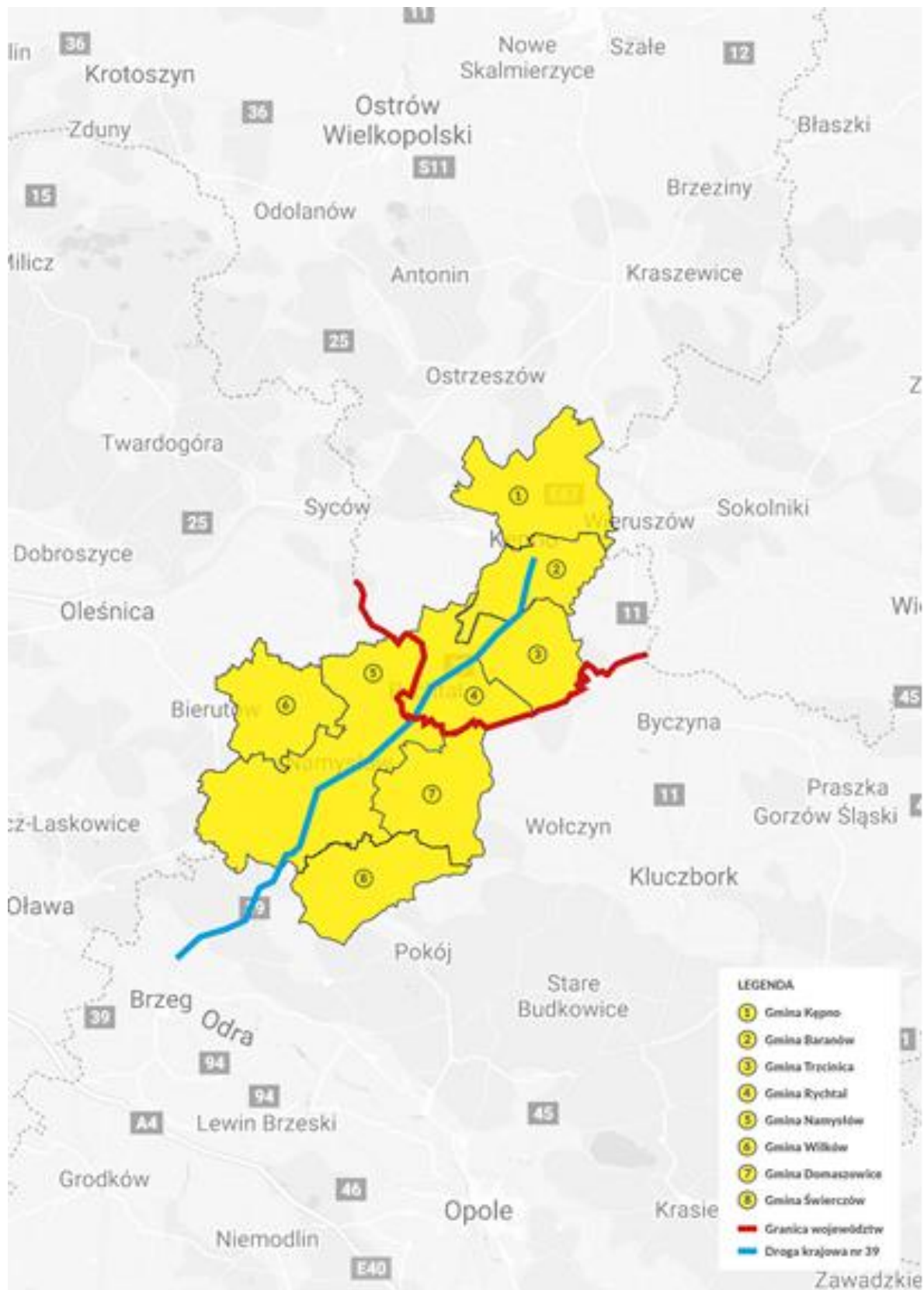
Gmina Domaszowice (gmina wiejska),

Gmina Wilków (gmina wiejska),

Gmina Świerczów (gmina wiejska) .

„Partnerstwo na 307” zlokalizowane jest w południowo-zachodniej części Polski. Zajmuje obszar o łącznej powierzchni 884,36 km² (w tym poszczególne gminy: Kępno 124,03 km²; Baranów 74,31 km²; Trzcinica 75,14 km²; Rychtal 96,75 km²; Namysłów 289,95 km²; Domaszowice 113,86 km²; Świerczów 110,32 km²). Graniczy z gminami województwa wielkopolskiego: Ostrzeszów i Kobyła Góra (powiat ostrzeszowski) oraz Bralin i Perzów (powiat kępiński), województwa dolnośląskiego: Syców, Bierutów i Dziadowa Kłoda (powiat oleśnicki) oraz Jelcz-Laskowice (powiat oławski), województwa opolskiego: Lubsza (powiat brzeski), Popielów (powiat opolski), Pokój (powiat namysłowski), Wołczyn i Byczyna (powiat kluczborski), a także województwa łódzkiego: Wieruszów (powiat wieruszowski). Tworzy układ osadniczy ciągły przestrzennie, złożony z odrębnych administracyjnie jednostek (Powiat Kępiński z Miastem i Gminą Kępno, Gminą Baranów, Gminą Trzcinica, Gminą Rychtal, Powiat Namysłowski z Miastem i Gminą Namysłów, Gminą Domaszowice, Gminą Wilków i Gminą Świerczów) i obejmuje zwarty obszar miejsko-wiejski, powiązany funkcjonalnie strefą zurbanizowaną (Kępno i Namysłów) oraz ośrodkami bliskiego sąsiedztwa (gminy wiejskie: Baranów, Trzcinica, Rychtal, Domaszowice, Wilków i Świerczów).

Ryc. 1 Lokalizacja partnerstwa

Źródło: materiały Gminy Rychtal

Obszar zamieszkuje łącznie 78 686 osób, w tym w poszczególnych gminach liczba mieszkańców kształtuje się następująco: Kępno - 24 473, Baranów – 7 955, Trzcinica – 4 949, Rychtal – 3 803, Namysłów - 26 235, Domaszowice – 3 580, Wilków 4 374, Świerczów – 3 317 osób.

Północną część obszaru partnerstwa stanowi Gmina Kępno położona w południowym krańcu Wielkopolski. Od północy i północnego-zachodu ograniczona jest Wzgórzami Ostrzeszowskimi, a od wschodu doliną rzeki Proсны. Dalej na południe znajdują się gminy Baranów, Trzcinica i Rychtal, również należące do województwa wielkopolskiego. Obszar w całości położony jest w obrębie Mezoregionu Wysoczyzny Wieruszowskiej stanowiącej południowo-zachodnią część Niziny Południowowielkopolskiej, leżącą na pograniczu trzech województw: łódzkiego, wielkopolskiego i opolskiego. Wysoczyzna Wieruszowska jest zdenudowaną równiną morenową tworzącą równoleżnikowy łukowy pomost między sąsiednimi wyżynami. Specyficzną cechą geomorfologiczną regionu jest występowanie tzw. kęp wysoczyznowych (np. Opatowska, Siemianicka, Mikorzyńska, Wójcińska, Żdżarska), poprzecinanych obniżeniami. Przez Wysoczyznę Wieruszowską przepływa górna Proсны. Główne drzewostany regionu to sosna i dąb a na wyższych obszarach również buk i jodła z elementami górskiego runa, choć zalesienie na ogół jest niewielkie.

Kępno – miasto powiatowe pełniące ważne funkcje administracyjne i gospodarcze dla tego regionu położone jest na przecięciu dwóch tranzytowych arterii drogowych: Warszawa - Łódź - Wrocław (droga nr S8) i Poznań - Katowice (droga nr 11). Przez Kępno prowadzi również linia kolejowa. Stwarza to dobre warunki do prowadzenia działalności gospodarczej w różnych branżach.

Warto podkreślić, że w Kępnie funkcjonuje nowoczesne kino 3D, nowoczesna kryta pływalnia: basen sportowy, basen rekreacyjny z licznymi atrakcjami wodnymi i bogatą strefą saun, a także hala widowiskowo-sportowa, które stanowią atrakcje dla mieszkańców gmin wchodzących w skład partnerstwa – żadna z nich takich obiektów, a jej mieszkańcy, w szczególności mieszkańcy gmin wiejskich nie mają potencjału na takie inwestycje, natomiast istotne jest dla nich zwiększenie dostępności do tych obiektów dla swoich mieszkańców (np. poprzez usprawnienia komunikacyjne, ścieżki rowerowe, poprawa jakości dróg, rozwój transportu publicznego, rozwój infrastruktury parkingowej).

W kępińskim programie rewitalizacji planowane jest: kompleksowa rewitalizacja obiektu byłej synagogi, Parku Miejskiego, Biblioteki z Parkiem Starościańskim (na te inwestycje pozyskane już zostało dofinansowanie w WRPO2014+) a także rewitalizacja Parku 700-lecia, adaptacja byłego Dworca Zachodniego PKP na ośrodek kultury – wszystkie te obiekty to zabytki, które dzięki nadaniu im funkcji społecznych

będą stanowić atrakcję kulturalną, turystyczną i doskonale się komponować z planowanym ciągiem pieszo-rowerowym na nieczynnej linii kolejowej Namysłów-Kępno – ścieżką tą będzie można dojechać do Kępna i zwiedzić atrakcyjne miejsca, aktywnie zagospodarować czas wolny.

Usytuowanie geograficzne i administracyjne Baranowa – na styku czterech województw (wielkopolskie, dolnośląskie, opolskie i łódzkie) sprzyja rozwojowi branży meblarskiej. Działa tu ponad 650 takich firm, mniejszych i większych, od zakładów rodzinnych po fabryki mebli, co sprawia, że Gminę Baranów uważa się za istotną część „Zagłębia Meblowego”. Cały obszar gminy usytuowany jest w dorzeczu rzeki Proсны, a jego główna oś hydrograficzna to rzeka Niesób. Dobre warunki klimatyczne, malownicze zabytki wiejskiej kultury oraz sąsiedztwo dróg międzyregionalnych stwarzają możliwość rozbudowy struktury gospodarczej i rozwoju obsługi turystycznej.

W centrum obszaru partnerstwa - w odległości 20 km od Kępna i 15 km od Namysłowa - leży wieś gminna Rychtal (dawniej miasto), obecnie należąca do powiatu kępińskiego, ale do roku 1920 znajdująca się w powiecie namysłowskim. Głównym atutem obecnej gminy Rychtal są rozległe tereny leśne wchodzące w skład Leśnego Kompleksu Promocyjnego Lasy Rychtałskie, obejmującego swoim zasięgiem tereny Nadleśnictwa Antonin, Syców oraz lasy Leśnego Zakładu Doświadczalnego w Siemianicach pozostające w zarządzie Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. LKP „Lasy Rychtałskie” swoją nazwę zawdzięcza znanej i cenionej grupie populacji sosny pospolitej występującej na terenie obrębu gospodarczego Rychtal w Nadleśnictwie Syców. Cały kompleks rozciąga się pomiędzy Ostrowem Wielkopolskim, Odolanowem, Kluczborkiem, Oleśnicą i Wieruszowem, a jego powierzchnia to prawie 48 tys. ha. Na jego terenie, właśnie w Gminie Rychtal, znajduje się rezerwat "Studnica" utworzony w 1962 r. na powierzchni 5,78 ha. Rezerwat położony jest w Leśnictwie Sadogóra, 1,5 km na północ od centrum wsi Sadogóra. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie fragmentu lasu mieszanego o charakterze naturalnym z udziałem świerka. W rezerwacie rosną też ponad 170-letnie dęby, sosny oraz świerki dorastające do 40 metrów wysokości. Wypromowanie lasów jako miejsca atrakcyjnego spędzania czasu wolnego i stworzenie tam drobnej infrastruktury dla turystów i spacerowiczów przyciągnęłyby z pewnością odwiedzających, a może i małych przedsiębiorców (lody, gofry, przekąski, stoiska z pamiątkami itp.). W chwili obecnej w kierunku lasów nie biegną żadne ścieżki rowerowe, które mogłyby prowadzić z sąsiednich gmin i z większych miast (Kępna, Namysłowa). Dzięki połączeniu okolicznych wsi i miast ścieżkami pieszo-rowerowymi/dydaktycznymi, teren stał by się interesujący do zwiedzenia.

Najbardziej na południe wysuniętą część obszaru partnerstwa stanowi Gmina Świerczów, która położona jest w środkowo-północnej części województwa opolskiego w kompleksie Lasów Stobrawsko-Turawskich. Od północnego zachodu graniczy z gminą Namysłów, graniczącą od północy z gminą Wilków, które stanowią część historycznej Ziemi Namysłowskiej, znajdującej się między Oleśnicą a Kluczborkiem, na pograniczu Dolnego i Górnego Śląska oraz Wielkopolski. Właśnie to położenie wraz z charakterystycznymi cechami pogranicza przesądza o atrakcyjności turystycznej Ziemi Namysłowskiej. To tutaj zobaczymy wyjątkową obfitość dworców, pałaców i wiejskich parków oraz murowanych kapliczek i drewnianych krzyży, które z pewnością wzbudzą zainteresowanie miłośników historii i zabytków kultury materialnej, przyrodników, myśliwych, wędkarzy i zbieraczy runa leśnego a także pasjonatów hippiki, czyli wszystkich tych, którzy nie są obojętni na dziedzictwo kulturowe i piękno przyrody naszego kraju. Na północny wschód od gminy Świerczów znajduje się gmina Domaszowice, przez którą przebiega droga krajowa nr 42 Oleśnica - Kluczbork oraz dwutorowa linia kolejowa tej samej relacji.

Gmina Namysłów położona jest w północnej części województwa opolskiego na Równinie Oleśnickiej na wysokości od 137 do 194 m n.p.m. Swoim terytorium obejmuje znaczny obszar prawego pobraża Odry zamkniętego na północy Wałem Trzebnickim a na wschodzie Wysoczyzną Wieruszowską. Południową granicę gminy Namysłów stanowi Stobrawa i dolina Odry. Krajobraz tego obszaru jest starszy od ostatniego zlodowacenia i ma charakter moreny dennej. Powierzchnia, pierwotnie bardziej urozmaicona, została przez płynące wody zrównana, a sama struktura moreny uległa spiaszczeniu na skutek wymycia z niej drobniejszych składników gliniastych. Jako obszary żyzniejsze wyróżnia się tereny lessowe lub te, w obrębie których morena denna została mniej przemyta i zachowała swój gliniasty charakter. Północna część to niemal bezleśna równina urozmaicona wyraźnie zaznaczonymi dolinami Widawy i jej dopływu Studnicy. Południowa część ma charakter nieco falistych i płaskich równin, urozmaiconych wzniesieniami wydmowymi. Ten fragment jest częścią obszaru chronionego krajobrazu o nazwie Lasy Stobrawsko-Turawskie.

Miastem powiatowym stanowiącym ważny ośrodek administracyjny i gospodarczy dla tego regionu jest Namysłów. Jest to miasto z ponad 750-letnią historią, które znane jest m.in. z pokoju jaki zawarł tutaj Kazimierz Wielki z królem Karolem IV w 1348r. Na przestrzeni wieków Namysłów znajdował się pod panowaniem królów czeskich, austriackich Habsburgów i Królestwa Prus. Pamiątką dawnego charakteru miasta jest system miejskich fortyfikacji – murów obronnych z basztami i bramami (zachowane elementy to dziś atrakcja turystyczna), zamkiem jako budowlą warowną, która nierozzerwalnie wiąże się też z tradycjami piwowarskimi.

Namysłowski browar jest jednym z najstarszych w Europie – piwo warzy się tu od 700 lat. Pierwsza wzmianka o istnieniu browarów miejskich i prawie warzenia piwa pochodzi z 1321 roku. W 1536 powstał pierwszy browar na zamku w Namysłowie. Pod koniec XIX w. zamek i jego przyległe tereny zakupił niemiecki piwowar August Haselbach. Kolejno na przestrzeni lat zakład przechodził różne przekształcenia właścicielskie, ale tradycje browarnicze kontynuowane są do dziś.

Dogodne położenie w pobliżu trasy A-8 Wrocław-Warszawa oraz A-4 Wrocław-Opole-Katowice pozwala na dojazd ze wszystkich kierunków oraz tworzy warunki do rozwoju gospodarczego.

Gmina Namysłów, pod względem potencjału gospodarczego, ma charakter wielofunkcyjny. Działają tu zarówno duże przedsiębiorstwa produkcyjne, gospodarstwa rolne, jak i sektor mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Obszar, poprzez działania instytucjonalne, kierunkowane przez samorząd Gminy Namysłów, jest rozwijany wielokierunkowo i zgodnie z występującymi trendami i potrzebami społeczno – gospodarczymi. Rozłożone na lata plany inwestycyjne (wykorzystanie środków zewnętrznych i własnych) zakładają w najbliższym czasie m.in. rozbudowę Przedszkola nr 5 (z ofertą 100 dodatkowych miejsc dla dzieci), działania proekologiczne – przyznawane są dotacje na wymianę pieców, inwestycje powiatowe w infrastrukturę sportową – rozbudowywana jest Hala Orzeł – baza „sportowych ambasadorów” miasta - zapaśników oraz budowane wielofunkcyjne boisko sportowe przy Liceum Ogólnokształcącym w Namysłowie. Realizowane są także inwestycje w obszar bezpieczeństwa poprzez np. doposażanie jednostek OSP. Planują również zachowania elementów dziedzictwa kulturowego i historycznego np. renowacji murów obronnych (do których odnoszą się zapisy Lokalnego Programu Rewitalizacji), które są także potencjałem turystyki kulturowej.

Powiat Namysłowski jest doświadczonym liderem wielu projektów partnerskich. Zrealizował i nadal realizuje wiele inwestycji z zakresu infrastruktury drogowej, edukacji, sportu czy ochrony środowiska. Wszystkie zadania wynikają z celów i kierunków rozwojowych zapisanych w Strategii Rozwoju Powiatu Namysłowskiego do 2023 r.

Dostępne zasoby przyrodnicze, kulturowe i walory obszaru partnerstwa warunkują rozwój określonych kierunków rozwoju turystyki w regionie. Szansą na zwiększenie przyjazdów turystów, w tym zagranicznych, jest promocja nieznanymi, bądź zapomnianymi miejsc, które mogą stanowić niszowe produkty turystyczne, oparte na unikatowych w skali międzynarodowej atrakcjach (kulturowo-historyczno-cywilizacyjnych i przyrodniczych). Przykładem takich walorów są:

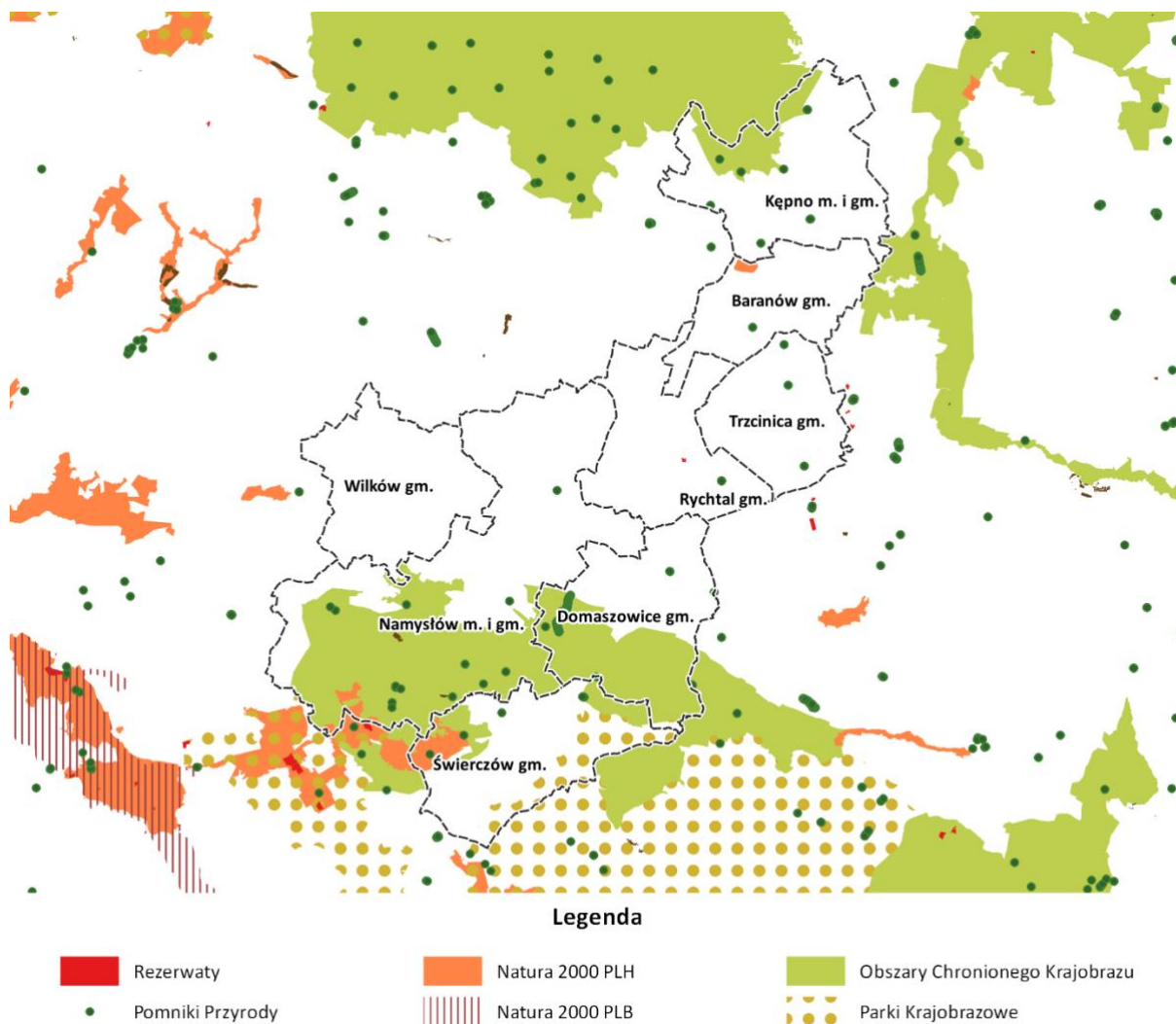
- zalew Michalice: miejsce o potencjale przyrodniczym i turystycznym, szczególnie pod kątem osób zainteresowanych kajakarstwem i rybołówstwem;

- szlak architektury drewnianej
- system murów obronnych i zabytki związane z tradycją piwowarską w Namysłowie
- Leśny Kompleks Promocyjny Lasy Rychtałskie

Warto zaznaczyć, że w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru, w miejscowości Ładza w Gminie Pokój funkcjonuje Regionalny Ośrodek Edukacji Przyrodniczej, ośrodek posiada w swojej ofercie zróżnicowane zajęcia edukacyjne skierowane do szerokiego grona odbiorców. W ramach zajęć prowadzone są m.in.: warsztaty przyrodnicze, prelekcje oraz zajęcia terenowe z którego mogą korzystać także mieszkańcy obszaru Partnerstwa na 307.

Ważnym krokiem w kierunku wykorzystania potencjału turystycznego było uruchomienie przez Powiat Namysłowski portalu visit.namyslow.pl oraz aplikacji „Powiat Namysłowski Mobilny Przewodnik”. Oba cyfrowe rozwiązania są nowoczesnym informatorem o powiecie namysłowskim, zawierającym kompleksowe dane o ofercie turystycznej, kulturowej, ciekawej historii powiatu oraz jego unikatowej przyrodzie.

Ryc. 2 Obszary chronione na terenie Partnerstwa

Źródło: Opracowanie ZMP

„Partnerstwo na 307” zostało oparte na trwałych filarach historycznych, które ukształtowały powiązania funkcjonalne pomiędzy Powiatem Kępińskim a Namysłowskim, których bardzo charakterystycznym elementem było uruchomienie połączenia kolejowego (Linia Kolejowa nr 307) pomiędzy Kępnem a Namysłowem, na początku XX wieku. Na trasie znajdowały się stacje: Kępno Zachód, Mroczeń (Gmina Baranów), Laski-Smardze (Gmina Trzcinica), Trzcinica Wlkp. (Gmina Trzcinica), Buczek Wielki (Gmina Rychtal), Rychtal, Bukowa Śląska (Gmina Namysłów), Kamienna (Gmina Namysłów) i Namysłów. W związku z tym, że linia ta przecinała ówczesną granicę państwa polskiego i niemieckiego, jej przeszłość stuletnia historia naznaczona jest trudną historią pogranicza.

Warto podkreślić, iż Rychtal – inicjator i koordynator partnerstwa - posiada trudną historię, przeszedł 3 pożary w latach 1271, 1336, 1782, które całkowicie go

zniszczyły, przeżył czas swojej świetności, kiedy to miasto zlokalizowane przy granicy niemieckiej tętniło życiem. W mieście rozwijał się przemysł, aż po czas stagnacji i stopniowej marginalizacji. W okresie dwudziestolecia międzywojennego na terenie Rychtała było wiele prywatnych sklepów różnych branż, które ze względu na bliskość granicy i handel zamienny, a także linię kolejową nr 307, stanowiły dość bogaty potencjał ekonomiczny. Rychtał posiadał w tym czasie 8 restauracji, 3 piekarnie, 3 rzeźnictwa oraz kilka małych sklepików z towarami spożywczo-przemysłowymi. Warto również tutaj podkreślić, że Rychtał zapisał się w historii poprzez zakład organmistrzowski, który podczas swojej 160-letniej historii zbudował ponad 230 nowych instrumentów i bliżej nieznaną liczbę przebudował i wyremontował, osiągając tym samym znaczącą pozycję w historii budownictwa organowego w Polsce. Ponadto, na przedmieściu Rychtała (Zawada), funkcjonował prywatny browar, znany z dobrego piwa i wód gazowanych, a jego historia sięga już 1830 roku, kiedy to rozpoczął produkcję piwa na przemysłową skalę. Zakład w ciągu 70 lat rozrósł się do rozmiarów dużej fabryki. Największą sławę zyskał w 1896 roku, kiedy to najpewniej nieoczekiwanie piwo z tego mało znanego miasteczka zdobyło najważniejszy medal na targach piwowskich w Berlinie. Niestety w roku 1914 nastąpił wybuch, który zniszczył cały browar. Nie został odbudowany z powodu wybuchu I wojny światowej, a napad Niemców hitlerowskich na Polskę zapoczątkował drugi okres zmagania się w walce o zachowanie polskości na terenie Rychtała.

Jak spojrzymy na drugą stronę granicy niemieckiej (Namysłów) to zauważymy, że odmienny los spotkał browar namysłowski. Jego początki sięgają XIV wieku, a w 1536 powstał pierwszy browar na zamku w Namysłowie. Obecnie istniejący zakład piwowski zlokalizowany na terenie namysłowskiego zamku założył niemiecki piwowar August Haselbach, który w 1862 osiedlił się w Namysłowie, zakupił dawny browar joannitów i rozbudował go na nowoczesne przedsiębiorstwo, które funkcjonuje do dziś dzień.

Kępno było miastem, gdzie do czasów II wojny światowej pokojowo mieszkali Polacy, Niemcy i Żydzi, kwitł handel, produkcja i usługi. Jest to też miejsce, w którym zapoczątkowany został proces jednoczenia Polski w XIII w. – to tutaj zawarty został Układ w Kępnie, w ramach którego Książę Pomorza Gdańskiego Mściwój II przekazał przyszłemu królowi Polski Przemysłowi II Pomorze Gdańskie. Obecne Partnerstwo na 307 również rozpoczyna pewien proces jednoczenia, tj. inicjuje współpracę powiązanych funkcjonalnie terenów przygranicznych, wchodzących w skład dwóch różnych województw, które historycznie rozdzielała nawet granica państwa.

1.2. Analiza powiązań funkcjonalnych w obszarze Partnerstwa

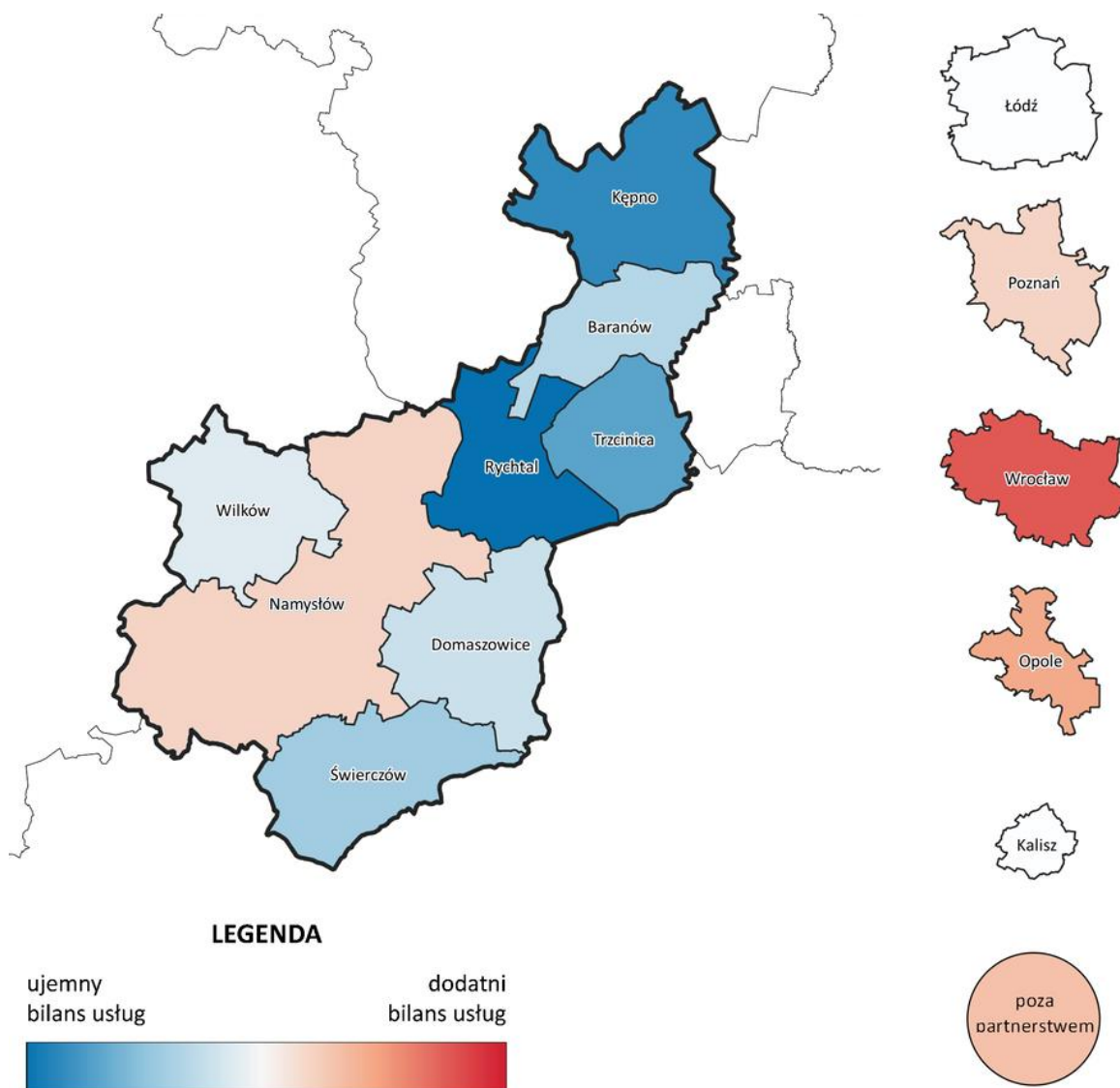
Partnerstwo zawiązane w 2020 roku nie ma jeszcze w swojej historii wspólnie zrealizowanych projektów, jednakże powiązania funkcjonalne wytyczają często sami mieszkańcy, korzystając z zasobów i usług każdego z powiatów oraz ośrodków poza obszarem Partnerstwa.

Obszar Partnerstwa tworzą gminy o zróżnicowanych funkcjach wiodących. Gmina miejsko-wiejska Namysłów to ośrodek wielofunkcyjny, natomiast gmina miejsko-wiejska Kępno ma rozwinięte funkcje transportowe i przemysłowe. Naturalnym zapleczem dla Kępna jest gmina wiejska Baranów, w której dominuje rolnictwo w stopniu umiarkowanym (podobnie jak w (Domaszowicach, Świerczowie, Trzciny). Bardziej intensywnie rolnictwo rozwija się na granicy województw, w gminie Rychtal oraz Wilkowie. Dla pełnego obrazu dokonano również analizy przepływu usług oraz identyfikacji ośrodków dominujących w poszczególnych obszarach aktywności mieszkańców.

Usługi oświatowe

Korzystanie z usług edukacyjnych jest mocno zróżnicowane, zależy m.in. od szczebla edukacji, dostępności infrastruktury edukacyjnej, czynników związanych z życiem zawodowym lub osobistym mieszkańców. Dlatego też prezentowany rysunek nr 3 przedstawia ogólny bilans usług oświatowych na obszarze Partnerstwa na 307.

Ryc. 3 Ogólny bilans usług edukacyjnych na obszarze Partnerstwa na 307

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie badania przepływu usług w Partnerstwie

W zakresie edukacji wczesnoszkolnej i szkolnej (od żłobka po szkołę podstawową) blisko 60% mieszkańców korzysta z usług oferowanych na miejscu, w swojej gminie. Opinię tą podziela również ponad 90% liderów lokalnych. Jedynie bardzo niewielka część mieszkańców korzysta z placówek w sąsiednich gminach. Na obszarze powiatu kępińskiego żłobki zlokalizowane są w Kępnie, Baranowie i Trzcianicy, natomiast

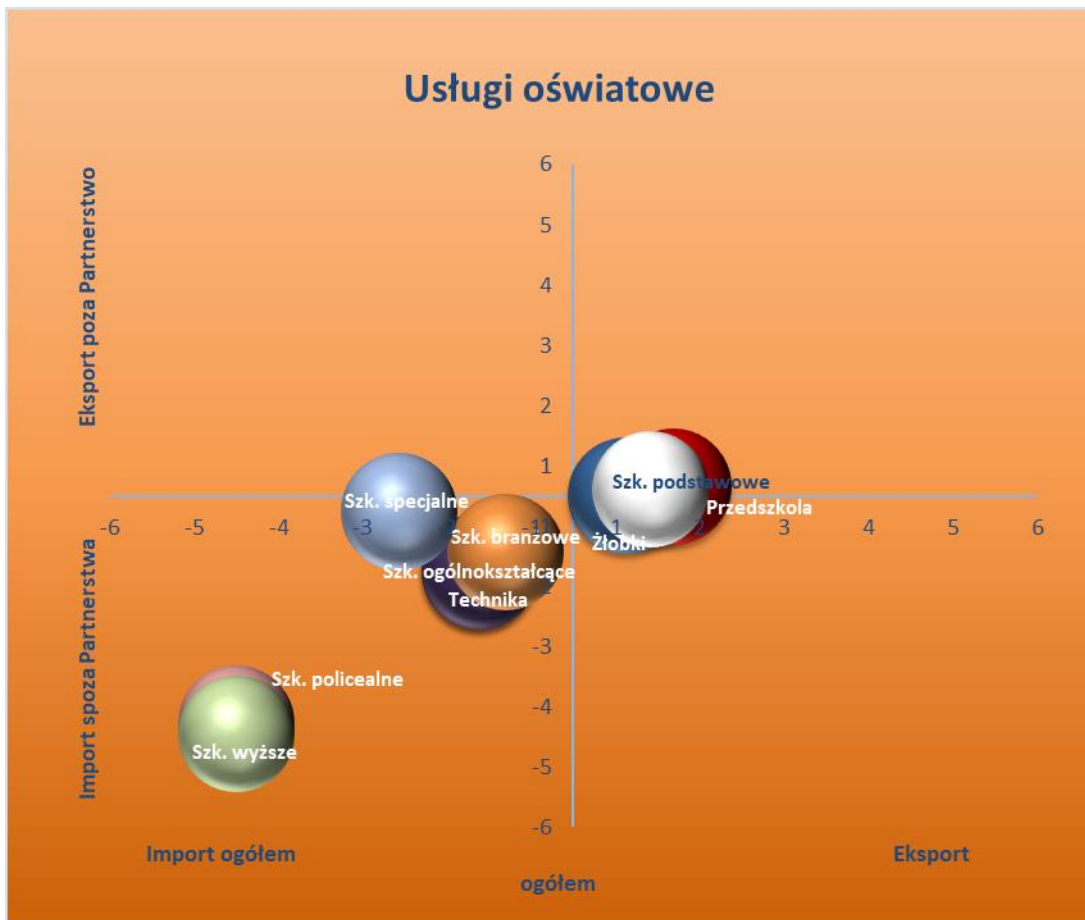
w powiecie namysłowskim w Namysłowie i Domaszowicach. Przedszkola funkcjonują we wszystkich gminach Partnerstwa. Stąd też dobra dostępność mieszkańców do większości placówek i możliwość zaspokojenia potrzeb w tym zakresie w miejscu zamieszkania lub pobliskiej gminie.

Wraz ze wzrostem stopnia edukacji mieszkańcy w większym zakresie korzystają ze szkół ponadpodstawowych w innych gminach na terenie Partnerstwa (głównie w Namysłowie i Kępnie) oraz w niewielkim stopniu poza Partnerstwem (Opole, Wrocław).

W opinii mieszkańców możliwość kontynuowania nauki i kształcenia się na obszarze Partnerstwa została uznana za słabą stronę obszaru. Edukacja na poziomie uczelni wyższych odbywa się w dużych ośrodkach miejskich, takich jak Wrocław, Poznań, Opole. Duże miasta jak i mniejsze ośrodki miejskie przyciągają mieszkańców także w poszukiwaniu różnych form doksztalcenia i edukacji własnej. Szkolnictwo specjalne jest dostępne w każdym z powiatów. Zespoły Szkół Specjalnych działają w Namysłowie oraz w Słupi pod Kępnem (gmina Baranów).

Obrazowo sposób korzystania z usług edukacyjnych przedstawia również rysunek nr 4. Eksport usług oznacza korzystanie z usług obecnych w danej gminie również przez mieszkańców z innych gmin, natomiast import usług to konieczność poszukiwania się usługami dostępnymi w innych gminach, często poza partnerstwem.

Ryc. 4 Bilans importu i eksportu usług oświatowych na obszarze Partnerstwa

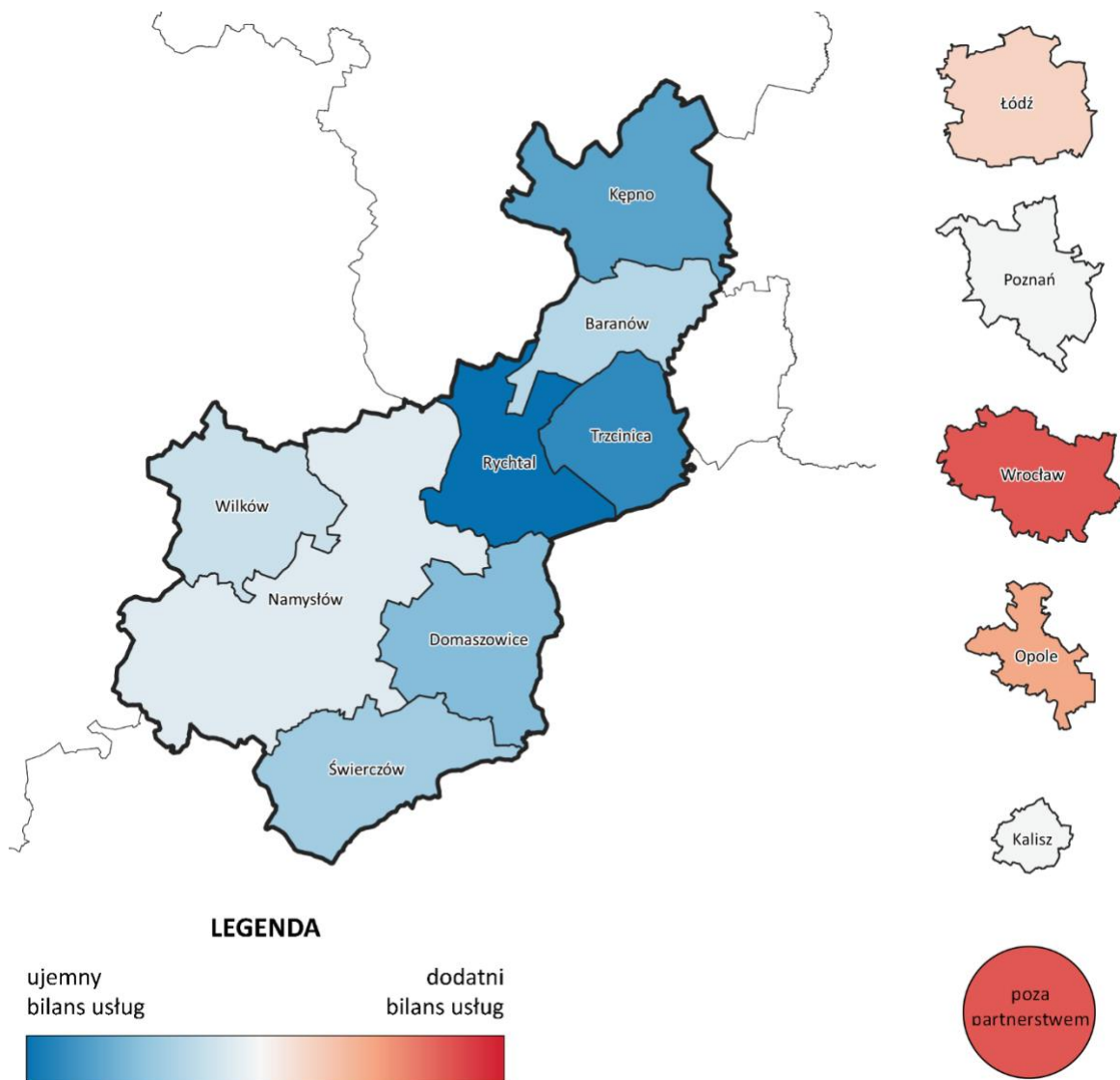

Źródło: opracowanie ZMP

Opieka zdrowotna

Struktura przepływu osób i sposób korzystania z usług zdrowotnych jest zbliżony do analizowanego wcześniej obszaru edukacji. Ogólny bilans przepływu usług zdrowotnych przedstawia rysunek nr 5.

Ryc. 5 Ogólny bilans usług zdrowotnych na obszarze Partnerstwa na 307

Źródło: opracowanie ZMP

Z usług podstawowej opieki zdrowotnej - lekarskiej, pielęgniarskiej, stomatologicznej w przeważającej części mieszkańcy korzystają najbliżej miejsca zamieszkania, tj. we własnej gminie (64% mieszkańców), ewentualnie w gminach z obszaru Partnerstwa (20% mieszkańców). Oferta usług zdrowotnych jest oceniana negatywnie przez mieszkańców i liderów społecznych. Wybrzmiewa postulat poprawy zarówno jakości jak i dostępności do tego rodzaju usług.

Korzystanie z usług lekarzy specjalistów jak i z zabiegów specjalistycznych wymaga od mieszkańców przemieszczenia się poza swoje miejsce zamieszkania, tj. do ośrodków zlokalizowanych w gminach na obszarze Partnerstwa (blisko 20%) oraz do gmin poza obszar Partnerstwa (45%) lub dużych ośrodków miejskich: Wrocławia, Łodzi, Opola (blisko 18%). Jedynie niewielka część mieszkańców korzysta ze

specjalistycznych usług w miejscu zamieszkania i są to głównie mieszkańcy ośrodków miejskich na obszarze Partnerstwa. Rynek usług medycznych w tych miastach przyciąga również mieszkańców z obszaru powiatu. W Namysłowie z usług lekarzy specjalistów korzystają m.in. mieszkańcy Domaszowic, Świerczowa, natomiast w Kępnie mieszkańcy m.in. Trzcinicy, Baranowa. Położenie geograficzne Rychtała pozwala mieszkańcom na korzystanie z tego rodzaju usług zarówno w Kępnie jak i w Namysłowie. Bilans usług w tym zakresie obrazuje rysunek nr 6.

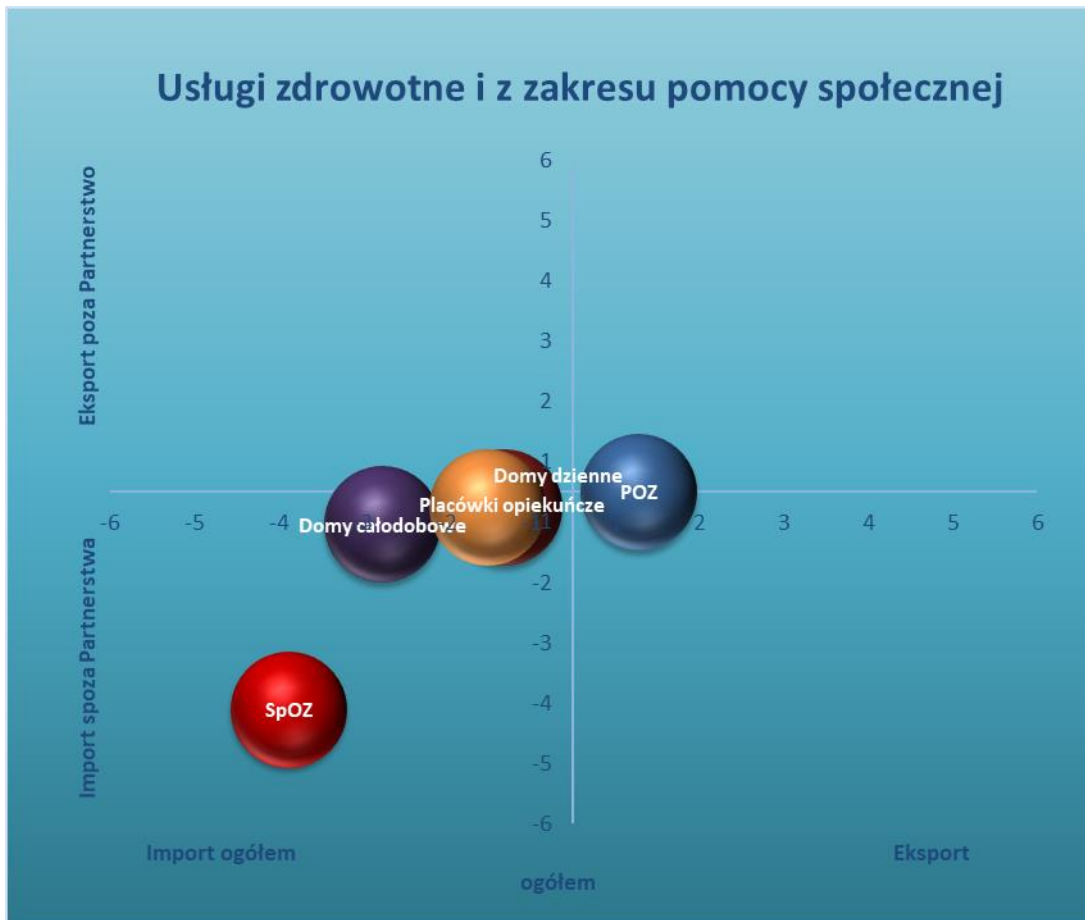
Pomoc społeczna, usługi opiekuńcze

W zakresie infrastruktury opieki nad osobami z niepełnosprawnościami i osobami starszymi obserwujemy typowy rozkład związany z podziałem administracyjnym na powiaty oraz kumulowaniem usług w ośrodkach miejskich. Usługi dziennej i całodobowej opieki nad seniorami są świadczone w placówkach zlokalizowanych w Namysłowie, a w powiecie kępińskim w Kępnie, Baranowie i Rzetni (gm. Kępno) i korzystają z nich mieszkańcy gmin z danego powiatu. Ponieważ w powiecie namysłowskim występuje mniejsza podaż usług opiekuńczych dla seniorów względem popytu, mieszkańcy korzystają również z placówek zlokalizowanych w Opolu. Natomiast społeczność gminy Rychtał, konsumując profity płynące w tym zakresie z centralnego położenia na obszarze partnerstwa, wybiera placówki zlokalizowane w obu powiatach.

Taki sam rozkład usług widzimy w przypadku ośrodków opiekuńczych dla dzieci i młodzieży.

Obraz bilansu usług w obszarze zdrowia, pomocy społecznej i opieki nad osobami starszymi lub z niepełnosprawnościami przedstawia rysunek nr 6.

Ryc. 6 Bilans importu i eksportu usług zdrowotnych i z zakresu pomocy społecznej na obszarze Partnerstwa

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie badań ankietowych mieszkańców obszaru Partnerstwa

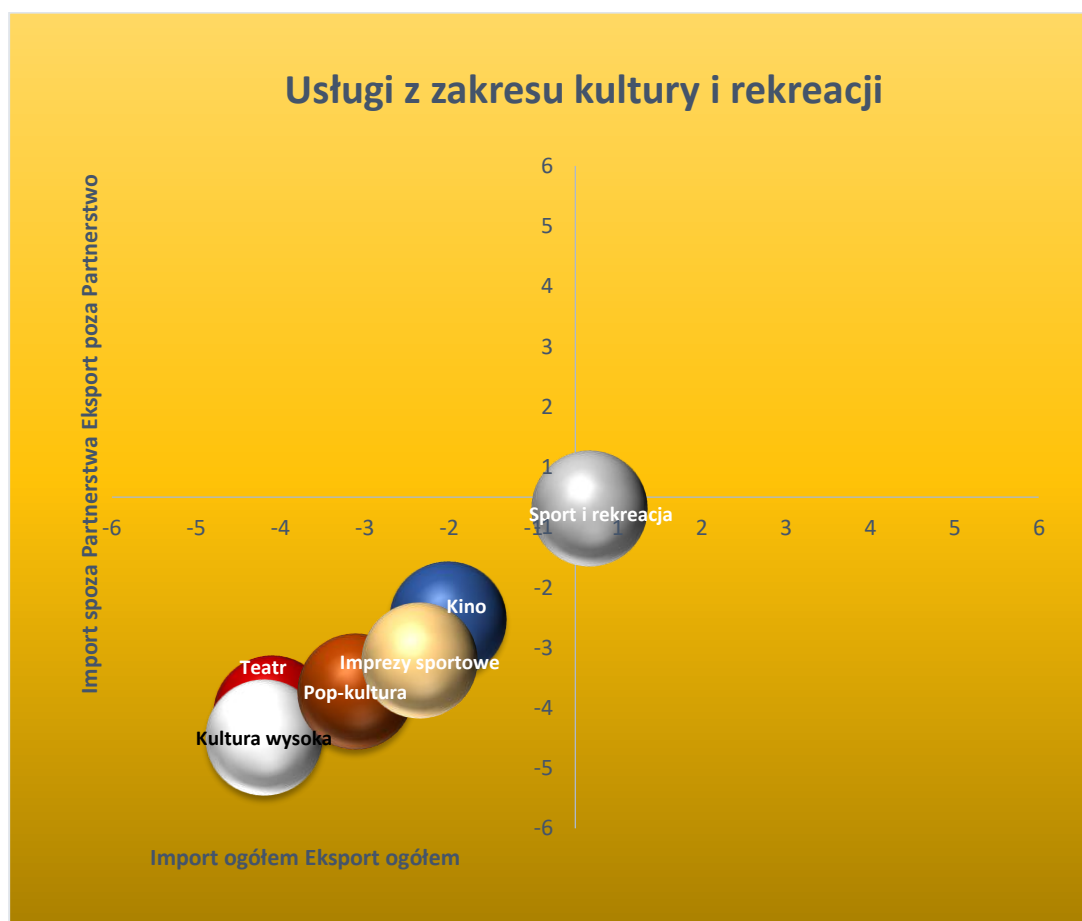
Kultura, rozrywka, sport i rekreacja

Samorządy lokalne dążą do zapewnienia infrastruktury kultury oraz sportowej na terenie każdej z gmin. Z usług w tym obszarze aktywności mieszkańcy korzystają w różnorodny sposób, głównie w miejscu zamieszkania, w gminach na obszarze partnerstwa i poza nim (np. imprezy lokalne organizowane przez ośrodki kultury lub samorządy).

Z kolei potrzeby z zakresu kultury wysokiej są zaspokajane głównie w innych gminach poza obszarem partnerstwa (ponad 49% mieszkańców) oraz w ośrodkach miejskich, głównie Wrocławiu, Opolu, Łodzi oraz Poznaniu i Kaliszu (19% mieszkańców). Znaczna część przedstawicieli społeczności lokalnej uważa, iż oferta, jak również infrastruktura kultury i rozrywki, są słabą stroną rozwoju gmin. Ponad 47% mieszkańców postulowało o podjęcie działań zmierzających do poprawy atrakcyjności oferty kulturalnej i spędzania wolnego czasu.

W imprezach sportowych, meczach, zawodach mieszkańcy biorą udział w miejscu zamieszkania oraz w innych gminach na obszarze Partnerstwa. Uprawianie sportu, przynależność do sekcji sportowych, czy też rekreacja, fitness są przede wszystkim usługami konsumowanymi w miejscu zamieszkania. Natomiast opinie na temat jakości infrastruktury i oferty sportowo-rekreacyjnej są już bardziej wyrównane, znaczna część społeczności lokalnej wyraża opinie pozytywne. Jednak blisko 60% mieszkańców obszaru widzi konieczność poprawy jakości życia mieszkańców, m.in. poprzez budowę atrakcyjnej infrastruktury takiej jak chodniki, obiekty sportowe, ścieżki rowerowe. Poniższy rysunek przedstawia schematycznie rozkład usług z omawianych obszarów.

Ryc. 7 Bilans importu i eksportu usług z zakresu kultury, sportu i rekreacji na obszarze Partnerstwa

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie badań ankietowych mieszkańców obszaru Partnerstwa

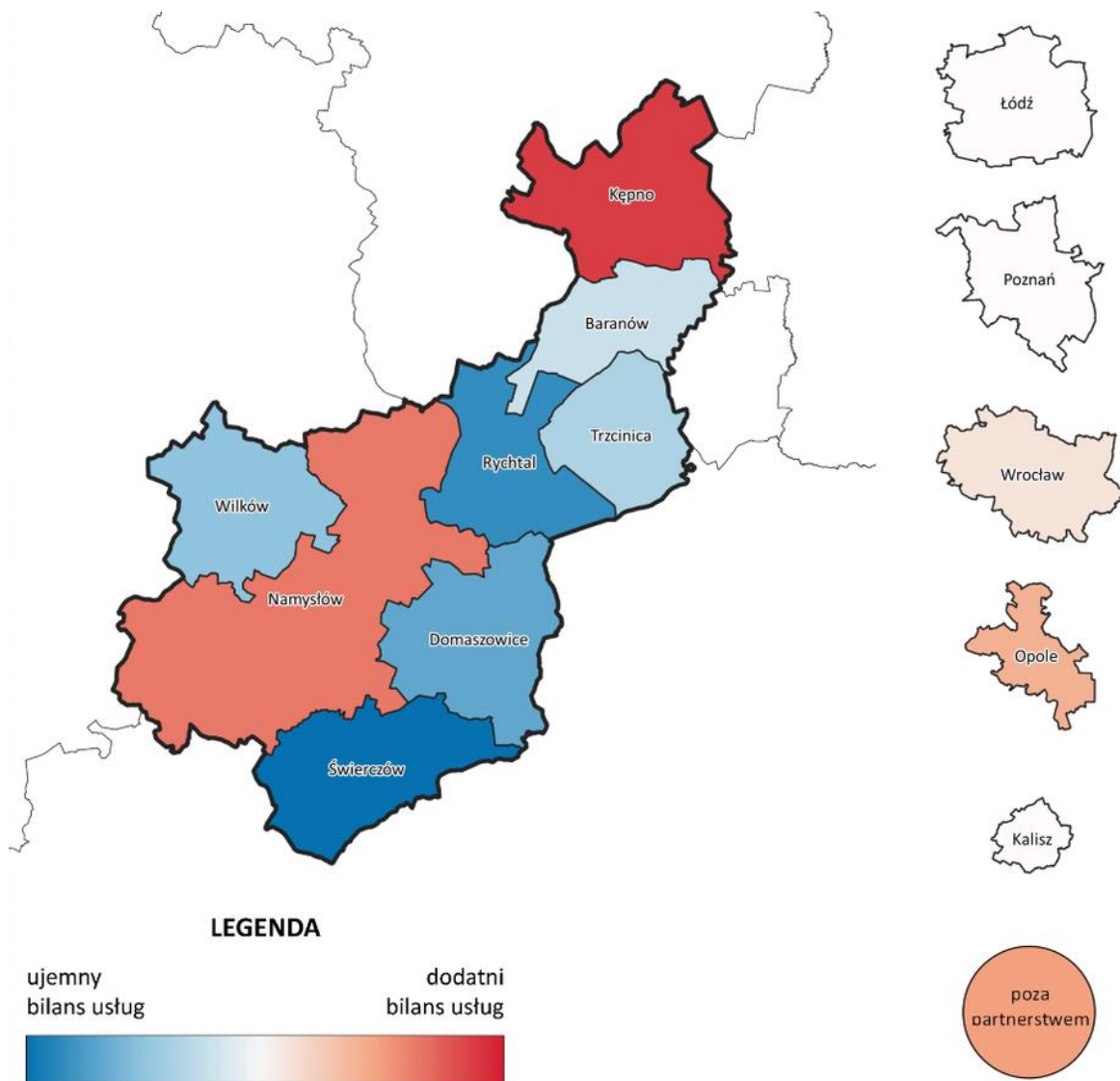
Usługi publiczne

W zakres omawianych usług publicznych wchodzi usługi administracyjne na szczeblu gminnym, powiatowym oraz pozostałe (np. US, ZUS, KRUS, ARiMR, sądy i prokuratura), usługi służb mundurowych, transport publiczny. Mieszkańcy z podstawowych usług administracyjnych korzystają za pośrednictwem własnych samorządów gminnych, natomiast na szczeblu powiatowym konieczna jest wizyta w Starostwie Powiatowym w Namysłowie lub Kępnie. Usługi pozostałe świadczone są w dużej mierze również poza partnerstwem, głównie we Wrocławiu i Opolu. W przypadku służb mundurowych i ratowniczych obowiązuje struktura jednostek powiatowych, obejmujących działaniem cały powiat, przy wsparciu jednostek lokalnych, gminnych.

Kępno i Namysłów pełnią również funkcję węzłów komunikacyjnych łączących z innymi obszarami poza partnerstwem. W przypadku powiatu namysłowskiego, pod względem dostępności do połączeń ponadlokalnych, istotną rolę odgrywają również Wrocław i Opole. Mieszkańcy Rychtala korzystają również pośrednio z połączeń komunikacją publiczną z Trzciny i Baranowa.

Problemy w zakresie transportu publicznego, kolejowego i autobusowego, wymuszają na mieszkańcach korzystanie głównie z własnych samochodów (ponad 90% mieszkańców) oraz przy bliższych odległościach z roweru (20% mieszkańców).

Ryc. 8 Ogólny bilans usług publicznych na obszarze Partnerstwa na 307

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie badania przepływu usług w Partnerstwie

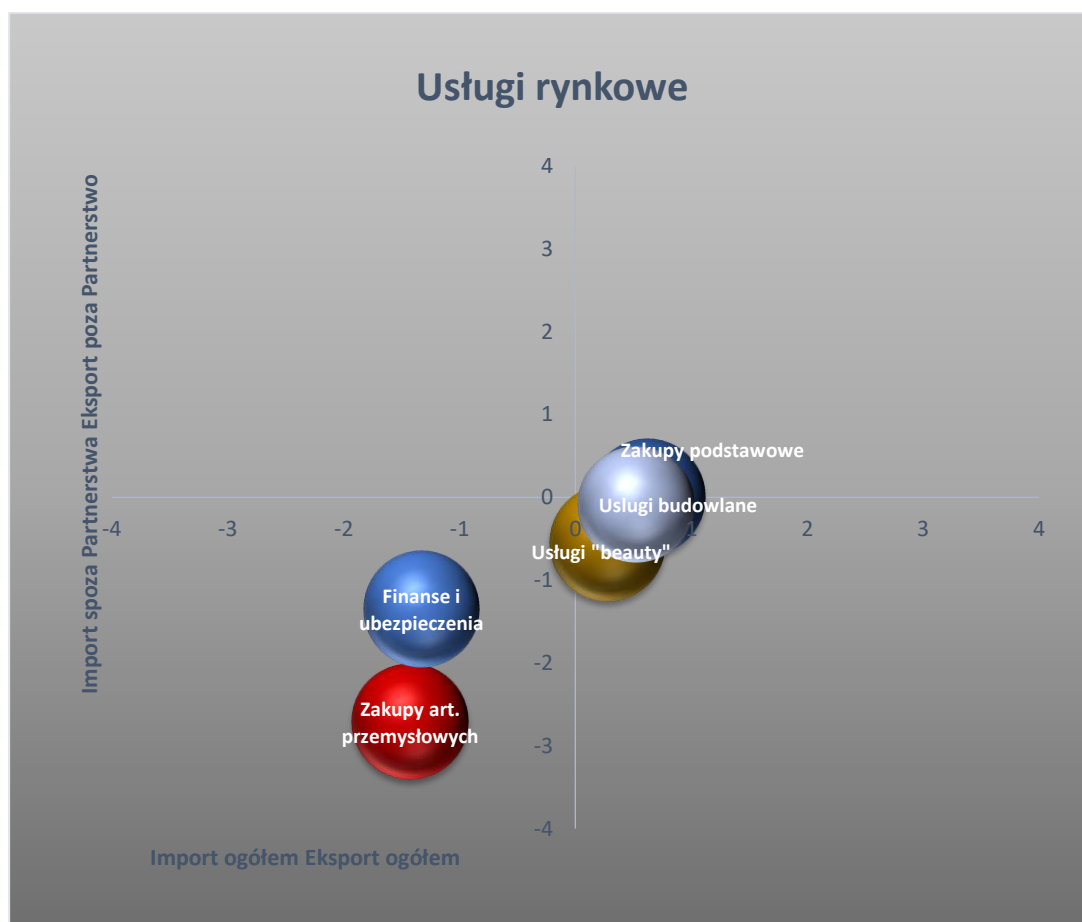
Usługi rynkowe

Mieszkańcy obszaru partnerstwa, w podstawowe produkty niezbędne na co dzień, zaopatrują się głównie w miejscu zamieszkania oraz w gminach z obszaru Partnerstwa, głównie w Namysławie i Kępnie. W przypadku chęci skorzystania z targowisk, zakupu produktów AGD lub zrobienia większych zakupów w sieciach sklepowych, hurtowniach, zakupów przemysłowych spora część mieszkańców korzysta z oferty firm i możliwości na obszarze Partnerstwa, ale również poza nim (we Wrocławiu, Kaliszu, Łodzi, Opolu).

Podobną strukturą odznaczają się usługi poprawiające urodę, tj. fryzjerskie, kosmetyczne, SPA. Mieszkańcy wybierają usługi rodzime, świadczone w miejscu

zamieszkania (52%) oraz w gminach sąsiednich (blisko 28%). Mniejsza część osób (ponad 11%) wybiera firmy zlokalizowane poza obszarem Partnerstwa. Popyt na usługi budowlane i remontowe świadczy o samowystarczalności Partnerstwa. Mieszkańcy korzystają głównie z oferty w miejscu zamieszkania i oferty firm zlokalizowanych na obszarze Partnerstwa. Rozkład usług rynkowych przedstawia rysunek nr 9.

Ryc. 9 Bilans importu i eksportu usług rynkowych na obszarze Partnerstwa

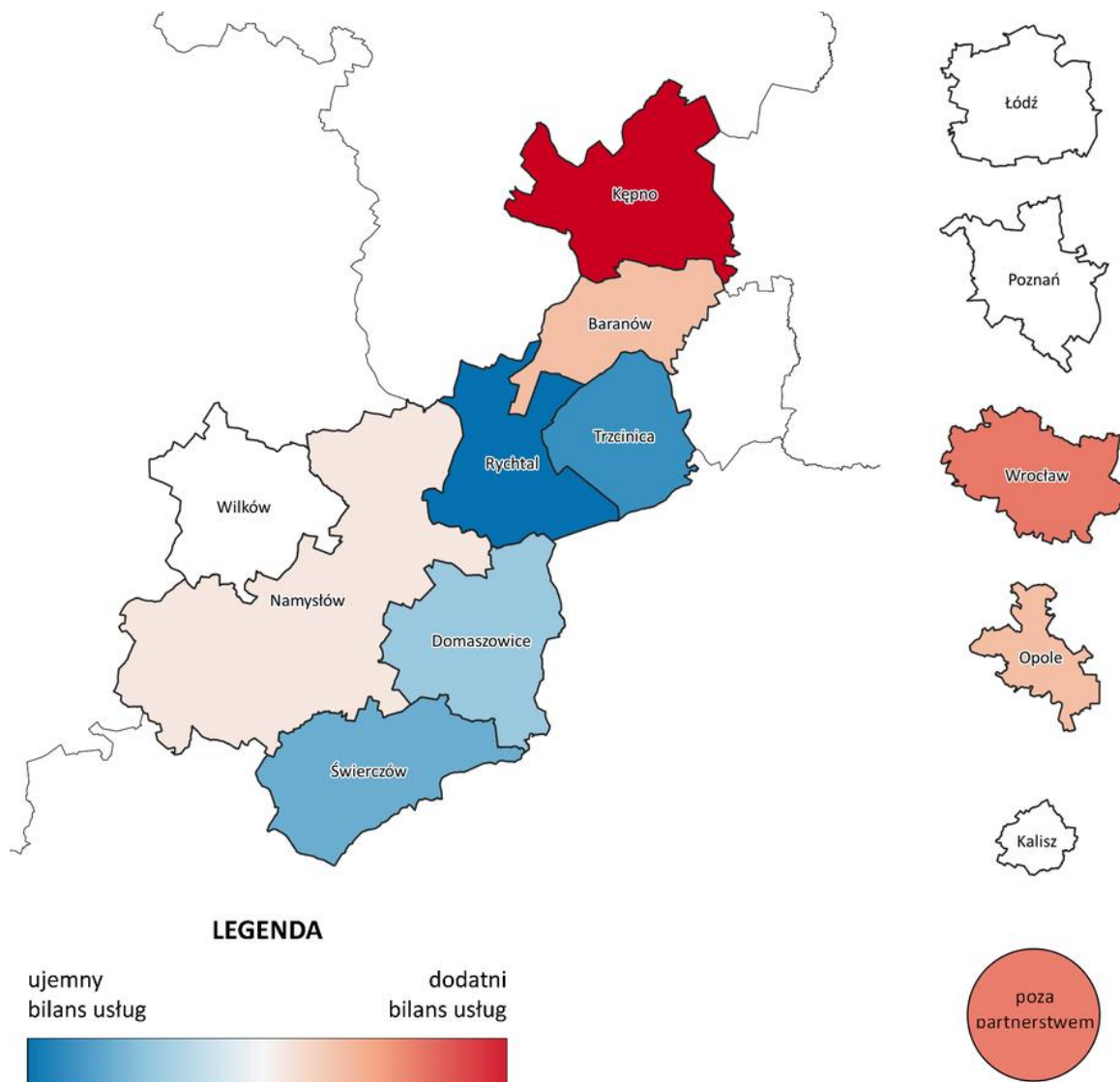
Źródło: opracowanie ZMP na podstawie badań ankietowych mieszkańców obszaru Partnerstwa

Rynek pracy

Struktura lokalnego rynku pracy zdominowana jest przede wszystkim przez większe przedsiębiorstwa oferujące zatrudnienie mieszkańcom obszaru, zlokalizowane w ośrodkach miejskich, w obu powiatach. Namysłów, jako ośrodek wielofunkcyjny, oferuje mieszkańcom powiatu również zatrudnienie w przemyśle. Działają tu znane marki, m.in. fabryka okien Velux, Browar w Namysłowie (Grupa Żywiec). Z kolei Kępno jest mocnym centrum przemysłu drzewnego i meblowego. Mieszkańcy

powiatu namysłowskiego korzystają również z rynków pracy we Wrocławiu i Opolu. W powiecie kępińskim taką dominantą jest wyłącznie gmina Kępno. Duża część społeczności lokalnej deklaruje zatrudnienie na lokalnym rynku pracy, zarówno w ramach pracy podstawowej, jak i dodatkowej.

Ryc. 10 Ogólny bilans usług rynku pracy na obszarze Partnerstwa na 307

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie badania przepływu usług w Partnerstwie

Bilans usług na obszarze partnerstwa dopełnia również ogólna opinia mieszkańców na temat wizyt w innych gminach na tym terenie. Najczęściej odwiedzanymi ośrodkami są Kępno i Namysłów, jako miasta powiatowe, oferujące również szereg usług dla ludności.

Mieszkańcy obszaru partnerstwa w zakresie podstawowych usług korzystają z oferty dostępnej głównie w miejscu zamieszkania oraz w gminach z obszaru Partnerstwa.

Jednak wraz ze wzrostem ich specyfiki, deficyty w zakresie usług specjalistycznych są bilansowane przez ośrodki poza obszarem Partnerstwa (Wrocław, Opole, Poznań, Łódź, Kalisz).

1.3. Współpraca z kluczowymi partnerami instytucjonalnymi dysponującymi zasobami, które mogą powiększyć potencjał rozwojowy partnerstwa

Partnerstwo na 307 zostało zawiązane z inicjatywy wójta gminy Rychtal we wrześniu 2020 roku i w związku z tym nie posiada formalnego doświadczenia we współpracy i realizacji wspólnych projektów. Nie posiada jeszcze partnerów instytucjonalnych i społecznych. Jak zostało opisane w charakterystyce, nie oznacza to braku powiązań (głównie historycznych) między gminami partnerstwa. Znamienny jest też główny motywator do nawiązania współpracy – potrzeba reaktywacji dawnej linii kolejowej na 307 w nowej odsłonie, jaką miałby być ciąg pieszo-rowerowy łączący gminy partnerstwa i będący katalizatorem integracji mieszkańców, ożywienia turystycznego i otwarcia alternatywnych form komunikacji (szczególnie w kontekście dojazdów do pracy).

W celu realizacji wspólnych planów i przedsięwzięć nowego Partnerstwa, konieczne będzie nawiązanie współpracy z partnerami społecznymi i instytucjonalnymi, którzy powinni zostać zaangażowani zarówno w proces powstania, jak i realizacji strategii.

Wśród partnerów społecznych na terenie partnerstwa należy wyróżnić Lokalne Grupy Działania, które już teraz mają doświadczenie w realizacji projektów międzygminnych. Należy do nich działające na Opolszczyźnie Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Stobrawski Zielony Szlak, który funkcjonuje obecnie na terenie gmin Domaszowice, Lubsza, Łubniany, Murów, Pokój, Popielów, Świerczów, Namysłów, Dobrzeń Wielki. Stowarzyszenie zrzesza liderów i animatorów obszarów wiejskich, urzędników, sołtysów, członków organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorców z ośmiu gmin. Jego celem jest działanie na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, a w szczególności opracowanie Lokalnej Strategii Rozwoju dla obszaru Stowarzyszenia, promocji obszarów wiejskich położonych na terenie Gmin oraz mobilizowanie społeczności lokalnej do aktywnego udziału w życiu wsi. Podobnie w Wielkopolsce funkcjonuje stowarzyszenie LGD Wrota Wielkopolski działające na obszarze gmin Baranów, Bralin, Kępno, Łęka Opatowska, Perzów, Rychtal i Trzcinica. W swojej strukturze skupia zainteresowanych rozwojem regionu przedstawicieli trzech sektorów: publicznego (samorządy gmin, instytucje), gospodarczego (lokalni przedsiębiorcy, rolnicy), społecznego (lokalne organizacje

i aktywne grupy mieszkańców). Gmina Świerczów należy do Lokalnej Grupy Rybackiej „Opolszczyzna”.

Wśród organizacji pozarządowych, ze względu na wiejski charakter wielu gmin, istotne są Ochotnicze Straże Pożarne i Koła Gospodyń Wiejskich. Przykładem roli, jaką odgrywają te organizacje dla rozwoju obszarów, jest OSP przy osiedlu Murator w Baranowie, która zostanie opisana w dalszej części tego opracowania. Ważnymi partnerami są także kluby sportowe, ludowe zespoły sportowe, kluby seniorów, parafie a także inne organizacje i liderzy społeczni działający lokalnie.

Spośród potencjalnych partnerów instytucjonalnych należy wymienić w pierwszej kolejności Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego i Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego, które zostały również zaproszone do współpracy w ramach projektu Centrum Wsparcia Doradczego. Ponadto istotna z punktu widzenia priorytetów Partnerstwa będzie już tocząca się współpraca ze spółkami Polskich Kolei Państwowych, które znajdują się w posiadaniu części terenów będących kluczowym obszarem zainteresowania partnerstwa – czyli nieczynnej trasy kolejowej 307. W toku prac nad strategią zostaną wskazani także kolejni partnerzy instytucjonalni, których profil działalności będzie zgodny z priorytetami partnerstwa. Być może zasadne okaże się nawiązanie współpracy z sąsiednimi gminami, powiatami czy obszarami funkcjonalnymi. W chwili obecnej główną cechą partnerstwa jest jego położenie na terenie różnych jednostek administracyjnych. Obszar jest podzielony na dwa powiaty i dwa województwa w tym jedno z dwóch miast obszaru – Namysłów oraz 3 gminy wiejskie – Domaszowice, Świerczów i Wilków należy także do innej struktury – Obszaru funkcjonalnego Kluczbork, Namysłów, Olesno.

Ze względu na mocną pozycję gospodarczą Partnerstwa na 307, konieczne będzie zapewnienie partnerów z sektora gospodarczego. Mogą to być na przykład firmy lub zrzeszenia przedsiębiorców sektora meblarskiego z wielkopolskiego, czy branży rolnej z Opolszczyzny.

1.4. Analiza aktualnych polityk rozwoju członków partnerstwa

Budowania strategii rozwoju obszaru partnerstwa wymaga również spojrzenia na te obszary, które są wspólne i stanowią zarazem o potencjalnej możliwości realizacji przyszłych działań przez członków Partnerstwa. Tab. nr 1 przedstawia zestawienie obszarów rozwoju ujętych w dokumentach strategicznych poszczególnych gmin.

Tabela 1. Zestawienie celów strategicznych członków Partnerstwa

obszar	Rychtal	Świerczów	Wilków	Namysłów	Kępno	Trzcinica	Baranów	Powiat Namysłowski	Powiat Kępiński	Domaszowice
Pomoc społeczna kultura										
Sport i rekreacja										
Usługi senioralne										
Bezpieczeństwo publiczne										
Ochrona środowiska										
Oświata i wychowanie										
Profilaktyka i ochrona zdrowia										
Gospodarka										
Planowanie przestrzenne										
Promocja										
Przemysły czasu wolnego										
Transport publiczny i komunikacja										
Rynek pracy										
Administracja										
E-administracja										
Rolnictwo										
Mieszkalnictwo										
Budownictwo socjalne										

Wspólnymi obszarami rozwoju Partnerstwa są przede wszystkim: pomoc społeczna i kultura, sport i rekreacja, usługi senioralne, bezpieczeństwo publiczne. Na poziomie celów strategicznych wszyscy uczestnicy Partnerstwa uznają te kierunki rozwoju za priorytetowe. Drugą wspólną grupą kierunków rozwoju są: ochrona środowiska, oświata i wychowanie oraz profilaktyka i ochrona zdrowia. Rozwój w tych kierunkach planuje 8 samorządów.

Znaczącą rolę w rozwoju regionu powinien odegrać powiat. Cele strategiczne powiatu kępińskiego widoczne są we wszystkich 14 obszarach i w dużej części pokrywają się z celami rozwojowymi gmin. W Strategii rozwoju Powiatu Namysłowskiego położony został nacisk na kluczowe cele prorozwojowe dla powiatu.

Rynek pracy

W obszarze rynku pracy rozwój strategiczny skupiony jest głównie wokół tworzenia warunków do rozwoju sektora małej i średniej przedsiębiorczości, m.in. w zakresie doskonalenia zawodowego, podnoszenia kompetencji cyfrowych i lingwistycznych, aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych. Dla samorządów ważnym aspektem są również: promowanie przedsiębiorczości, atrakcyjności inwestycyjnej gmin, pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych. Na uwagę zasługuje aspekt rozwoju działalności pozarolniczej m.in. w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego, agroturystyki i gospodarstw ekologicznych z wykorzystaniem zasobów przyrodniczych i walorów położenia geograficznego gmin.

Sport i rekreacja

Jest to obszar rozwoju bardzo popularny, widoczny we wszystkich strategiach samorządów Partnerstwa. Stawiane cele jak i kierunki rozwoju są detaliczne i bardzo różnorodne, a głównym priorytetem jest podniesienie atrakcyjności oferty sportowo-rekreacyjnej oraz jakości infrastruktury. Wiele gmin planuje bardzo sprecyzowane działania, takie jak rozwój szlaków konnych, budowę pływalni, placu do *street workout'u*, boisk, obiektów do gry w tenisa i badmintona, rewaloryzację terenów zieleni zabytkowej. Samorzady łączy również idea budowy ciągów pieszo-rowerowych, w szczególności ścieżki biegnącej śladem byłej linii kolejowej nr 307 pomiędzy Kępem a Namysłowem.

Ochrona środowiska

W znaczącej części cele strategiczne gmin ukierunkowane są na ochronę powietrza przy wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii oraz termomodernizacji budynków, rozbudowę sieci wodno-kanalizacyjnej, poprawę funkcjonowania gospodarki

odpadami komunalnymi. Część gmin z obu powiatów planuje również usuwanie i utylizację wyrobów zawierających azbest. Wspólnym mianownikiem dla przyszłych działań proekologicznych gmin jest również edukacja ekologiczna mieszkańców, postrzegana jako kompleksowe dopełnienie planowanych działań infrastrukturalnych. Wysoki poziom szczegółowości celów środowiskowych wyróżnia strategię miasta i gminy Kępno. Poza wymienionymi już kierunkami działań samorząd planuje również inwestycje w automaty do recyklingu, budowę nowoczesnego oświetlenia ulicznego, jak również współpracę z branżą stolarską w zakresie innowacyjnych rozwiązań chroniących środowisko. Ze względu na funkcję przemysłową Kępna potrzeby w zakresie ochrony środowiska są duże.

Oświata i wychowanie

Ten wymiar, oprócz znaczącego miejsca w budżetach gmin, również jest akcentowany w planowaniu rozwoju strategicznego ośmiu samorządów Partnerstwa. Jako główne kierunki rozwoju planowane są głównie działania inwestycyjne, tj. budowa, remont i doposażenie bazy dydaktycznej oraz podnoszenie poziomu edukacji i programy doszkalające kadrę nauczycielską.

Pomoc społeczna i kultura

To kolejny obszar widoczny w strategiach wszystkich członków Partnerstwa. Przeważają tu standardowe cele związane przede wszystkim z działaniami na rzecz poprawy sytuacji socjalnej rodzin, osób potrzebujących i wsparcia wychowawczego. W sferze kultury dominują działania inwestycyjne w infrastrukturę kultury oraz wspieranie inicjatyw kulturalnych integrujących społeczność lokalną.

Przemysł czasu wolnego

Kierunki rozwoju strategicznego gmin w obszarze przemysłu czasu wolnego są zbliżone do działań planowanych w obszarach kultury, sportu i rekreacji. Wykorzystując położenie geograficzne i potencjał środowiska naturalnego planowane jest osiągnięcie celów strategicznych związanych przede wszystkim z rozwojem infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, a także z poprawą dostępności i atrakcyjności oferty sportowej, rekreacyjnej czy kulturowej. W tym obszarze samorządy nie akcentują chęci współpracy z przedsiębiorcami i społecznością lokalną w celu budowania kompleksowej oferty spędzania czasu wolnego.

Profilaktyka i ochrona zdrowia

W wymiarze strategicznym ten obszar rozwoju gmin również plasuje się wysoko. Gminy i powiaty obszaru Partnerstwa określiły cele strategiczne, w dużej mierze

polegające na poprawie dostępności i jakości usług medycznych oraz wdrożeniu programów profilaktycznych.

Promocja

Promocja gmin i powiatów w dokumentach strategicznych zapisana jest w ujęciu sektorowym, m.in. jako eksponowanie walorów turystycznych i kulturowych, promowanie terenów pod budownictwo, promocja poprzez organizację imprez kulturalnych. Cele takie stawiają sobie wyłącznie gminy, starając się tym samym o poprawę wizerunku i atrakcyjności, a także przyciągnięcie turystów czy pozyskanie nowych mieszkańców. Zarówno Kępno jak i Namysłów nie uwzględniły konieczności promocji miasta w celach strategicznych.

Transport publiczny i komunikacja

Identyfikowane problemy związane z dostępnością transportową obszaru partnerstwa znalazły odzwierciedlenie w strategiach rozwoju prawie wszystkich samorządów, poza gminą Rychtal i Namysłowem. Kierunki działania w tym obszarze skupiają się przede wszystkim wokół rozwoju komunikacji publicznej, zwiększeniu zakresu dostępności drogowej, poprawy siatki połączeń publicznymi środkami transportu i budowy szlaków rowerowych. Obok wymiaru obszarowego, pojawiają się również indywidualne, lokalne potrzeby gmin, precyzowane jako rozwój infrastruktury towarzyszącej drogom np. budowa parkingów, oświetlenia drogowego, połączeń między różnymi klasami dróg publicznych.

Rolnictwo

Cele strategiczne związane z rozwojem tego wymiaru funkcjonowania gmin są obecne w dużej części strategii lokalnych. Samorządy Rychtala, Świerczowa i Wilkowa upatrują rozwoju rolnictwa w kierunku wspierania gospodarstw ekologicznych, specjalistycznych i agroturystyki. Tworzenie warunków do wzmocnienia przetwórstwa rolno-spożywczego, sieci sprzedaży, poprawy konkurencyjności rolnictwa i rybołówstwa widoczne jest w celach stawianych przez powiaty.

E-administracja

Większość samorządów Partnerstwa dostrzega potrzebę rozwoju e-usług w obszarze administracji, określając cele strategiczne jako zwiększenie stopnia cyfryzacji usług, tworzenie elektronicznego obiegu dokumentów czy rozwój infrastruktury technicznej.

Gospodarka

Większość samorządów określiła cele strategiczne związane z rozwojem gospodarczym. Wyrażają się one głównie w trzech wymiarach: rozwój infrastruktury technicznej, tworzeniu atrakcyjnych terenów inwestycyjnych, tworzeniu warunków i rozwoju polityki lokalnej wspierającej przedsiębiorczość. Warto podkreślić są plany współpracy i budowania relacji samorządu z partnerami biznesowymi i społecznością lokalną (Kępno i Baranów). Zważywszy na sąsiedztwo obu gmin z pewnością podejmowanie takiej współpracy stworzy dobry klimat do dalszego rozwoju przedsiębiorczości.

Usługi senioralne

Problem zastępowalności pokoleniowej i starzenia się społeczeństwa nie pozostały bez odpowiedzi samorządów Partnerstwa. Wszystkie gminy i powiaty określiły cele związane z rozwojem usług senioralnych. Widoczne są dwa kategorie celów; cele społeczne polegające na aktywizacji i włączaniu seniorów w życie społeczności lokalnej, zapewnienie opieki i pomocy seniorom oraz cele inwestycyjne polegające na budowy domów pomocy, tworzeniu klubów seniora.

Bezpieczeństwo publiczne

Obszar ten jest widoczny w strategiach wszystkich samorządów i jest różnorodnie prezentowany. Priorytetem jest współpraca samorządów z OSP i stałe doposażanie jednostek gaśniczych w sprzęt techniczny. Gminy Baranów, Kępno i Namysłów dużą wagę przywiązują do utworzenia sieci monitoringu wizyjnego. Trzcinka dąży do zahamowania wzrostu przestępczości. Podobnie Namysłów, dąży do poprawy bezpieczeństwa poprzez aktywną współpracę z Policją. Z kolei Wilków poprawę w tym aspekcie widzi przede wszystkim w rozwoju infrastruktury drogowej. Pozostałe samorzady problematykę bezpieczeństwa ujmują raczej w ogólny sposób jako poprawę bezpieczeństwa publicznego.

Administracja

Większość gmin wyraża potrzeby w rozwoju jednostek samorządowych, głównie w wymiarze dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i innymi potrzebami, podnoszenia stanu technicznego budynków użyteczności publicznej czy ujednoczenia stron internetowych w ramach całej jednostki administracyjnej. Drugim wymiarem jest wymiana doświadczeń z innymi samorządami oraz podnoszenie kwalifikacji kadr samorządowych.

Budownictwo socjalne i mieszkalnictwo

Trzy samorządy z Powiatu Kępińskiego i Powiatu Namysłowskiego określiły cele strategiczne w zakresie rozwoju mieszkalnictwa w swoich strategiach. W dużej części zawierają się w dążeniu do wspierania budownictwa mieszkaniowego oraz budowie mieszkań komunalnych. Gmina Świerczów planuje uruchomienie swoich zasobów terenowych i przygotowanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe. Z pewnością będzie to jeden z czynników ułatwiających podejmowanie decyzji osiedleńczych potencjalnym, nowym mieszkańcom gminy. Budownictwo socjalne ma zamiar rozwijać Namysłów i Kepno.

Planowanie przestrzenne

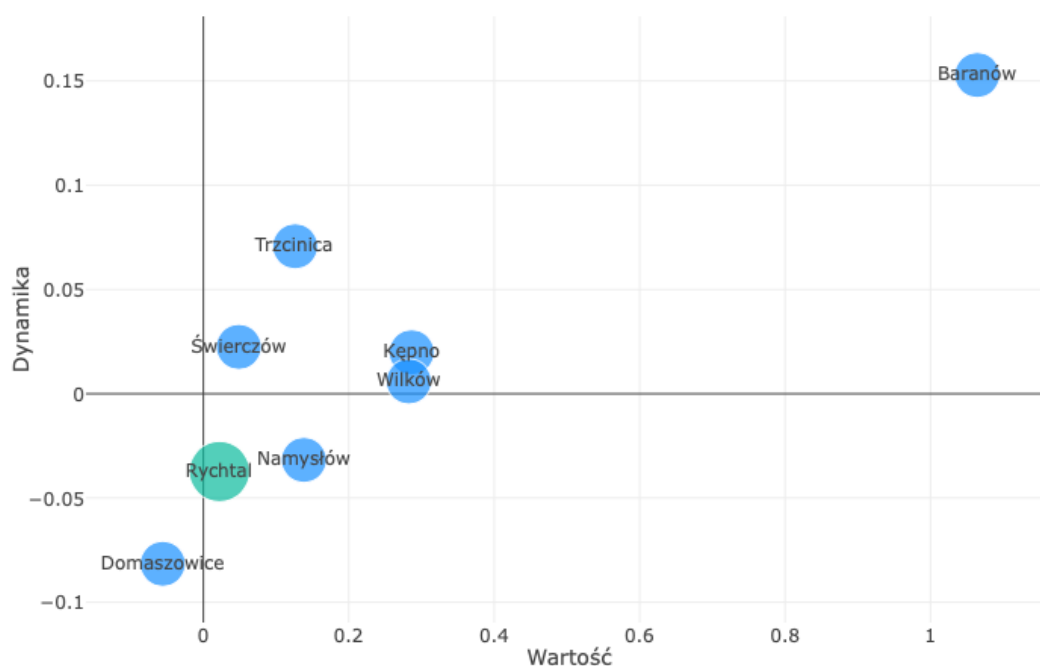
Nie jest to zbyt popularny kierunek interwencji strategicznych, jednak w przypadku Partnerstwa na 307 znaczna część samorządów dostrzega konieczność podjęcia interwencji w tym obszarze. Cele skupiają się głównie na poprawie estetyki i ładu przestrzennego, aktualizacji lub opracowaniu planów zagospodarowania przestrzennego, tworzeniu nowej jakości zielonych przestrzeni publicznych, w tym również w zakresie rekultywacji terenów przemysłowych, przygotowania terenów pod inwestycje gospodarcze czy też inwestycje związane z celami publicznymi.

2. Analiza sytuacji obszaru partnerswa na podstawie wskaźników statystycznych i badań opinii publicznej

2.1. Analiza wskaźnikowa w wymiarze społecznym, gospodarczym i środowiskowo-przestrzennym

Analiza wskaźnikowa obszaru partnerstwa wskazuje wyraźnie na dobrą sytuację gmin. Ogólny wskaźnik rozwoju obszaru pozostaje niezmienny w okresie ostatnich 5 lat na poziomie powyżej przeciętnej, w stosunku do grupy porównawczej i w 2019 roku wyniósł 0,25. Wszystkie gminy partnerstwa mają przeciętną albo silną pozycję w porównaniu do gmin z ich grup porównawczych. Jak widać na poniższym wykresie spośród członków partnerstwa wyróżnia się gmina Baranów, która posiada bardzo wysoką pozycję konkurencyjną, a także wysoką dynamikę rozwoju. Najstabszą pozycję, jednak wciąż nie odbiegającą zanadto od przeciętną na tle grupy porównawczej, ma gmina Domaszowice.

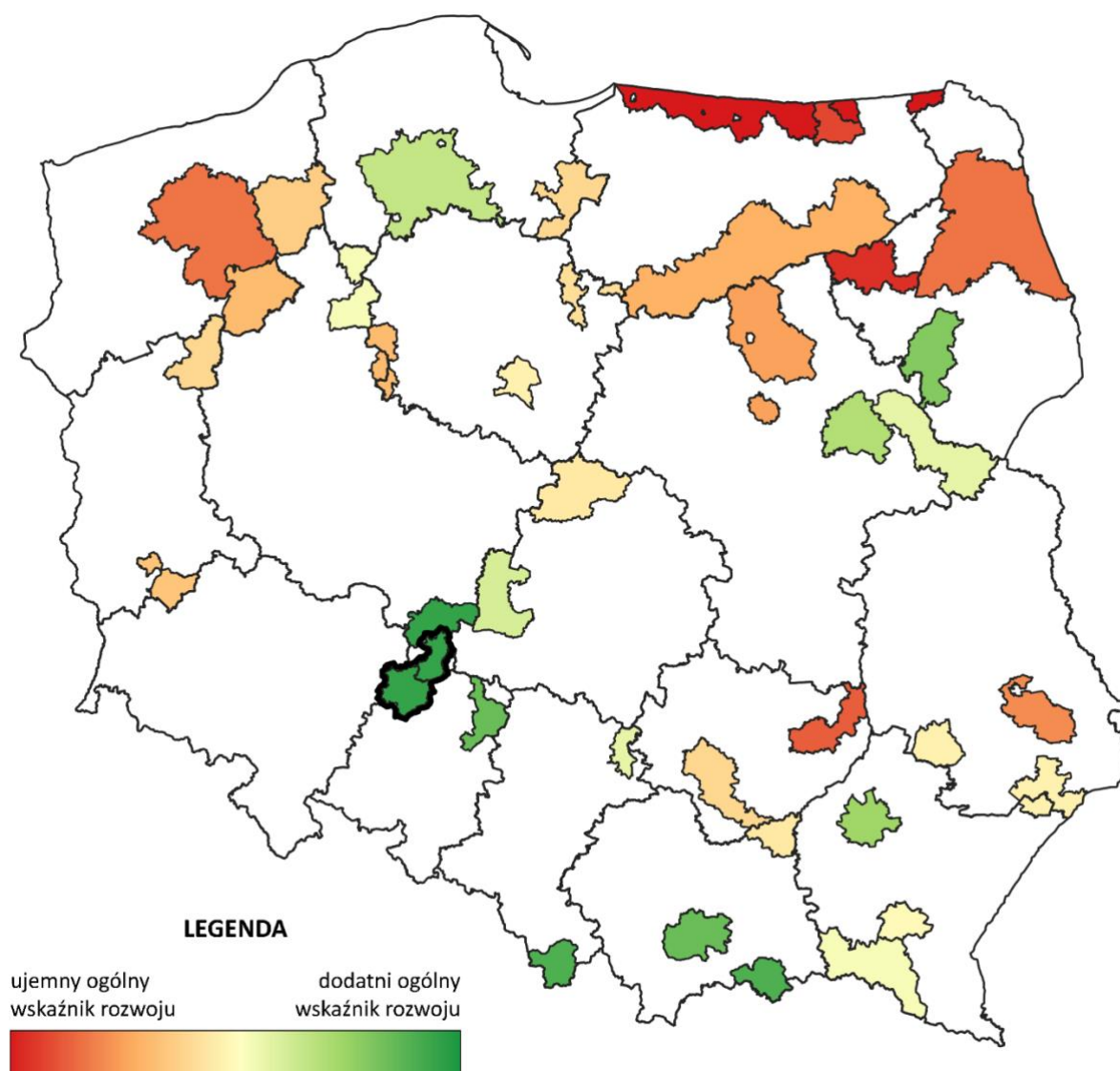
Ryc. 11 Ogólny wskaźnik rozwoju gmin należących do Partnerstwa na 307

Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

Pozytywny wizerunek obszaru potwierdzają także mieszkańcy, lokalni liderzy oraz młodzież, którzy wysoko oceniają obszar Partnerstwo w badaniu ankietowym wskazując, że ogólnie rzecz biorąc obszar jest dobrym miejscem do życia i rozwoju. Wśród mieszkańców takiej odpowiedzi udzieliło 80 %, wśród młodzieży 64% a wśród lokalnych liderów aż 91%. Można więc uznać, że odczucia mieszkańców oraz wskaźniki liczbowe są ze sobą zbieżne. Wysoką pozycję konkurencyjną obszaru, na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego i na tle Polski, prezentuje poniższa mapa:

Ryc. 12 Wskaźnik ogólny rozwoju Partnerstwa według Monitora Rozwoju Lokalnego

Źródło: Opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Na ogólny wskaźnik rozwoju Partnerstwa na 307 składa się szereg wskaźników opisujących różne obszary tematyczne. Przyglądając im się bliżej widzimy, że sytuacja jest lepsza niż u konkurencji we wszystkich obszarach tematycznych, ale

pomimo dodatnich wartości w chwili obecnej nie we wszystkich dziedzinach dynamika jest aż tak optymistyczna. W sferze gospodarki, a konkretnie w obszarach: potencjał i konkurencyjność lokalnej gospodarki, rynek pracy i kwalifikacje siły roboczej, sytuacji materialnej mieszkańców - ujemna dynamika wskazuje na zwalniające tempo rozwojowe w porównaniu do konkurencyjnych ośrodków (choć wciąż obszar jest w na wysokiej pozycji w chwili obecnej). Najgorsza sytuacja występuje w obszarze zasobów instytucjonalnych, integracji i kapitału społecznego gdzie widać wyraźnie spadek dynamiki, który doprowadził do utraty pozycji lidera i dorównania do obszarów na niższym poziomie rozwojowym w tej dziedzinie.

Natomiast jednoznaczłą poprawę można zaobserwować w obszarze dostępności i jakości zasobów mieszkaniowych w gminie, poziomie bezpieczeństwa, w sytuacji demograficznej i dostępności komunikacyjnej. Konkretnie wartości wskaźników obrazuje poniższa tabela.

Tabela 2. Zestaw podobszarów opisujących pozycję konkurencyjną Partnerstwa na 307

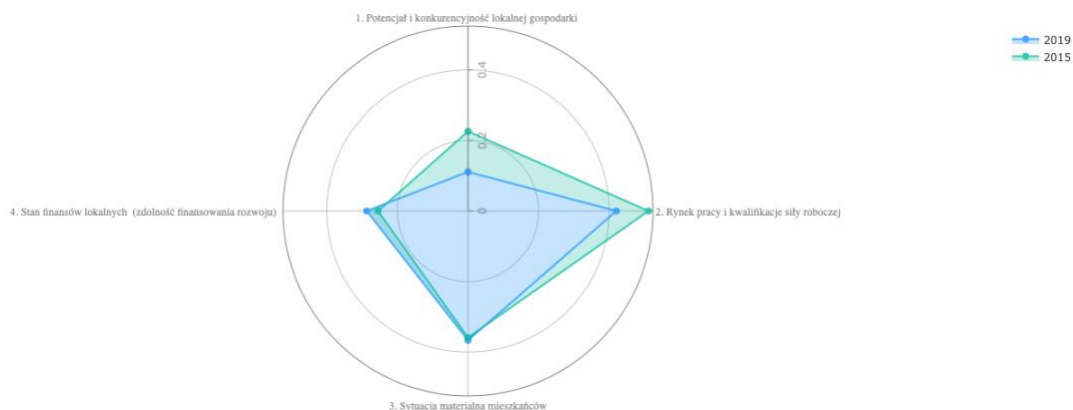
NAZWA	2015	2016	2017	2018	2019
1. Potencjał i konkurencyjność lokalnej gospodarki	0,23	0,20	0,15	0,18	0,11
2. Rynek pracy i kwalifikacje siły roboczej	0,51	0,55	0,62	0,47	0,42
3. Sytuacja materialna mieszkańców	0,36	0,40	0,40	0,28	0,37
4. Stan finansów lokalnych (zdolność finansowania rozwoju)	0,25	0,25	0,18	0,22	0,29
5. Dostępność i jakość usług oraz infrastruktury	0,22	0,26	0,25	0,29	0,22
6. Dostępność i jakość zasobów mieszkaniowych w gminie	0,23	0,26	0,25	0,39	0,49
7. Zasoby instytucjonalne, integracja i kapitał społeczny gminy	0,18	0,09	0,07	0,07	0,06
8. Poziom bezpieczeństwa	-0,20	0,07	-0,04	-0,08	0,00
9. Sytuacja demograficzna	0,09	0,23	0,22	0,30	0,29
10. Dostępność komunikacyjna (zewnętrzna i wewnętrzna)	0,37	0,42	0,46	0,50	0,50

Źródło: Opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Analizując ogólnie sytuację gospodarczą obszaru można stwierdzić, że jest ona na wysokiej pozycji w stosunku do grup porównawczych. Niemniej jednak zauważalny jest spadek konkurencyjności lokalnej gospodarki oraz pogarszająca się sytuacja rynku pracy oraz kwalifikacji siły roboczej. Negatywne tendencje nie zdołały jeszcze

zaszkodzić finansom samorządów oraz nie wpłynęły na sytuację materialną mieszkańców, która utrzymuje się na stałym poziomie. Najkorzystniejsze wskaźniki gospodarcze notuje gminie Baranów natomiast najgorsze gmina Namysłów.

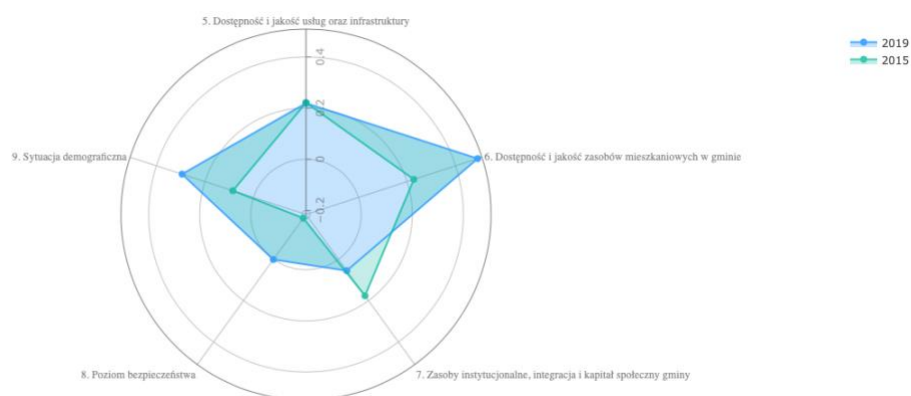
Ryc. 13 Wskaźniki wymiaru gospodarczego

Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

W wymiarze społecznym obszar rozwija się stabilnie. Obiecująco kształtuje się przede wszystkim sytuacja demograficzna, dostępność i jakość zasobów mieszkaniowych w gminie a także poziom bezpieczeństwa. Jedynym obszarem, w którym pozycja konkurencyjna partnerstwa spada, są wspomniane już zasoby instytucjonalne, integracja i kapitał społeczny gminy.

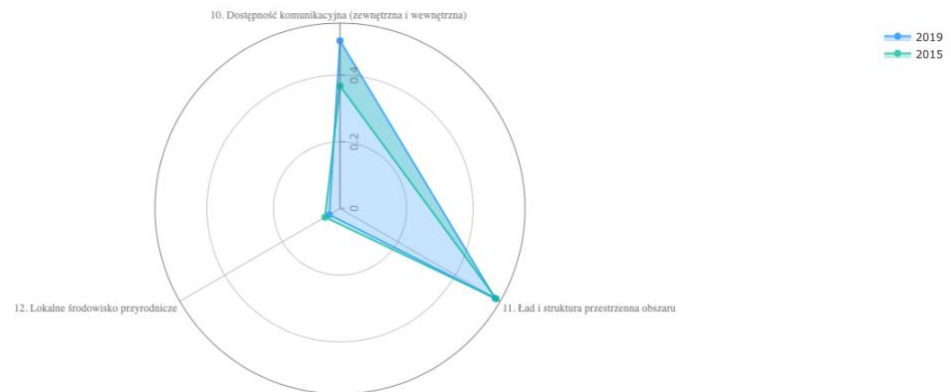
Ryc. 14 Wskaźniki wymiaru społecznego

Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

W wymiarze środowiskowym podobnie jak w społecznym sytuacja systematycznie poprawia się, za co odpowiadają wskaźniki z zakresu dostępności komunikacyjnej (zewnętrznej i wewnętrznej). Dobra sytuacja dotyczy każdej z gminy partnerstwa. W kwestii ładu przestrzennego i lokalnego środowiska przyrodniczego pozycja konkurencyjna jest niezmienna na przestrzeni ostatnich 5 lat.

Ryc. 15 Wskaźniki wymiar środowiskowy

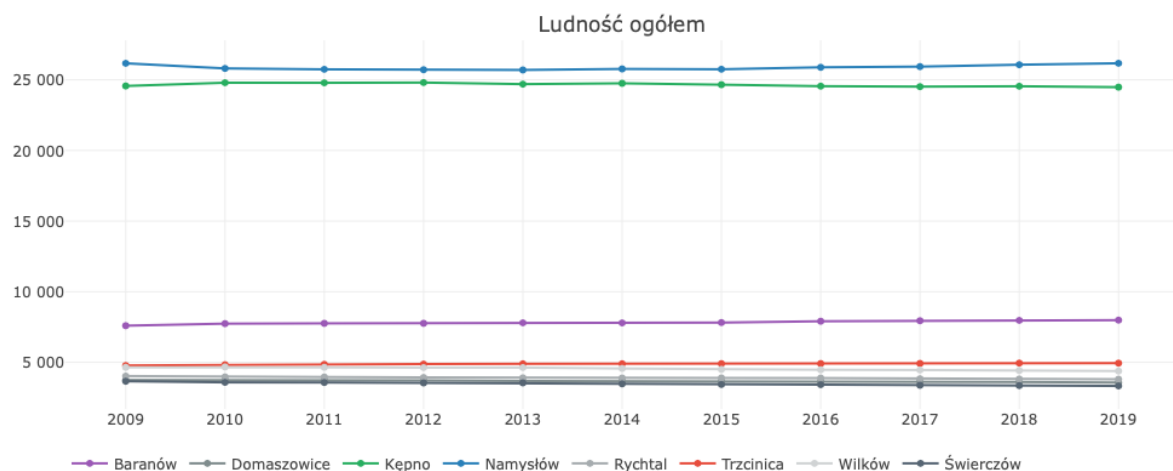
Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

2.2. Analiza pogłębiona dla obszaru partnerstwa

2.2.1. Sytuacja demograficzna

Sytuacja demograficzna gmin obszaru Partnerstwa prezentuje się dosyć stabilnie. Analizując liczbę ludności ogółem można zauważyć, że od 10 lat nie uległa ona znaczącej zmianie, a w niektórych gminach nawet pojawił się trend wzrostowy. Jak widać na poniższym wykresie, w gminach Baranów, Trzcinica oraz Namysłów w ostatnich latach liczbę ludności nieznacznie zwiększyła się. W pozostałych gminach mieszkańców jest coraz mniej ale tempo depopulacji jest na chwilę obecną niskie. Inne obszary w Polsce o podobnym charakterze wyludniają się znacznie szybciej. Największe spadki odnotowała gmina Świerczów, gdzie w latach 2009-2019 ubyło najwięcej, aż 332 mieszkańców.

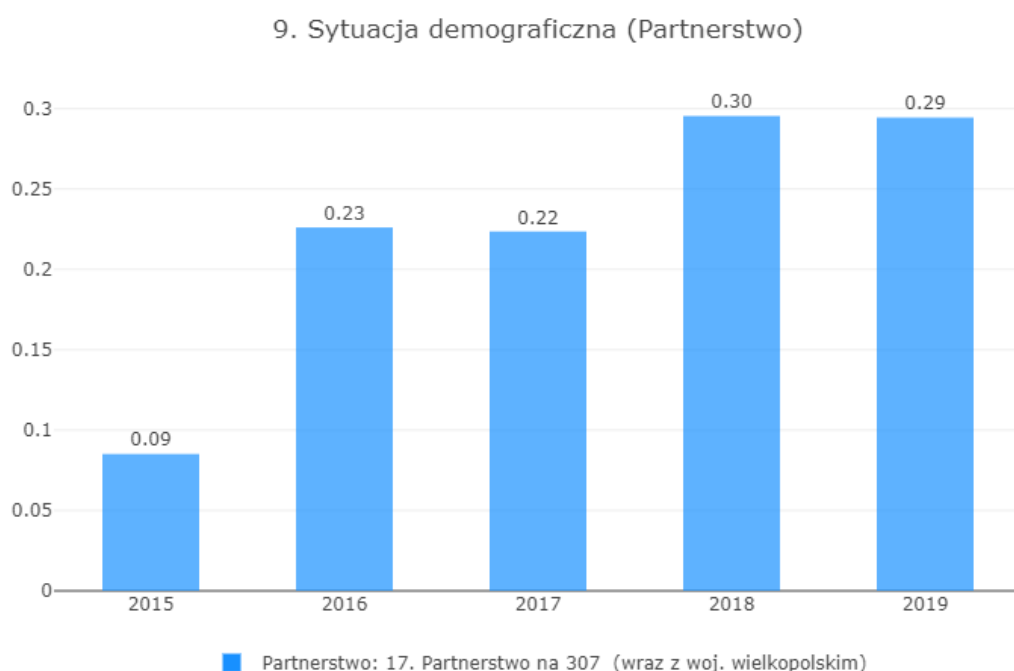
Ryc. 16 Ludność ogółem

Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

Jeżeli oprócz liczby ludności ogółem uwzględnimy również inne wskaźniki demograficzne możemy dojść do wniosku, że ogólnie rzecz biorąc sytuacja demograficzna Partnerstwa w porównaniu do obszarów podobnych systematycznie się poprawia. Wskaźnik syntetyczny dla obszaru demografia wynosi obecnie 0,32 i jest to bardzo korzystny wynik.

Ryc. 17 **Wskaźnik syntetyczny w obszarze demografia**

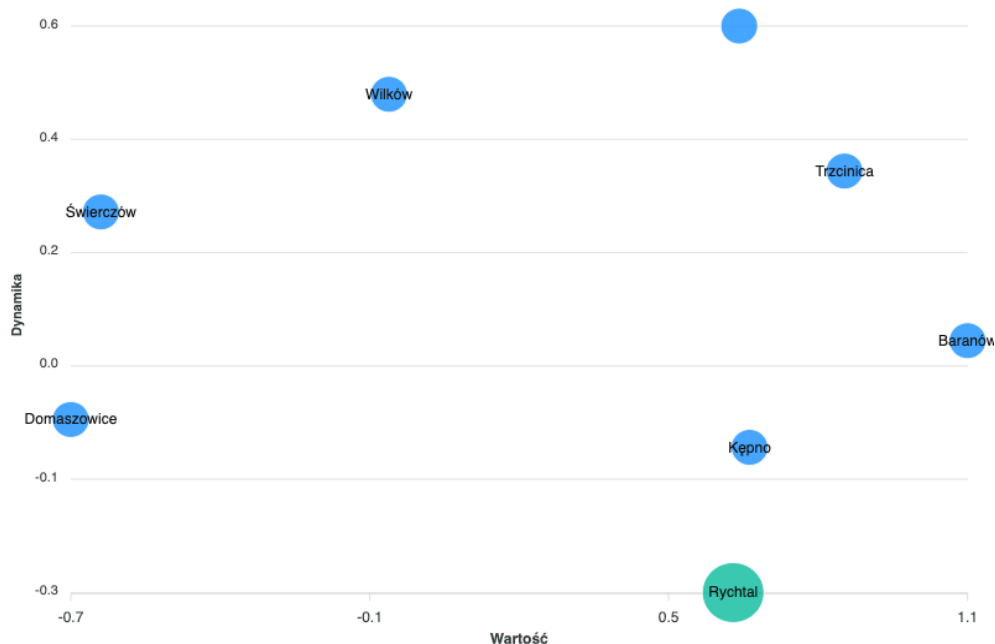

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Jednak nie we wszystkich gminach Partnerstwa sytuacja jest tak dobra. Liderami, którzy wpływają pozytywnie na obraz statystyczny całego obszaru są wspomniane już gminy Baranów, Trzcinica i Namysłów. Dodatkowo wskaźniki posiadają także gminy Kępno i Rychtal, ale tam ze względu na ujemną dynamikę w ciągu najbliższych lat sytuacja może się zmienić w niepożądanym kierunku.

W stosunku do swoich grup porównawczych gorzej wypadają gminy Wilków i Świerczów, gdzie sytuacja w chwili obecnej jest gorsza niż w grupie porównawczej, ale dodatnia dynamika wskazuje na potencjał poprawy sytuacji w latach przyszłych. W najgorszej sytuacji znajduje się gmina Domaszowice, która jako jedyna z obszaru Partnerstwa ma jednocześnie ujemną wartość i dynamikę.

Ryc. 18 Wskaźnik syntetyczny w obszarze demografia dla poszczególnych gmin Partnerstwa

Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

Za stosunkowo pozytywną sytuację w obszarze odpowiadają głównie korzystne dla obszaru ruchy migracyjne w stosunku do obszarów podobnych (pomimo ujemnego salda migracji) w nieco większym stopniu niż przyrost naturalny czy struktura wieku mieszkańców. Wskaźnik dla salda migracji osób w wieku 15-39 lat na 1000 osób wynosił 0,59 przy lekko ujemnej dynamice wynoszącej 0,06.

Tabela 3. Tabela wskaźników z obszaru demografia

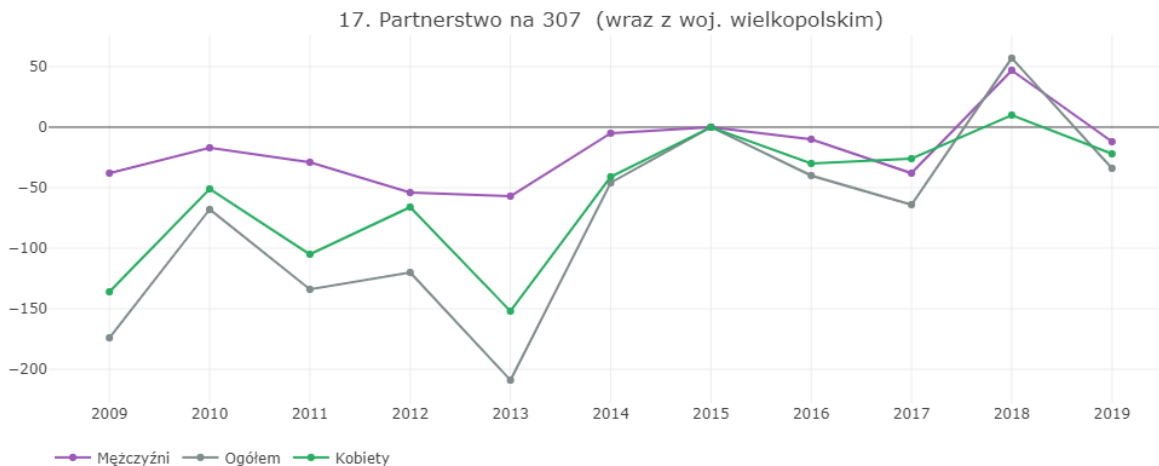
NAZWA	wartość	dynamika
9.1. Liczba i struktura wieku mieszkańców	0,21	0,04
9.2. Przyrost naturalny	0,38	0,44
9.3. Ruchy migracyjne	0,59	-0,06
9.4. Małżeństwa i rozwody	0,09	0,55

Opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Należy jednak pamiętać, że te optymistyczne wskaźniki wynikają z porównania sytuacji Partnerstwa na 307 do innych podobnych obszarów. Faktyczne saldo

migracji dla obszaru jest ujemne, chociaż nie są to duże ubytki ludności. Ponadto z każdym rokiem saldo jest coraz korzystniejsze, a w 2018 roku było dodatnie.

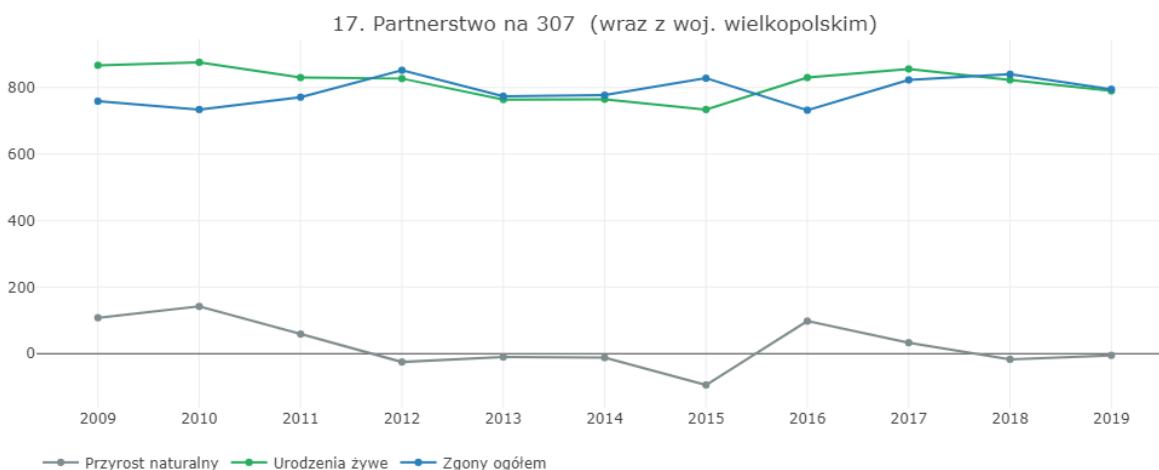
Ryc. 19 Saldo migracji dla Partnerstwa na 307

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Wskaźniki opisujące przyrost naturalny utrzymują się na poziomie przeciętnym. Liderem w tym obszarze są Baranów, Kępno i Namysłów. Najgorsza sytuacja występuje w gminach Świerczów i Domaszowice. W 2019 roku liczba urodzeń i zgonów była niemal identyczna, co jest bardzo dobrym wynikiem w porównaniu do podobnych gmin, jednak wciąż nie na tyle korzystnym aby swobodnie zapewnić zastępowalność pokoleniową.

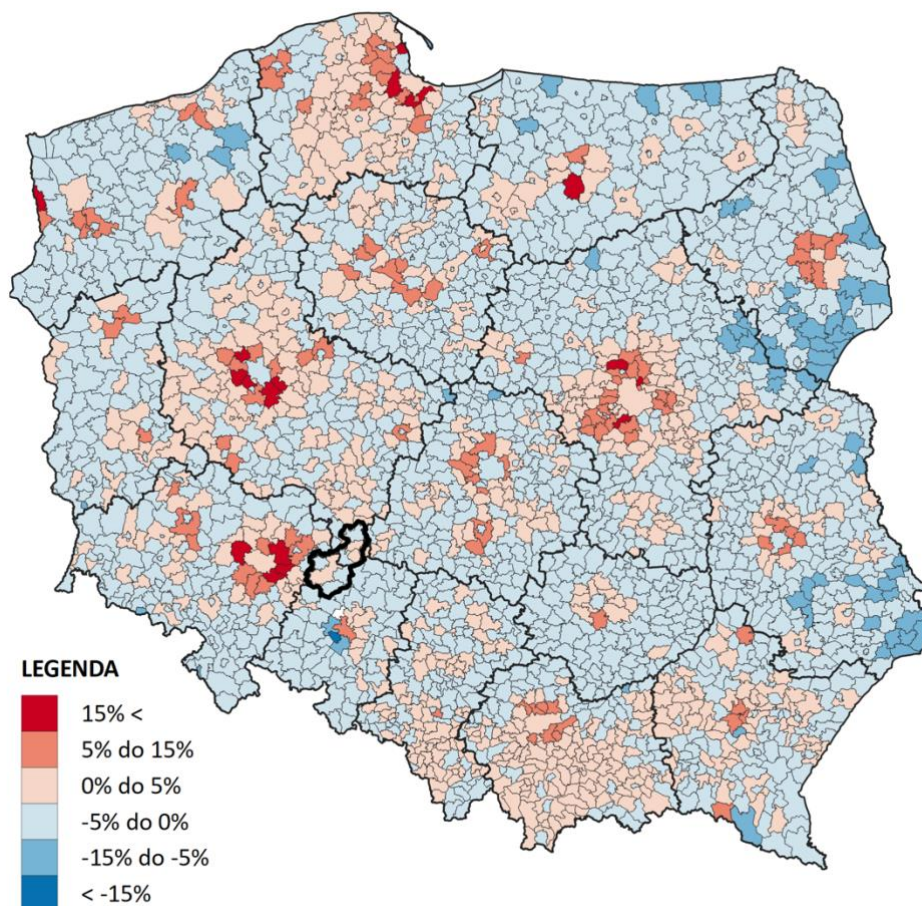
Ryc. 20 Przyrost naturalny w Paartnerstwie na 307

Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

Analizując strukturę wieku mieszkańców należy zauważyć, że za dodatnimi wartościami kryje się wysoki wskaźnik zmiany liczby mieszkańców w ostatnich 5 latach. W dużej mierze odpowiadają za tę sytuację gmin Namysłów i Baranów. Na tle Polski sytuacja gmin obszaru Partnerstwa wygląda pod tym względem stabilnie czyli w okolicach zera. Na części obszaru ludność zmniejszyła się do 5% a na części zwiększyła się o maksymalnie 5%.

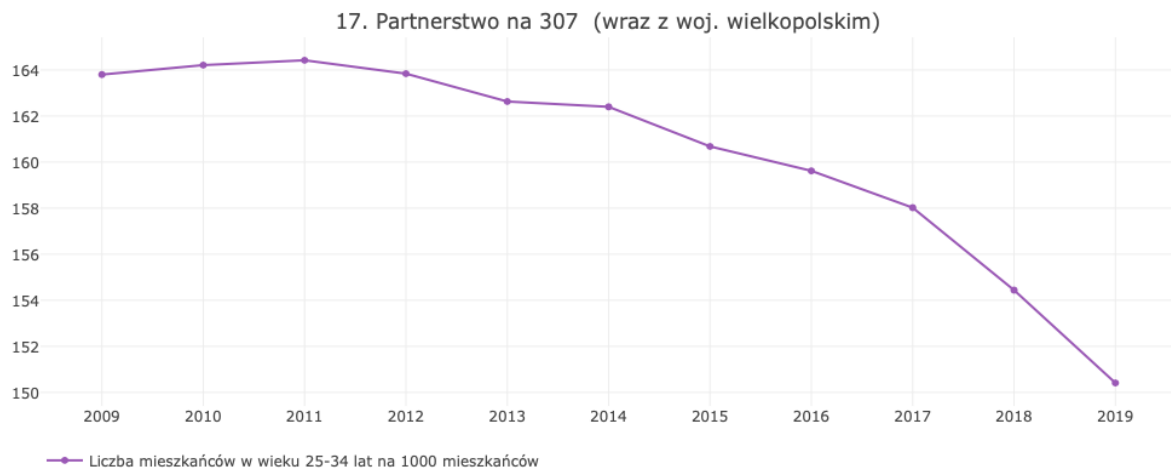
Ryc. 21 Zmiany liczby ludności na tle Polski

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Jednak mniej korzystnie wypada wskaźnik liczby mieszkańców w wieku 25-34 lata na 1000 mieszkańców, który opisuje potencjał najbardziej kreatywnej grupy mieszkańców. Niemal wszystkie gminy oprócz Świerczowa notują regularny spadek tej grupy wiekowej w stosunku do lat poprzednich.

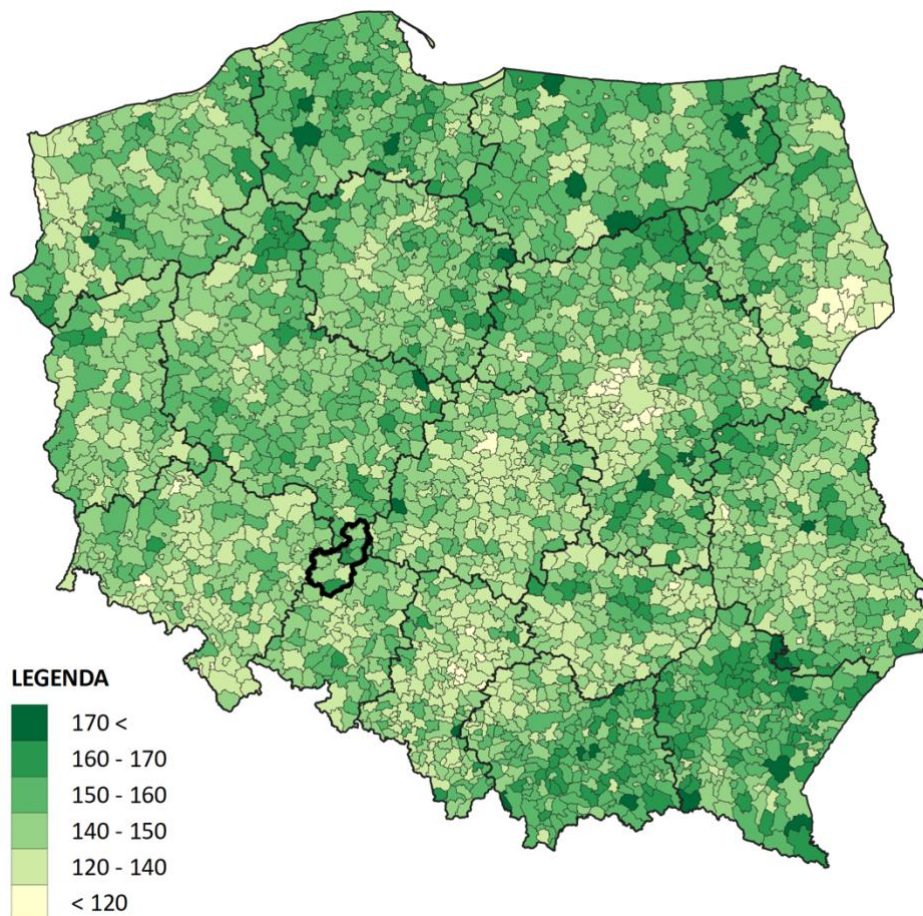
Ryc. 22 Liczba mieszkańców w wieku 25-34 lat na 1000 mieszkańców

Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

Na tle całego kraju pod tym względem widać wyraźne zróżnicowanie pomiędzy gminami z Wielkopolski, w których ten wskaźnik jest raczej wysoki na tle kraju, a gminami z Opolszczyzny, gdzie występują deficyty tej grupy wiekowej.

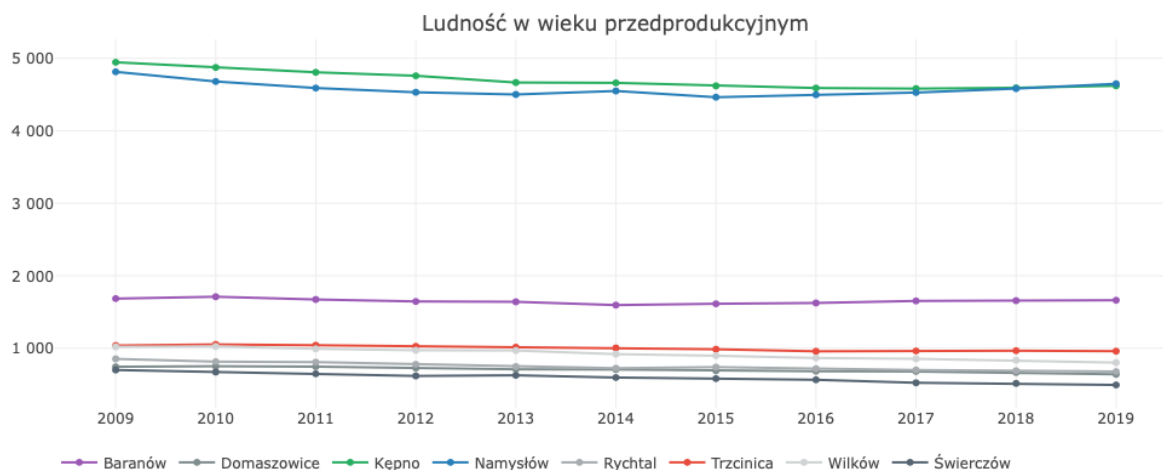
Ryc. 23 Liczba mieszkańców w wieku 25-34 lat na 1000 mieszkańców na tle Polski

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym we wszystkich gminach obszaru Partnerstwa na przestrzeni 10 lat prezentuje się dość stabilnie z tendencją niekorzystną, chociaż w ostatnich latach w niektórych gminach sytuacja zaczęła się powoli poprawiać. Zalicza się do nich w szczególności Baranów i Namysłów. Największe spadki odnotowały gminy Świerczów, Wilków i Rychtal.

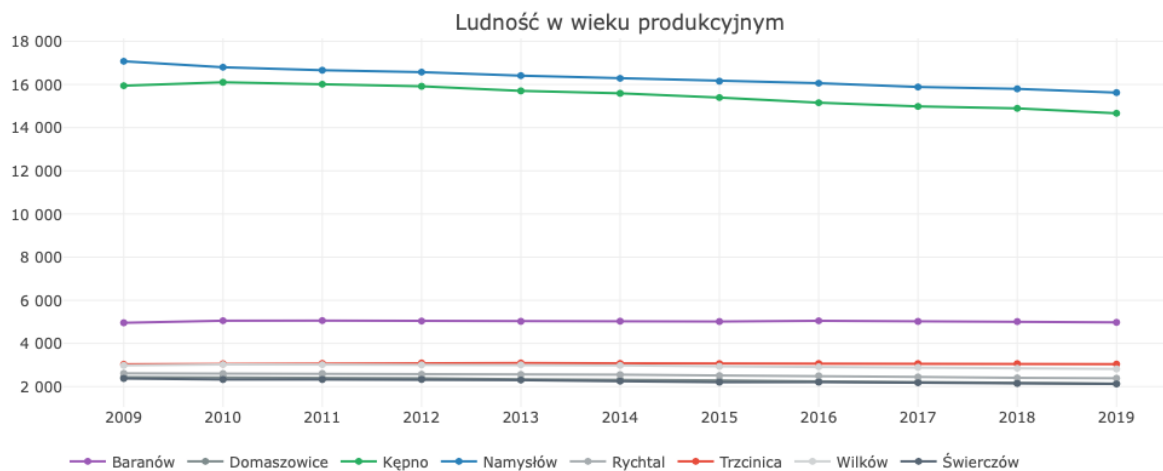
Ryc. 24 Ludność w wieku przedprodukcyjnym

Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

Podobnie prezentuje się sytuacja liczby ludności w wieku produkcyjnym, która od 2009 roku nieznacznie, chociaż systematycznie spada, co jest widoczne szczególnie w miastach. Od tego niekorzystnego trendu uchroniły się jedynie gminy Baranów i Trzcinica.

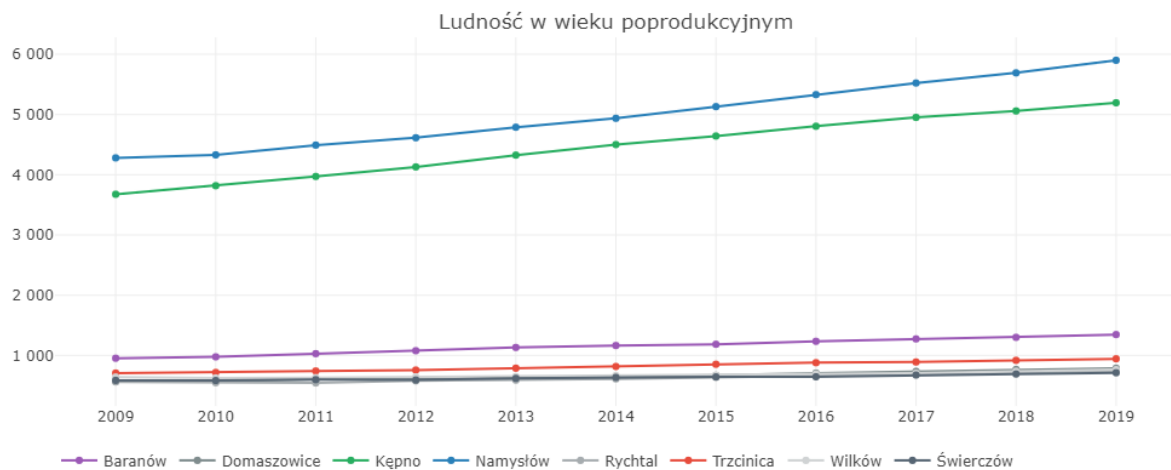
Ryc. 25 Ludność w wieku produkcyjnym

Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

Niepokojący jest natomiast gwałtowny wzrost ludności w wieku poprodukcyjnym. Na przestrzeni ostatnich 10 lat ta grupa wiekowa wzrosła o 4416 osób (od 123 osób w Wilkowie do aż do 1620 w Kępnie).

Ryc. 26 Ludność w wieku produkcyjnym

Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

Reasumując można powiedzieć, że struktura ludności zmienia się systematycznie od 10 lat w niepożądanym kierunku, chociaż na tle sytuacji w Polsce zmiany te nie są tak jaskrawe. Poniższy wykres prezentuje wskaźnik syntetyczny dla obszaru Partnerstwa dotyczący struktury wieku ludności na którym można zauważyć, że pomimo niekorzystnych zmian w tym zakresie, Partnerstwo na 307 jest ciągle powyżej przeciętnej, w porównaniu do podobnych obszarów.

Ryc. 27 Wskaźnik syntetyczny dla obszaru struktura ludności

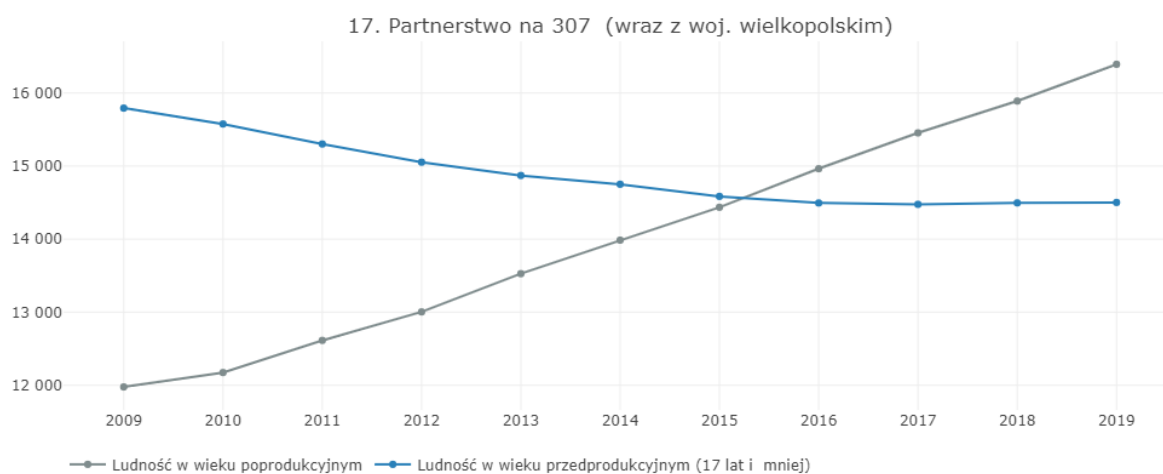

Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

W ciągu ostatnich 10 lat odwróciły się proporcje pomiędzy ludnością w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym. W 2009 roku na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym przypadały 72 osoby w wieku poprodukcyjnym. W 2019 tych osób było ich już 111. Jest to trend, który można zaobserwować w całej Polsce a w szczególności w mniejszych ośrodkach. Na tym tle sytuacja Partnerstwa jest wciąż dobra.

Analizując szczególne grupy wiekowe można łatwo zauważyć, że największe spadki liczby ludności odnotowywane są w grupie osób w wieku 15 do 34 lat. Liczba ludności powyżej tej granicy na przestrzeni ostatnich lat wzrastała. Optymistyczny jest wzrost w niektórych gminach liczby dzieci do 14 roku życia. Niemniej jednak dynamika zmian proporcji między ludnością w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym jest podobna jak w całej Polsce, czyli niekorzystna. W 2015 roku czyli dosyć późno nastąpił przełom w którym ludność w wieku poprodukcyjnym zaczęła dominować liczbowo nad ludnością w wieku przedprodukcyjnym

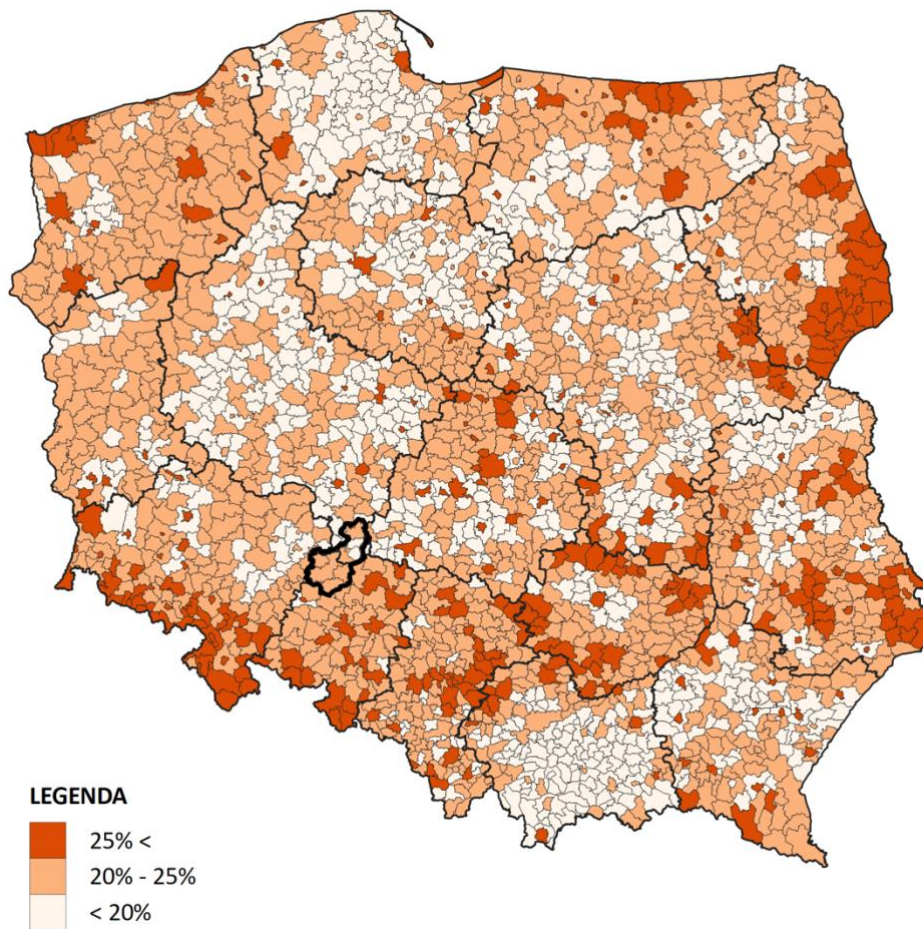
Ryc. 28 **Ludność w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku poprodukcyjnym**

Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

Prognozy demograficzne GUS dla obszaru na najbliższe 10 lat dla Partnerstwa na 307 są przeciętne. Poniższa mapa przedstawia prognozowany odsetek osób w wieku 65+ w 2030 roku. Na pierwszy rzut oka można zauważyć, jak różni się sytuacja woj. opolskiego i wielkopolskiego. Podobnie podział jest widoczny także na obszarze Partnerstwa. Jedynie 2 gminy wielkopolskie - Baranów i Trzcinica uchronią się przed nadliczbową grupą najstarszych mieszkańców. W pozostałych gminach Partnerstwa seniorzy za 10 lat będą stanowili 20% -25% ludności.

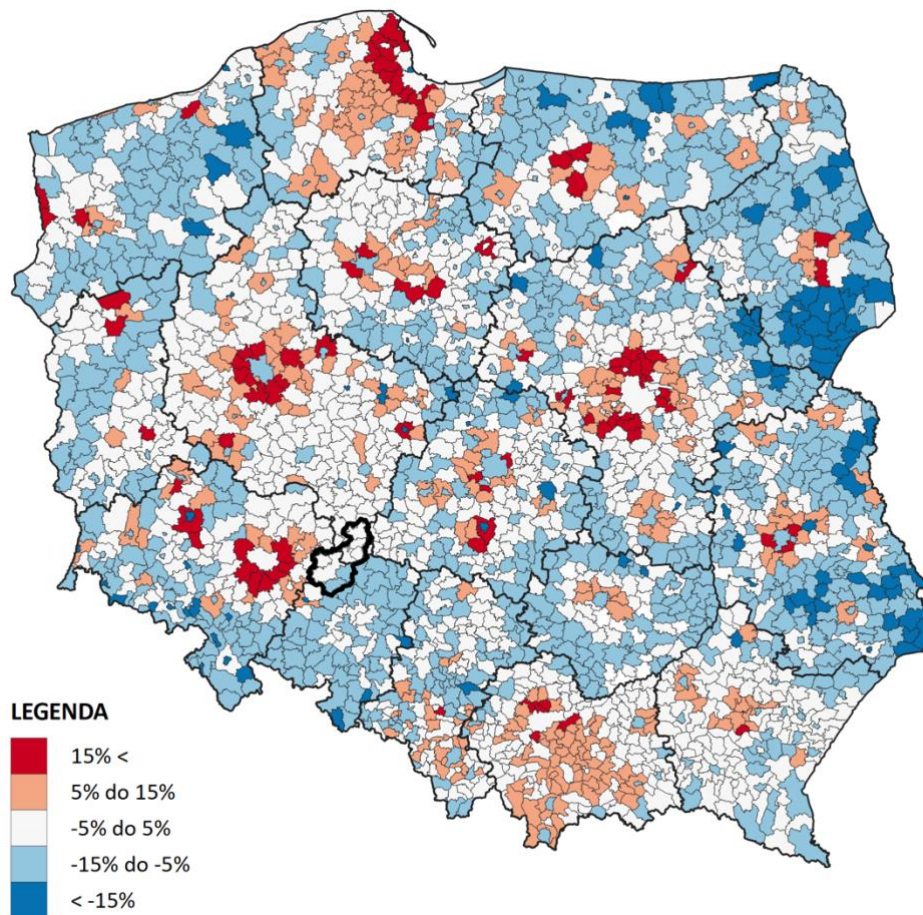
Ryc. 29 Prognozowany odsetek ludności w wieku 65+ w 2030 roku

Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

Dosyć optymistycznie rysuje się natomiast sytuacja prognozy ludności ogółem w 2030 roku. Większość gmin obszaru ma szansę utrzymać dotychczasową liczbę ludności (podobnie jak większość gmin w Wielkopolsce), co jest zjawiskiem wyjątkowo korzystnym na tle Polski:

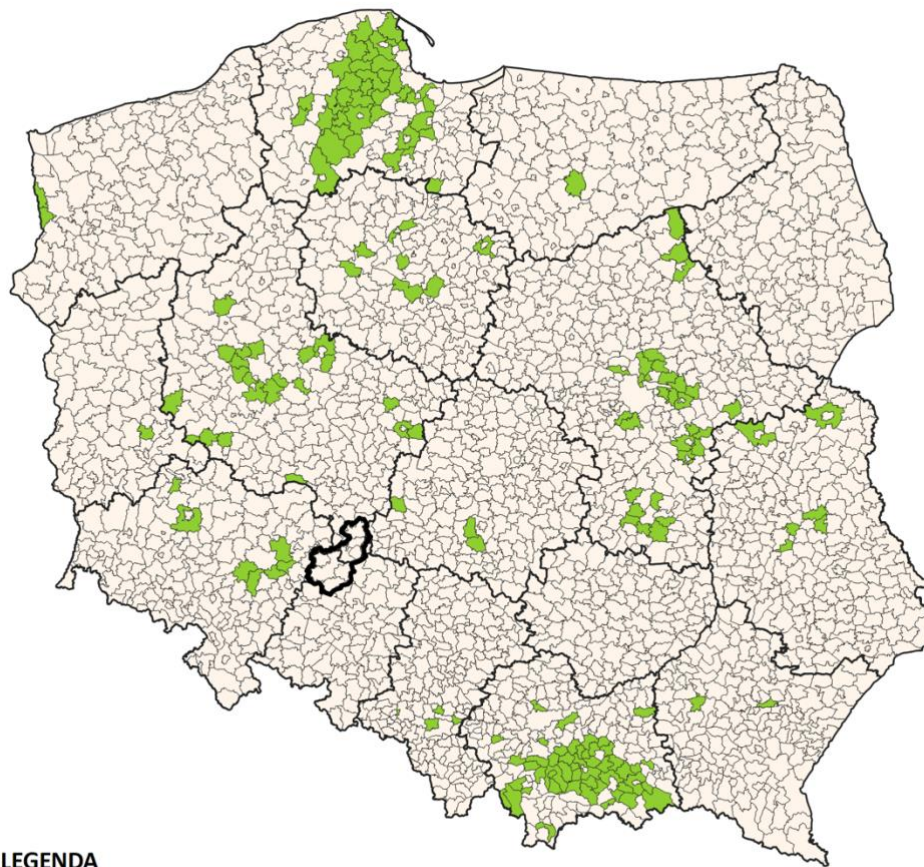
Ryc. 30 Prognoza ludności ogółem w 2030 roku

Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

Niemniej jednak pogłębiać będą się niekorzystne zjawiska związane ze zmianą struktury wiekowej ludności. Za 10 lat w całej praktycznie Polsce ludność w wieku poprodukcyjnym będzie przeważać nad tą w wieku przedprodukcyjnym i zjawisko to, które występuje w Partnerstwie na 307, od 2015 roku będzie się pogłębiać.

Ryc. 31 Prognoza proporcji ludności w wieku przedprodukcyjnym do ludności w wieku poprodukcyjnym

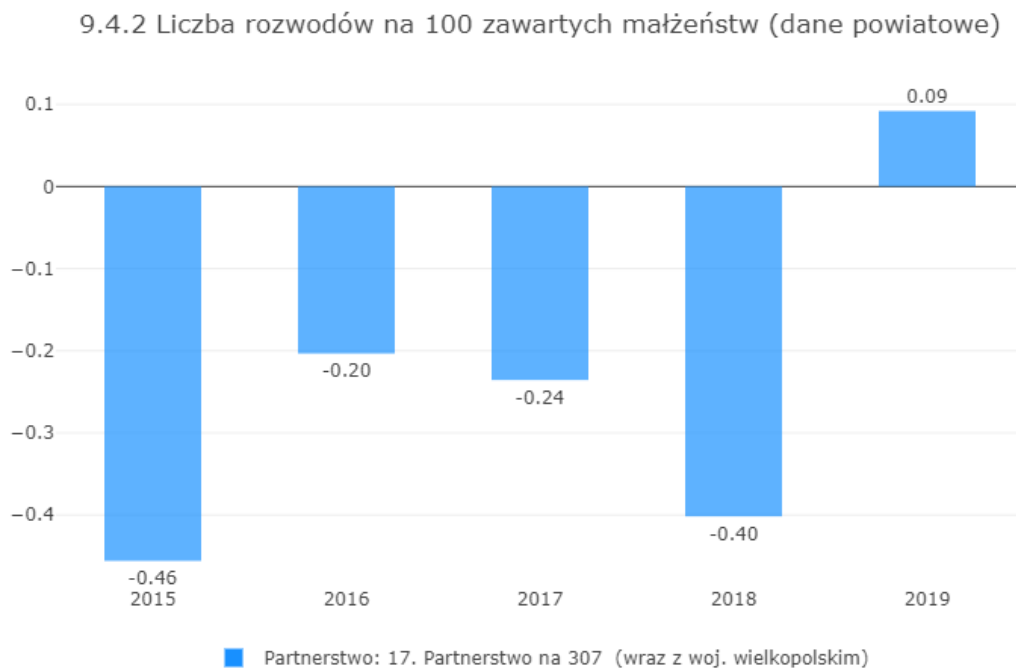
LEGENDA

 gminy o większej liczbie osób w wieku przedprodukcyjnym niż poprodukcyjnym do roku 2030

Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

Ostatnim analizowanym tu aspektem demograficznym jest wskaźnik liczby rozwodów na 100 zawartych małżeństw, który świadczy o kondycji rodziny i który uległ poprawie. Do 2019 roku sytuacja była gorsza niż w gminach porównywalnych ale, w chwili obecnej, plasuje się na poziomie nieco powyżej przeciętnym.

Ryc. 32 Rozwody na 100 zawartych małżeństw

Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

Reasumując, Gminy Partnerstwa na 307 znajdują się w dobrej sytuacji demograficznej na tle innych gmin podobnych, jednak wysoka pozycja konkurencyjna jest wynikiem silnej depopulacji, która dotyka grupę porównawczą, czyli małe i średnie miasta oraz wsie w Polsce. Na tle gmin porównawczych, nawet przy ujemnym saldzie migracji i zerowym przyroście naturalnym, obszar partnerstwa jest liderem w swojej grupie. Ponadto można zauważyć, że pomiędzy poszczególnymi partnerami występuje duże zróżnicowanie. Bardzo wysoka pozycja gminy Baranów - lidera rozwoju w partnerstwie kontrastuje z trudniejszą sytuacją demograficzną gmin Domaszowice i Świerczów. Nierównomierne tempo rozwoju obszaru, ujawniające się we wskaźnikach demograficznych, ma znaczący wpływ na sytuację gospodarczą gmin Partnerstwa. W gminach opolskich (wiejskich) główne problemy koncentrują się wokół braku miejsc pracy lub atrakcyjnych miejsc pracy, tymczasem w Baranowie czy Kępnie brakuje pracowników na rynku pracy. Siła robocza napływa z zewnątrz – z Ukrainy, co wiąże się z trudnościami z integracją nowych mieszkańców. Jednocześnie sieć komunikacyjna nie jest na tyle rozwinięta, aby zapewnić szybki i łatwy dojazd z okolicznych wsi do zakładów pracy. Region mocno ciąży ku Wrocławiu, który jest głównym kierunkiem emigracji młodych z obszaru Partnerstwa. Wszystkie te czynniki pogłębiają nierówności pomiędzy poszczególnymi gminami Partnerstwa.

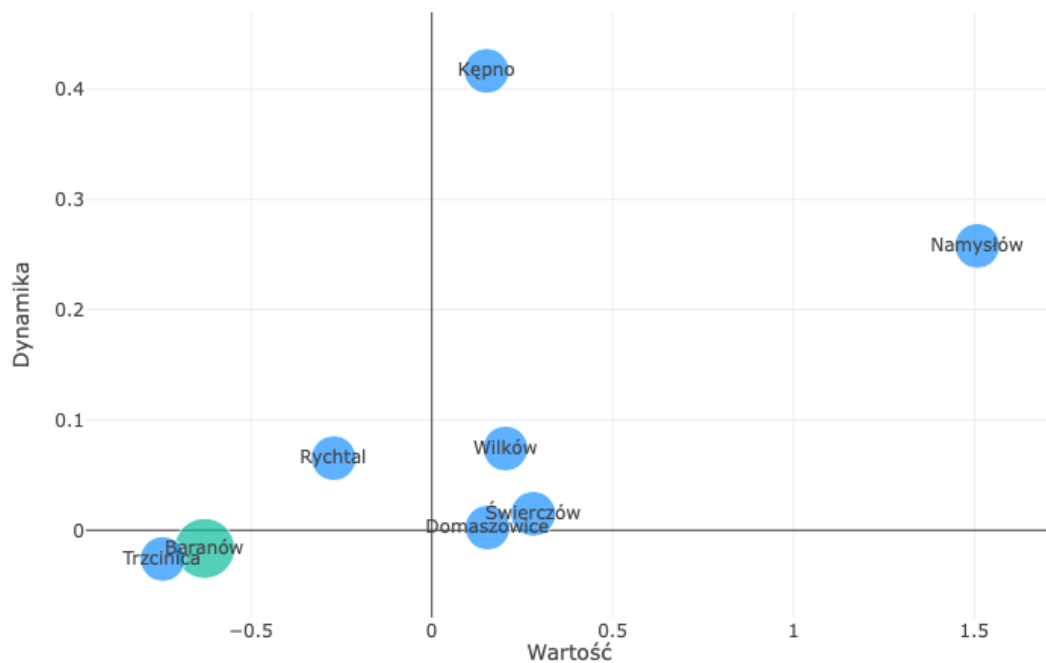
Odrębnym wątkiem nierozzerwalnie związanym z zagadnieniem demografii jest analiza przestrzenna w odniesieniu do demografii i co za tym idzie, zagadnienia związane z mieszkalnictwem, transportem i komunikacją.

W ostatnich 5 latach na terenie Partnerstwa poczyniono inwestycje z zakresu mieszkalnictwa. W przypadku gmin wiejskich były to głównie inwestycje z zakresu budownictwa jednorodzinnego. Niektóre gminy, np. Wilków, sprzedają działki budowlane prywatnym inwestorom (gmina w ostatnich 5 latach sprzedała ok. 15 takich działek). Samorzędy rzadko realizują własne inwestycje z zakresu mieszkalnictwa, raczej skupiają się na remontach i niezbędnych modernizacjach mających na celu utrzymanie wymaganego stanu technicznego budynków i lokali gminnych zapewniającego bezpieczeństwo ludzi i mienia w okresie jego użytkowania.

Inaczej sprawa wygląda w miastach. W Kępnie w ostatnich 5 latach powstały 2 nowe budynki przy ulicy Przemysłowej – łącznie 36 mieszkań. Gmina i Spółka TBS Kępno łącznie, obecnie posiadają ponad 400 mieszkań. Na obszarze gminy Namysłów w ostatnich latach można zaobserwować dynamicznie rozwijający się rynek usług mieszkaniowych – powstają osiedla w zabudowie wielo i jednorodzinnej (inwestycje prywatne). W latach 2015-2019 zostało wybudowanych łącznie 386 budynków mieszkalnych różnego typu i oddano 943 mieszkania. Również Gmina Namysłów zbywa grunty pozostające w jej zasobie na te cele. Tylko w ostatnim czasie było to odpowiednio: w 2020 roku zbyto 1,5021 ha, w 2021 r. 1,2708 ha różnych nieruchomości zabudowanych i niezabudowanych na rzecz osób fizycznych i prawnych.

Obecnie liczba mieszkań na całym obszarze Partnerstwa w przeliczeniu na 1000 mieszkańców jest zadawalająca na większości obszaru. Wyjątkami są gminy wiejskie z Wielkopolski. Dużą dynamikę mają miasta, w których powstają nowe budynki mieszkalne.

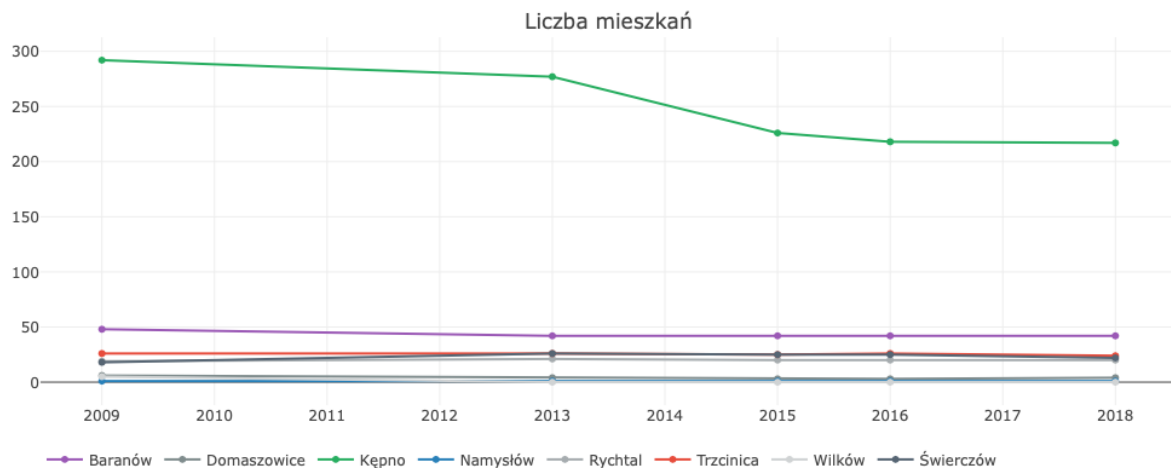
Ryc. 33 Liczba mieszkań w przeliczeniu na 1000 mieszkańców

Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

Gorzej wypadają natomiast zasoby komunalne gmin. Pozycja konkurencyjna gmin jest pod tym względem słaba a oferta uboga. Gmina Wilków nie posiada zasobów rynku mieszkaniowego dla mieszkań komunalnych i socjalnych. Rychtal posiada w swoich zasobach 18 lokali mieszkalnych, w tym 5 lokali socjalnych, o łącznej powierzchni 694,28 m², zlokalizowanych w 8 budynkach. Gmina Świerczów posiada w swoich zasobach 17 lokali mieszkalnych, w tym 4 lokale socjalne, o łącznej powierzchni 1059 m². Gmina Trzcianica posiada w swoich zasobach 26 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni 1440 m², zlokalizowanych w 6 budynkach. Gmina Domaszowice posiada 4 mieszkania socjalne, z czego 3 są zamieszkałe przez lokatorów. Największy zasób komunalny posiada Kępno, ale jak widać na poniższym grafie i ten zasób kurczy się.

Ryc. 34 Liczba mieszkań komunalnych

Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

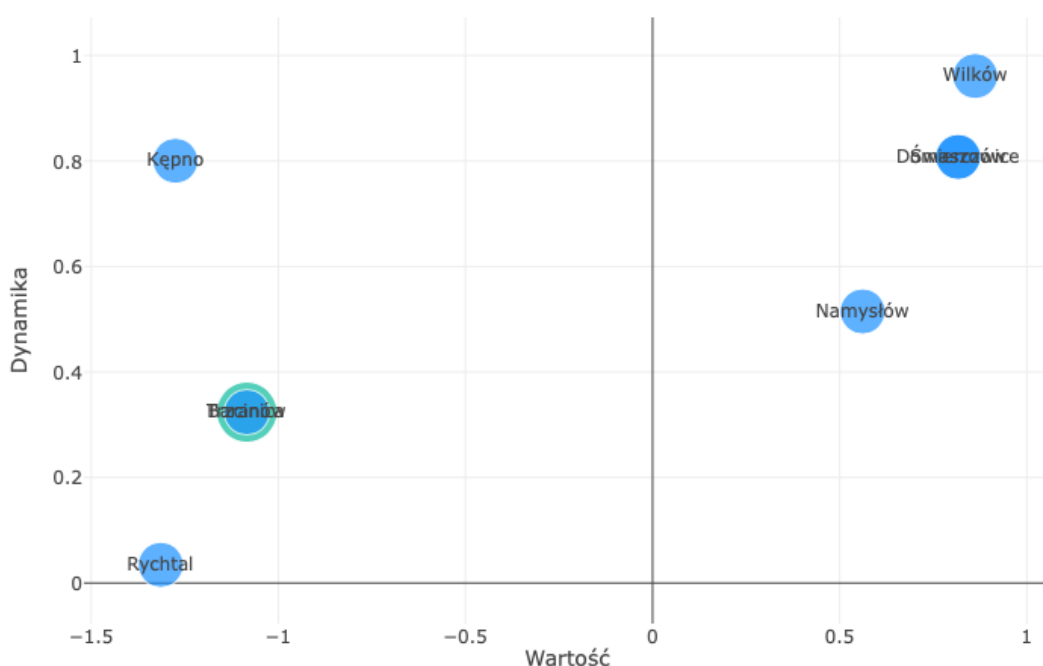
Odnośnie terenów przeznaczonych na inwestycje mieszkaniowe, sytuacja w poszczególnych gminach bardzo się różni. Różne są także plany wykorzystania tych nieruchomości. Gmina Wilków dysponuje działkami na sprzedaż do zabudowy jednorodzinnej z bonifikatą dla młodych małżeństw. W zasobie Gminy Domaszowice znajduje się zaledwie kilka nieruchomości, które mogą zostać przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe. Ich powierzchnia wynosi od kilku do kilkudziesięciu arów. Aktualnie gmina nie posiada także planów wykorzystania tych działek. Część z nich zostanie przeznaczona na sprzedaż w formie przetargu. Gminy Świerczów i Trzcinica posiadają w swoich zasobach grunty przeznaczone w planie miejscowym pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. W razie zainteresowania, grunty te są przeznaczane do zbycia w ramach przetargu nieograniczonego. W Baranowie inwestycje realizowane są jedynie na bazie pojedynczych wniosków inwestorów. Gmina Rychtal posiada w swoich zasobach grunty przeznaczone w planie miejscowym pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. W razie zainteresowania, grunty te są przeznaczane do zbycia w ramach przetargu nieograniczonego. Grunty pod zabudowę wielorodzinną nie są uwzględnione w planie.

Główne tereny mieszkaniowe w Gminie Namysłów znajdują się w samym mieście. Ich powierzchnia to ok 8,5 ha. W Kępnie trwa obecnie przebudowa/modernizacja budynku przy ulicy Solidarności na mieszkania w lepszym standardzie (inwestycja Gminy Kępno). W tym roku rozpocznie się także budowa kolejnego 24 mieszkaniowego budynku przy ulicy Granicznej w Kępnie. W planach, do roku 2024, powstanie 27 rodzinny budynek wielomieszkaniowy przy ulicy Towarowej w Kępnie. W planach na najbliższe 15 lat może powstać około 400 nowych mieszkań w Mianowicach. Gmina Kępno posiada tereny pod budownictwo wielorodzinne

wysokie oraz przygotowuje takie tereny w nowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Rozwój budownictwa mieszkaniowego i korzystna sytuacja demograficzna wielkopolskiej części partnerstwa przekłada się na ceny mieszkań. Jak pokazuje poniższy wykres paradoksalnie wyższą dostępnością mieszkań mogą pochwalić się gminy opolskie, o czym świadczy wskaźnik powierzchni mieszkania, jaką można kupić za przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto.

Ryc. 35 Powierzchnia mieszkania jaką można kupić za przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto

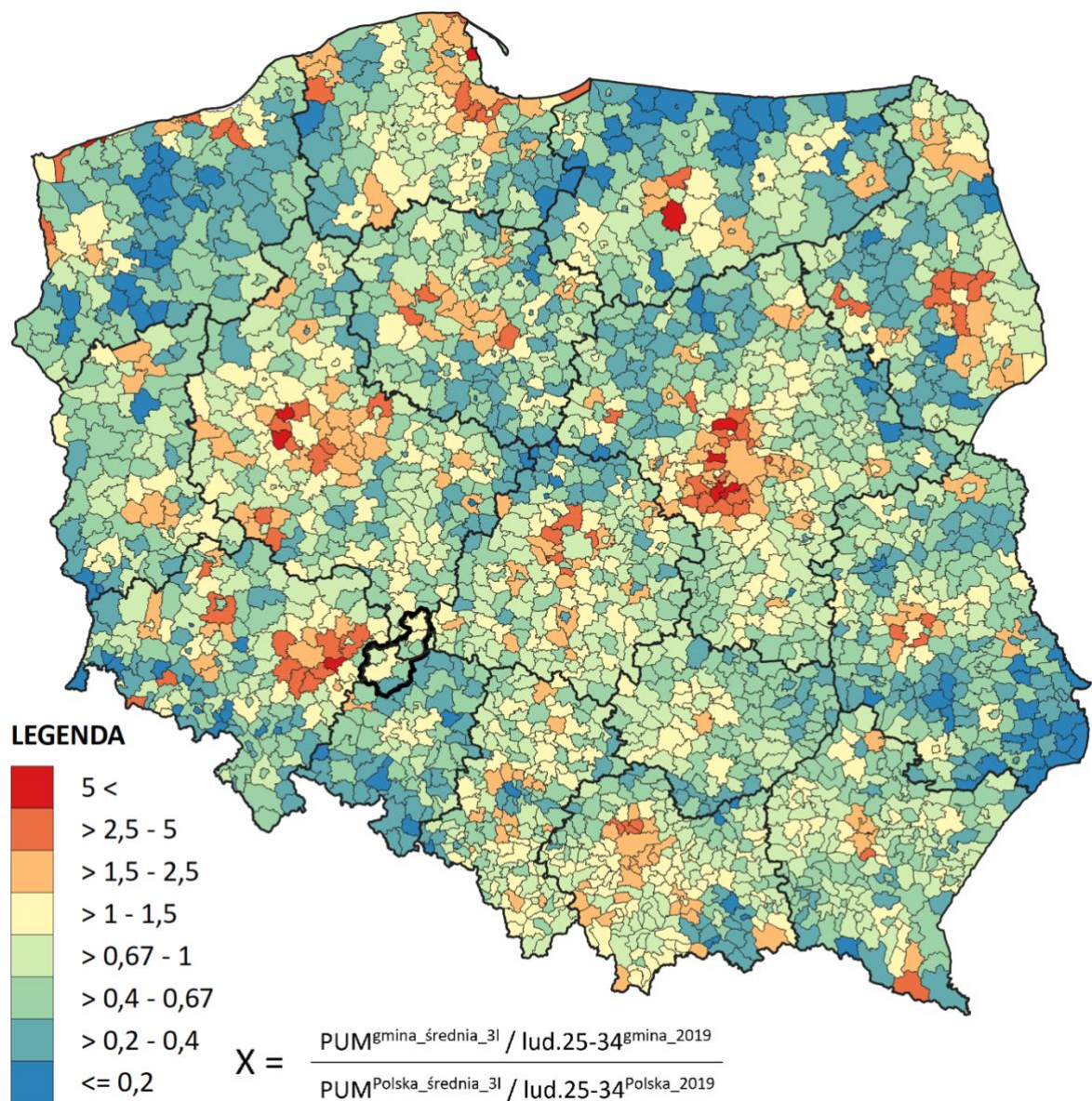

Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

Wiąże się to bezpośrednio z sytuacją materialną mieszkańców (wyższe zarobki w Namysławie niż w Kępnie), strukturą demograficzną (korzystniejsza sytuacja gmin wielkopolskich niż opolskich) a co za tym idzie popytem na mieszkania, zwłaszcza najbardziej produktywnej grupy wiekowej czyli osób w wieku 25-34 lata.

Atrakcyjność obszaru jako miejsca zamieszkania prezentuje poniższa mapa, na której ukazany jest wskaźnik średniej powierzchni użytkowej mieszkań na liczbę ludności w wieku 25-34. Ukazuje on przeciętną sytuację obszaru partnerstwa na tle Polski chociaż widać wyraźnie wyższą atrakcyjność Kępna, Baranowa i Namysłowa.

Ryc. 36 Atrakcyjność miejsca zamieszkania

Źródło: Opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Jednocześnie są to gminy, w których mamy do czynienia z większą gęstością zaludnienia, chociaż też utrzymuje się ona na poziomie przeciętnym na tle Polski.

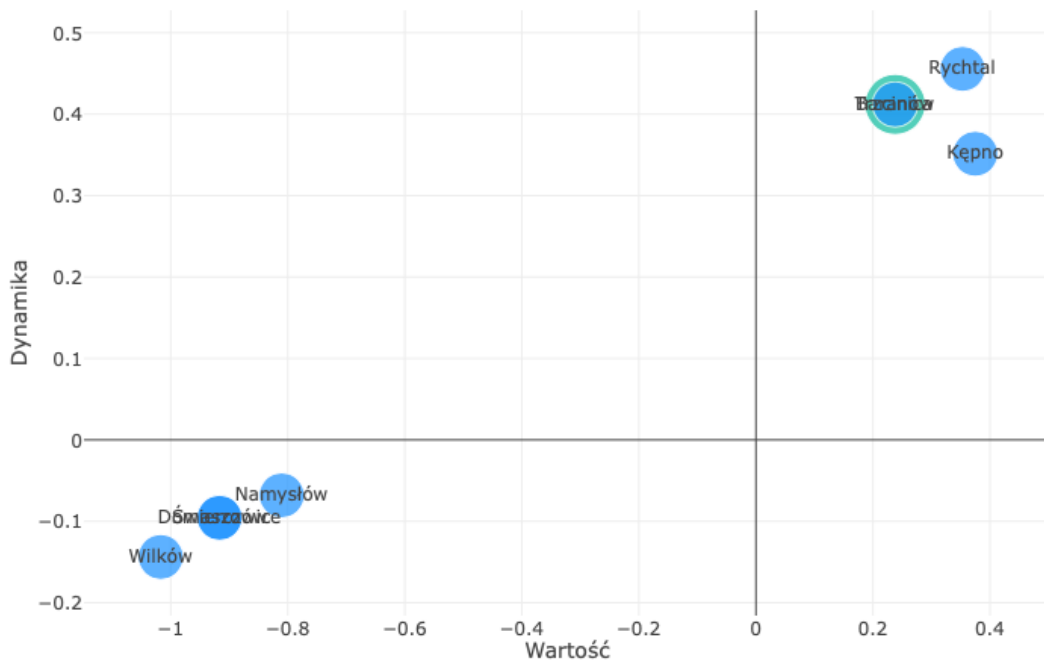
W kontekście zasobów mieszkaniowych i ich wykorzystania, na uwagę zasługuje przypadek osiedla Murator w gminie Baranów, która jest liderem partnerstwa w kontekście rozwoju. Jest to przykład na „osiedla kompletne” położone na obszarze wiejskim, którego charakter sprzyja integracji mieszkańców i zwiększeniu atrakcyjności gminy jako miejsca do życia i rozwoju. Osiedle powstało w latach 80-tych XX wieku w północno-wschodniej części Baranowa. Dzięki jego powstaniu miejscowość podwoiła liczbę mieszkańców. Osiedle posiada własny rynek oraz

kościół, aktywnie działającą Ochotniczą Straż Pożarną, żłobek gminny oraz przedszkole. W okolicy żłobka znajduje się miasteczko rowerowe, boisko ze sztuczną nawierzchnią, wiata grillowa dla mieszkańców, plac zabaw, siłownia zewnętrzna. Jest tu także budynek wielofunkcyjny w którym znajduje się strażnica, szatnie dla sportowców, sala konferencyjna i pokoje gościnne. Budynek ten służy także jako główna siedziba Stowarzyszenia LGD Wrota Wielkopolski. Na osiedlu odbywają wydarzenia kulturalne, sportowe oraz festyny, działają także lokalne organizacje pozarządowe. Niemal 100% gospodarstw domowych ma podciągnięte do posesji media (woda, kanalizacja, prąd, energia elektryczna, sieć telekomunikacyjna).

Osiedle jest osobnym sołectwem, posiada swój Plan Odnowy z 2016 roku wraz z wizją rozwoju która brzmi: „Sołectwo Baranów to zintegrowana społeczność wiejska z dobrą infrastrukturą rekreacyjną i wypoczynkową oparta na świetlicy wiejskiej (Budynek Wielofunkcyjny) i jej otoczeniu oraz dostępem do edukacji na bazie istniejącego przedszkola i żłobka. Czysta i o wysokiej estetyce miejscowość przyciągająca małych inwestorów z uwagi na dobre położenie komunikacyjne”. W dokumencie zostały także zapisane priorytety i zaplanowane działania, takie jak np. odnowa rynku i centrum sołectwa, które doczekały się realizacji.

Rozwój osiedla i jego formuła znacząco wpłynęła na atrakcyjność Baranowa zarówno w oczach mieszkańców jak i inwestorów. Według Monitora Rozwoju Lokalnego gmina Baranów jest obecnie liderem w swojej grupie prawie 500 gmin wiejskich o umiarkowanej funkcji rolniczej, wyprzedzając konkurencję w niemal wszystkich obszarach i z każdym rokiem rozwijając swoje możliwości. Pozycję konkurencyjną gminy pokazuje poniższy wykres, na którym widnieje chmura prawie 500 gmin z grupy porównawczej ciągnąca ku średniej oraz gminę Baranów, która jako jedyna przekroczyła wartość 1 wskaźnika ogólnego rozwoju gminy.

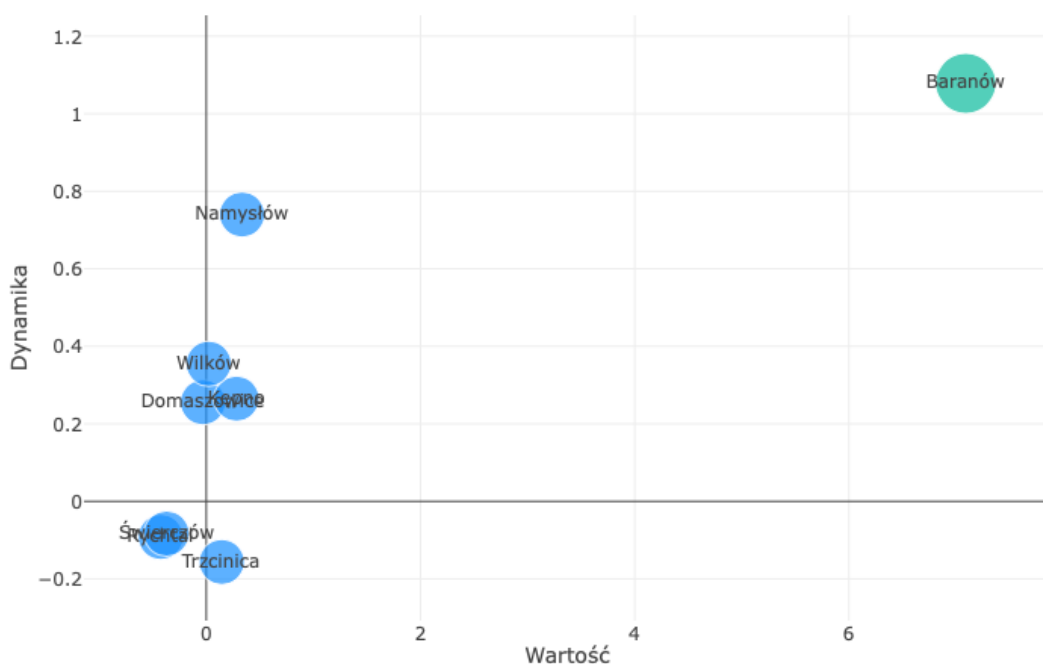
Ryc. 38 Długość sieci dróg – wskaźnik syntetyczny

Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

Właściwie tak samo kształtuje się wskaźnik jakościowy mówiący o drogach gminnych i powiatowych o nawierzchni twardej ulepszonej na 100 km² powierzchni. Pomimo nie do końca zadawalającej sytuacji związanej z ilością i jakością dróg, mieszkańcy przemieszczają się w dużej mierze samochodem. Wskaźnik liczby samochodów osobowych na 100 mieszkańców jest wysoki dla wszystkich gmin Partnerstwa. Dla całego obszaru wynosi on 1.28. Podobnie wysokie jest wskaźnik dotyczący rozwoju alternatywnych rozwiązań komunikacyjnych a konkretnie długości ścieżek rowerowych, ale w tym przypadku jest on wysoki jedynie w Baranowie. Pozostałe gminy plasują się w okolicach średniej dla swoich grup porównawczych.

Ryc. 39 Ścieżki rowerowe na 10 tys. km² powierzchni gminy.

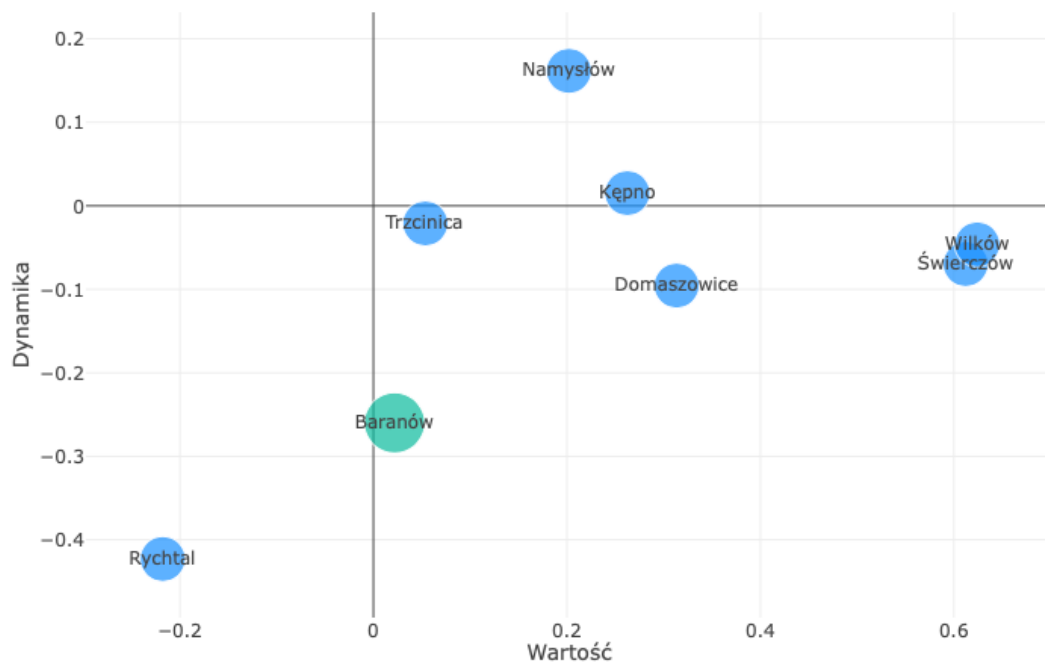
Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

Nierównomierna dostępność transportowa obszaru jest prawdopodobnie zarówno przyczyną, jak i skutkiem nierównomiernego rozwoju gospodarczego obszaru a także wpływa na peryferyjność niektórych gmin i brak „zaciągania” pracowników z terenów mniej do bardziej uprzemysłowionych. Skutkuje to brakiem miejsc pracy w jednych gminach i brakiem pracowników w innych.

2.2.2. Popyt na usługi publiczne i rynkowe oraz na infrastrukturę techniczną i społeczną w kontekście zmian demograficznych

Analizując wskaźniki dotyczące dostępności i jakości usług oraz infrastruktury, Partnerstwo na 307 można ocenić ogólnie na dobrym poziomie. Większość gmin ma dość wysoką pozycję konkurencyjną w stosunku do swoich grup porównawczych, ale przez ujemną dynamikę, powoli traci pozycję lidera. Dobra sytuacja uwidacznia się w miastach – Namysłowie i Kępnie, gdzie oprócz dodatnich wskaźników, mamy do czynienia także z dodatnią dynamiką. Na przeciętnej pozycji plasują się gminy wielkopolskie leżące w pobliżu Kępna, natomiast najgorsza sytuacja ma miejsce w Rychtalu.

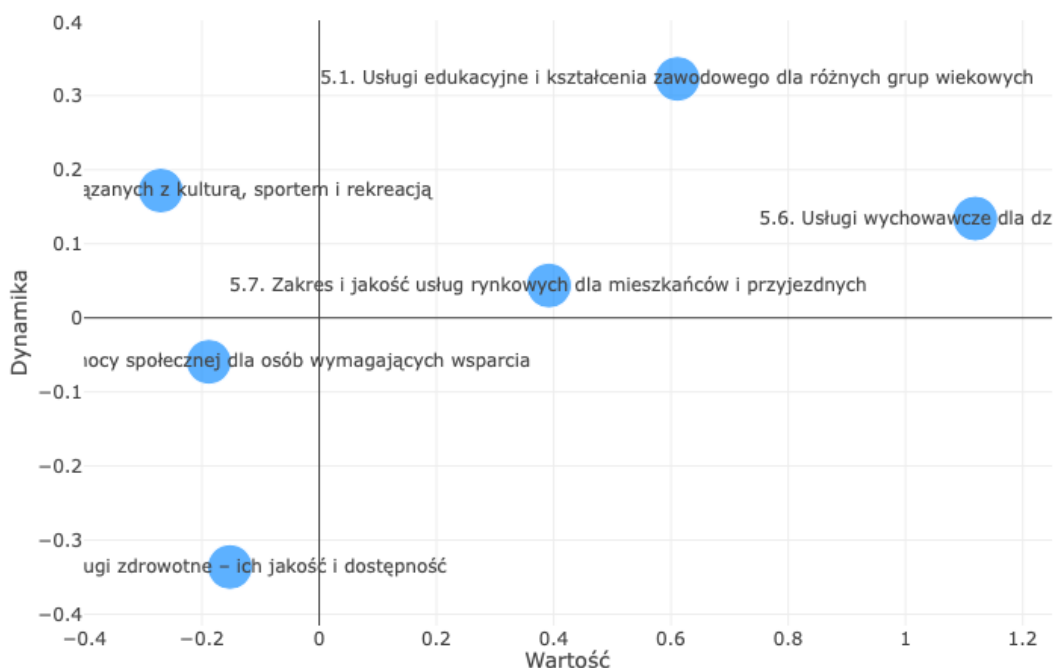
Ryc. 40 dostępności i jakość usług oraz infrastruktury - wskaźnik syntetyczny

Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

Kiedy przyjrzymy się szczegółowo obszarom tematycznym składającym się na wskaźnik syntetyczny, możemy zauważyć, że mieszkańcy obszaru mają dostęp do stosunkowo wysokiej jakości usług edukacyjnych, wychowawczych i rynkowych. Tymczasem gorszej jakości są usługi zdrowotne, usługi pomocy społecznej oraz oferta kulturalno-sportowo-rekreacyjna.

Ryc. 41 Rozkład podobszarów z obszaru dostępność i jakość usług i infrastruktury w Partnerstwie na 307

Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

Wnioski z analizy wskaźnikowej zostały częściowo potwierdzone przez badania ankietowe. Negatywnie został oceniony obszar usług zdrowotnych (szczególnie przez młodych ludzi, którzy przedsięwzięcia między innymi z tej dziedziny uznali za kluczowe dla rozwoju partnerstwa). Badania ujawniły także negatywny obraz oferty kulturalno-rozrywkowej, natomiast usługi sportowe zostały uznane za mocną stronę obszaru przez uczniów, liderów oraz część mieszkańców. Zarówno młodzi jak i mieszkańcy ocenili negatywnie ofertę handlową. Odmienne zdanie w tym zakresie mieli jedynie lokalni liderzy, którzy spoglądając łaskawszym okiem na ofertę handlową, jednoznacznie negatywnie ocenili większość usług rynkowych na obszarze. W kwestii oferty społecznej i edukacyjnej wyłania się jednoznacznie negatywny obraz obszaru w oczach badanych.

Biorąc pod uwagę zarówno czynniki obiektywne, jak i opinię mieszkańców, możemy wysnuć wniosek, że najtrudniejsza sytuacja dotyczy obszaru usług zdrowotnych (na co w dużym stopniu wpłynęła pandemia COVID-19), pomocy społecznej oraz oferty rozrywkowo-kulturalnej, gdzie zarówno dane statystyczne jak i odczucia mieszkańców są ze sobą zbieżne. Warto głębszego rozważenia są natomiast kwestie edukacji oraz usług rynkowych dla mieszkańców, gdyż pomimo wysokiej pozycji konkurencyjnej gmin w tym zakresie, usługi te nie cieszą się dobrą opinią mieszkańców, uczniów a nawet lokalnych liderów.

Edukacja i opieka nad dziećmi

Korzystna na tle Polski sytuacja demograficzna obszaru wiąże się ze zobowiązaniami samorządu dotyczącymi zapewnienia edukacji dzieci i młodzieży na odpowiednim poziomie. Badania ankietowe niestety nie ujawniły korzystnego wizerunku edukacji na obszarze. Niespełna 13% przebadanych mieszkańców i liderów oraz 21% uczniów uznało, że możliwość kształcenia się i kontynuowania nauki jest mocną stroną obszaru. Co piąty ankietowany mieszkaniec oraz 43% uczniów uważa, że przedsięwzięcia z dziedziny edukacji powinny być traktowane priorytetowo. Należy jednak wziąć pod uwagę fakt, że dalsze szczeble edukacji są domeną większych miast i Kępno czy Namysłów nie będą w stanie zaspokoić ambicji młodych ludzi, planujących kontynuować edukację na studiach wyższych.

Badania ujawniły, że uczniowie ostatnich szkół ponadpodstawowych kończąc szkołę odczuwają pewne braki wiedzy. Zgłaszają oni potrzebę pogłębienia kompetencji w zakresie praktycznych umiejętności związanych z zawodem, wiedzy specjalistycznej, języków obcych. Ważna byłaby dla nich wiedza, jak efektywnie szukać pracy, jak prowadzić swoją firmę a także wiedza psychologiczna np. jak radzić sobie ze stresem. W świetle badań warto rozważyć, jak wygląda pozycja konkurencyjna partnerstwa w obszarze edukacji, jakie zmiany obserwujemy w ostatnich latach oraz na ile system edukacji nadąża za zmianami demograficznymi.

Pierwszym rozważanym tu elementem będzie współczynnik skolaryzacji, mówiący o liczbie uczących się w stosunku do liczby ludności w określonym wieku, będący miernikiem jakości edukacji.

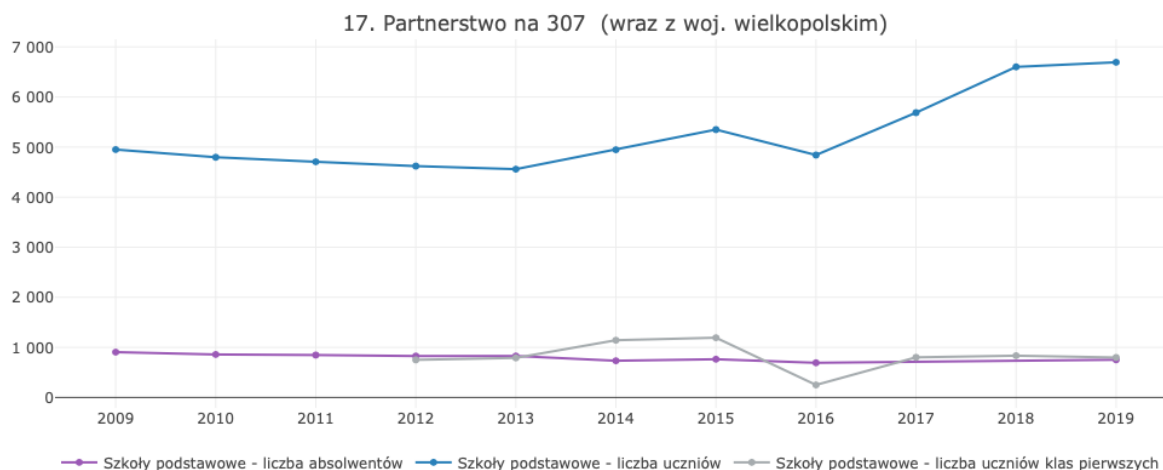
Ryc. 42 Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych

Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

Wynika z niego, że pod tym względem sytuacja partnerstwa jest dobra i stale się poprawia. Bardzo trudno bada się wskaźniki liczb uczniów w szkołach w kontekście reformy szkolnictwa i zmian liczby uczniów w poszczególnych typach szkół. Można jednak zauważyć, że na przestrzeni 10 lat oprócz tego, że wzrosła liczba uczniów w szkołach podstawowych (co jest wynikiem powrotu 8 klasowego systemu szkół podstawowych), nieznacznie wzrosła także liczba uczniów klas pierwszych. W 2019 było ich o 47 więcej niż w roku 2009. Liczba ta rozkłada się na większość gmin Partnerstwa z czego można wysnuć wniosek, że zasadniczo liczba dzieci klas pierwszych utrzymuje się na stałym poziomie. Nie ma więc przesłanek aby w tym momencie prowadzić działania zmierzające do reorganizacji szkół podstawowych, ze względu na zmiany demograficzne.

Ryc. 43 Liczba uczniów w szkołach podstawowych

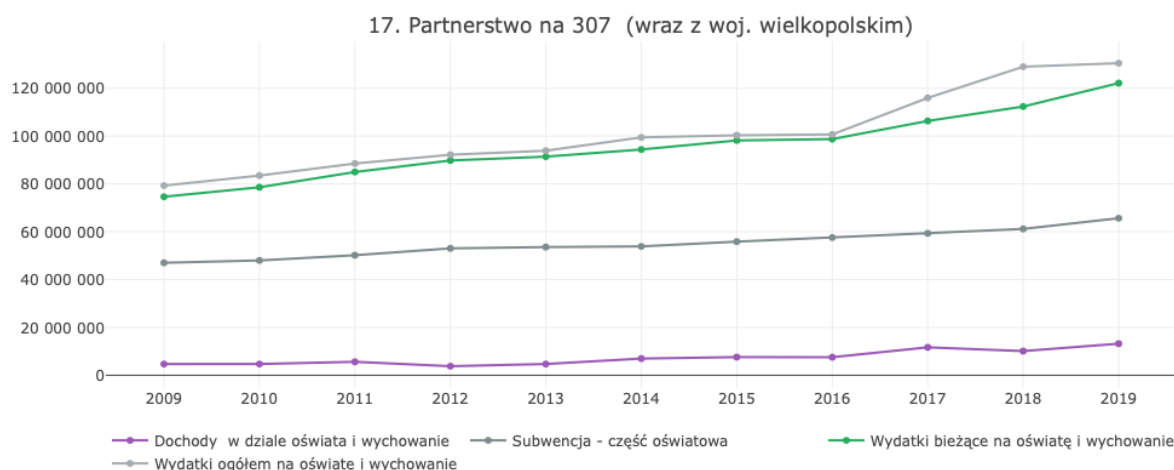

Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

Należy jednak zaznaczyć, że reforma szkolnictwa pociągnęła za sobą konsekwencje w postaci zwiększenia liczby oddziałów w szkołach podstawowych, liczby zatrudnionych nauczycieli a także, co za tym idzie, kosztów utrzymania szkół.

Liczba oddziałów szkolnych zwiększyła się z 291 w roku 2009 do 440 w 2019. Podobnie liczba nauczycieli od 378 w 2011 do 583 w roku 2019. Wraz z tymi wskaźnikami wzrosły także wydatki bieżące poniesione na oświatę o 47,5mln zł w 2019 w stosunku do 2009 roku i wynoszą one 122 130 468 zł. Wraz z wydatkami wzrosła (ale nie tak znacząco) także subwencja oświatowa z około 47 do niespełna 66 mln zł.

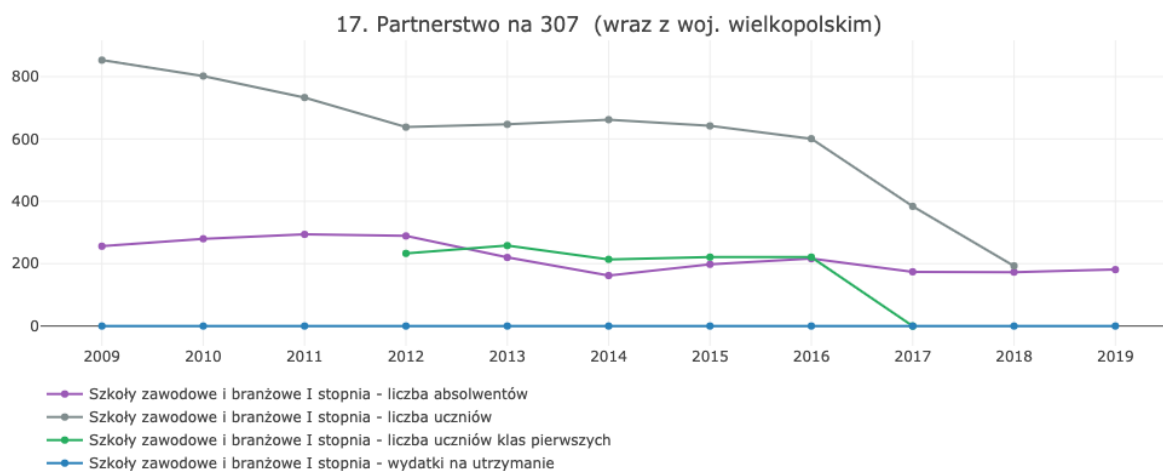
Ryc. 44 Subwencje i wydatki na oświatę

Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

W ostatnich latach zmniejszyła się liczba uczniów, nauczycieli i oddziałów w szkołach średnich. Wyjątkiem są technika, gdzie pomimo zmniejszenia liczby uczniów, wzrosła liczba nauczycieli. Ciekawym zjawiskiem jest zmiana liczby uczniów w szkołach zawodowych i branżowych I stopnia. Poniższy wykres pokazuje, jak drastyczny jest spadek uczniów w tych szkołach w ostatnich 10 latach. Liczba uczniów zmniejszyła się z 853 w 2009 do 193 w 2018. Pokazuje to skalę spadku zainteresowania młodych ludzi edukacją w tego typu szkołach.

Ryc. 45 Szkoły zawodowe i branżowe

Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

Odnosnie wyników egzaminów maturalnych i pozycji uczniów z obszaru Partnerstwa względem kolegów z województwa, można zauważyć, że powiat kępiński wypadł lepiej niż namysłowski. Wyniki uczniów nie odbiegają znacząco od średniej wojewódzkiej. Gorsze wyniki uczniowie z powiatu kępińskiego uzyskali jedynie z języka angielskiego. Gorzej natomiast wypadli uczniowie ze szkół namysłowskich. Ich wyniki są gorsze od kolegów z wielkopolskiej części Partnerstwa i w stosunku do średniej wojewódzkiej z województwa opolskiego. Szczególne braki widoczne są w przypadku egzaminu z języka angielskiego i matematyki.

Tabela 4. Wyniki egzaminów maturalnych w 2020 roku

nazwa	język polski	matematyka	angielski
Powiat Kępiński	68,14	53,64	64,86
województwo wielkopolskie	68,77	52,33	69,96
Powiat Namysłowski	47,7	46,2	62,2
województwo opolskie	49,8	51,4	72,4

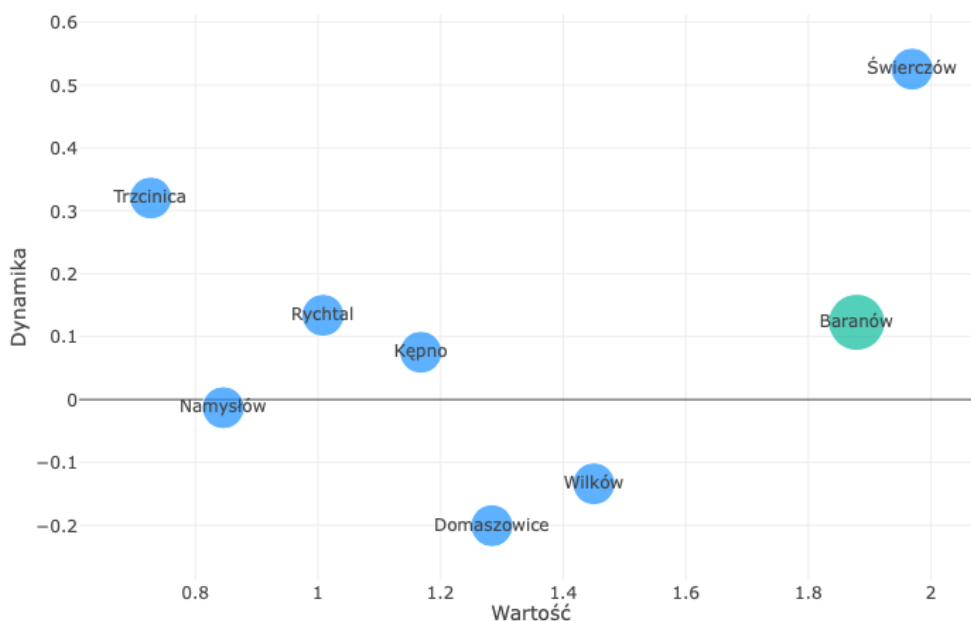
Źródło: opracowanie własne na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Podsumowując ankietowani uczniowie ostatnich klas szkół ponadpodstawowych nie są zadowoleni z poziomu kształcenia. Definiowane przez nich braki z zakresu języków obcych znajdują odzwierciedlenie w wynikach egzaminów maturalnych.

Usługi rynkowe

Z punktu widzenia analizy wskaźnikowej obszar znajduje się na wysokiej pozycji konkurencyjnej w zakresie usług rynkowych. Jest to podyktowane wysokim wskaźnikiem liczby podmiotów gospodarczych świadczących usługi w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Wszystkie gminy Partnerstwa są na lepszej pozycji pod tym względem niż gminy porównawcze.

Ryc. 46 Liczba podmiotów gospodarczych świadczących usługi na 1000 mieszkańców

Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

Gorzej wygląda sytuacja noclegów udzielonych na 1000 mieszkańców. Pod tym względem Partnerstwo na 307 nie jest konkurencyjne, chociaż miasta partnerstwa mają wysoką dynamikę, co jest szansę na zmianę tej sytuacji w przyszłości.

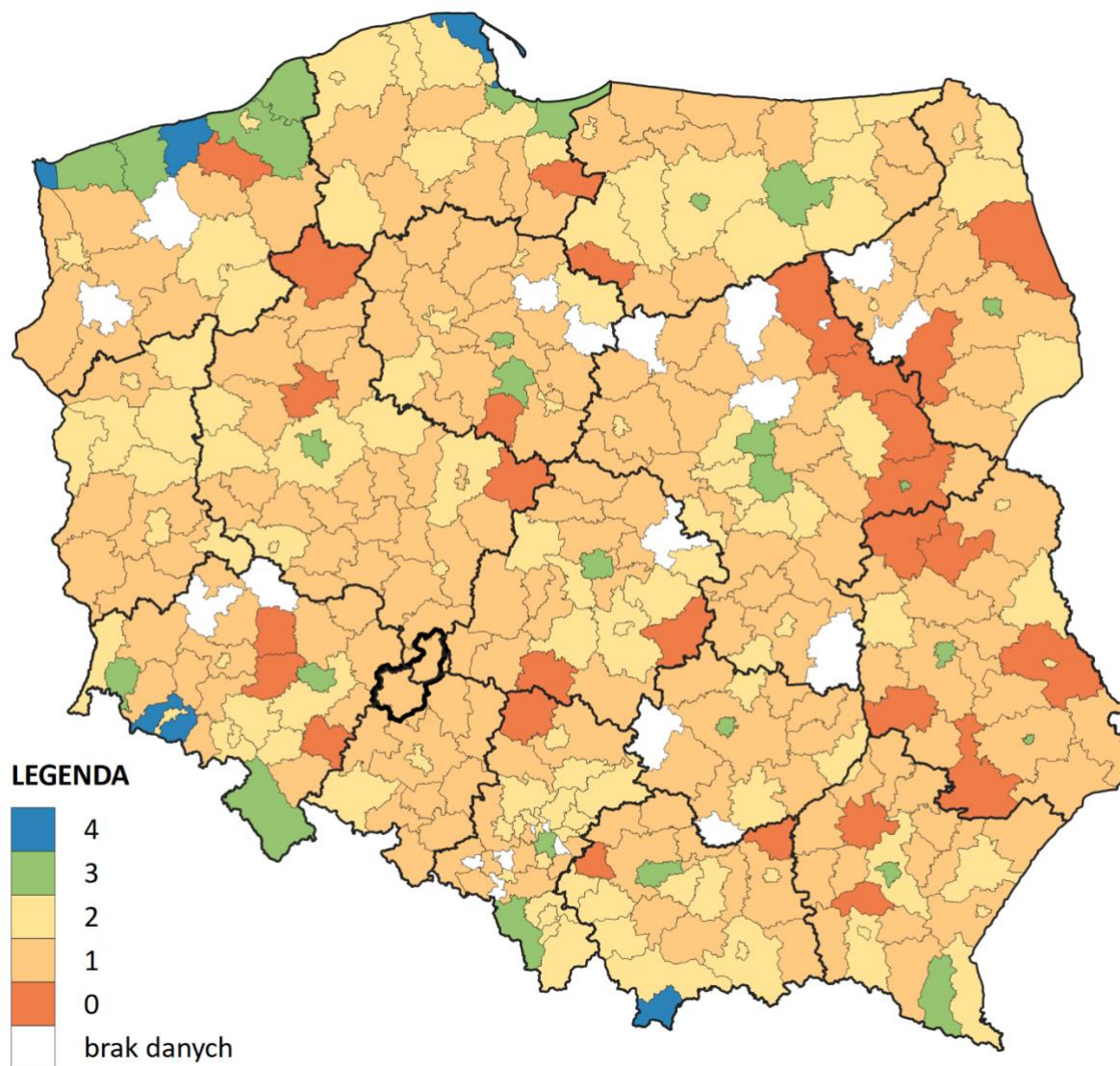
Ryc. 47 Liczba udzielonych noclegów na 1000 mieszkańców

Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

Proporcjonalnie do tego wskaźnika kształtuje się wskaźnik miejsc noclegowych w hotelach, motelach, pensjonatach i innych obiektach hotelowych na 1000 mieszkańców. Pod względem turystycznym obszar nie jest wysoko rozwinięty. Na tle polski wypada przeciętnie. Wskaźniki rozwoju funkcji turystycznej jest na jednym z niższych poziomów.

Ryc. 48 Rozwój turystyki obszaru na tle Polski

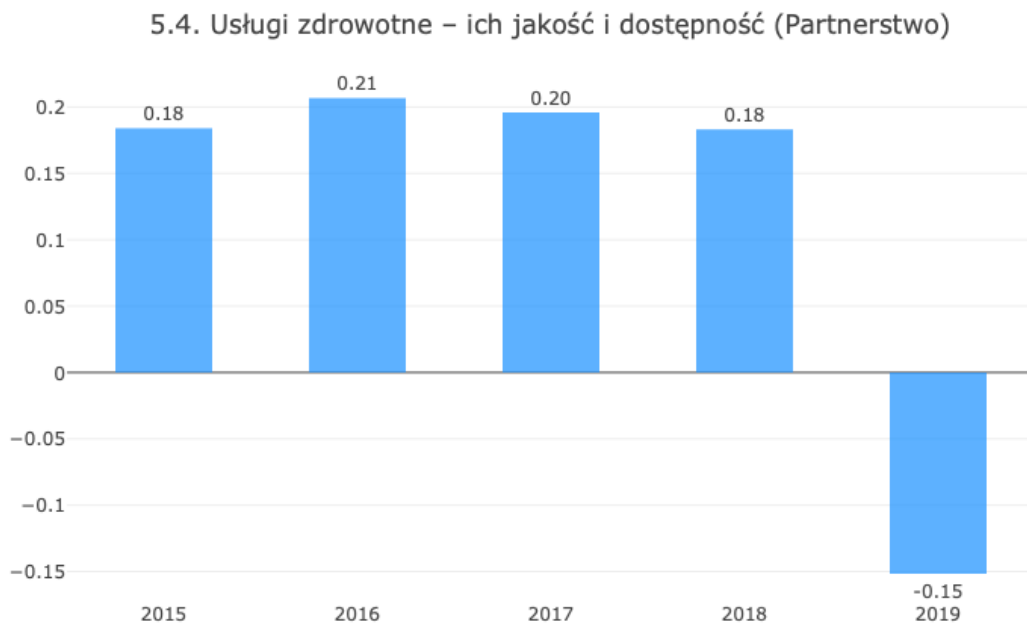
Źródło: Opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Jak pokazuje analiza przepływu usług opisana w rozdziale 2.2., mieszkańcy korzystają z podstawowych usług i infrastruktury w swoich gminach. Obszar w dużej mierze jest samowystarczalny, ale ocena jakości tych usług przez mieszkańców jest dość surowa. Na obszarze działają liczne podmioty gospodarcze kierujące usługi do mieszkańców. Dużo bardziej uboga jest natomiast oferta skierowana do przyjezdnych.

Opieka zdrowotna

Jak wskazują dane statystyczne w 2019 roku nastąpiła niekorzystna zmiana w zakresie jakości i dostępności opieki zdrowotnej. Wskaźnik syntetyczny dla obszaru usługi zdrowotne spadł z poziomu 0,18 do poziomu – 0,15.

Ryc. 49 Wskaźnik syntetyczny dla obszaru usługi zdrowotne – ich jakość i dostępność

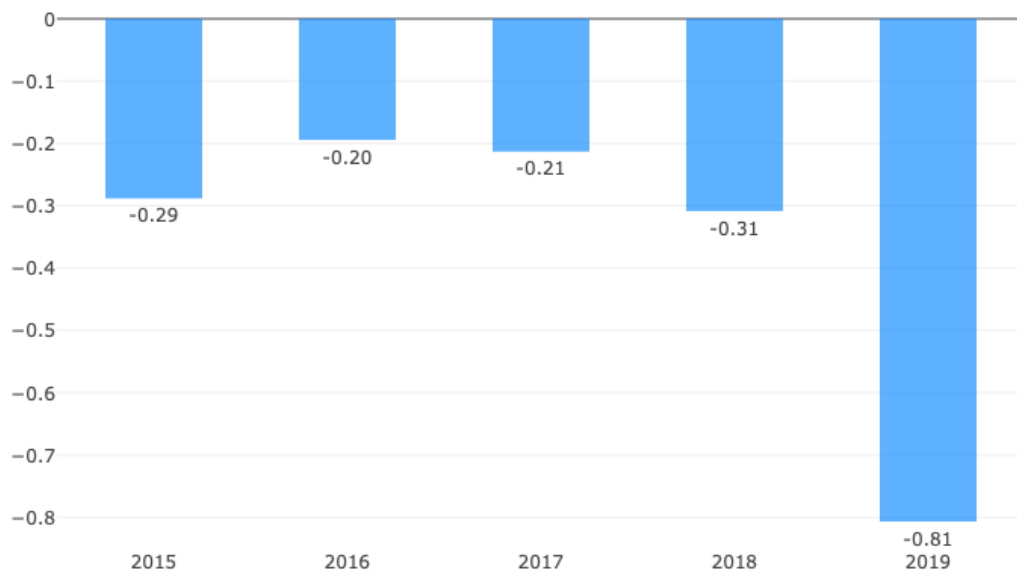
Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

Co ciekawe, niekorzystna sytuacja dotyczy jedynie Wielkopolski, ponieważ opolska część Partnerstwa znajduje się w sytuacji powyżej przeciętnej w stosunku do obszarów porównywalnych.

Na wskaźnik syntetyczny składają się dane dotyczące liczba lekarzy i dentystów pracujących wg podstawowego miejsca pracy na 1000 mieszkańców, liczba udzielonych porad lekarskich oraz liczba łóżek w szpitalach ogólnych na 1000 mieszkańców. W obu przypadkach są to dane powiatowe. Trudna sytuacja dotyczy właśnie liczby lekarzy i dentystów. Nienajlepsza sytuacja z lat poprzednich uległa pogorszeniu w 2019 roku.

Ryc. 50 Liczba lekarzy i dentystów pracujących wg podstawowego miejsca pracy na 1000 mieszkańców

ekarzy i dentystów pracujących wg podstawowego miejsca pracy na 1000 mieszkańców (dani

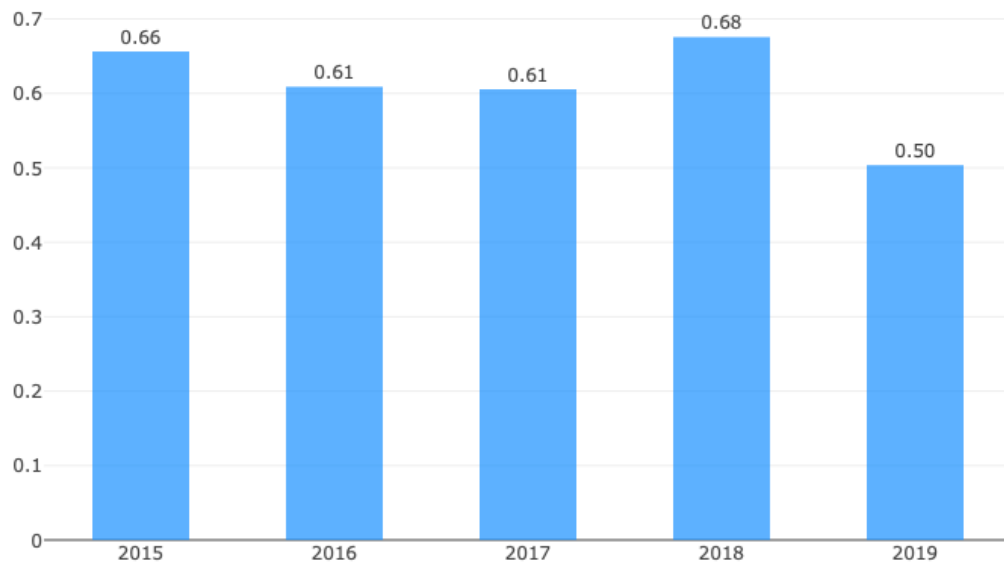
Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

Pogorszeniu uległ także drugi wskaźnik – liczby łóżek szpitalnych (ale tylko w Wielkopolsce), ale w tym wypadku sytuacja w całym Partnerstwie jest na poziomie powyżej przeciętnej.

Ryc. 51 Liczba łóżek szpitalnych ogólnych na 1000 mieszkańców

5.4.3 Liczba łóżek w szpitalach ogólnych na 1000 mieszkańców (dane powiatowe)

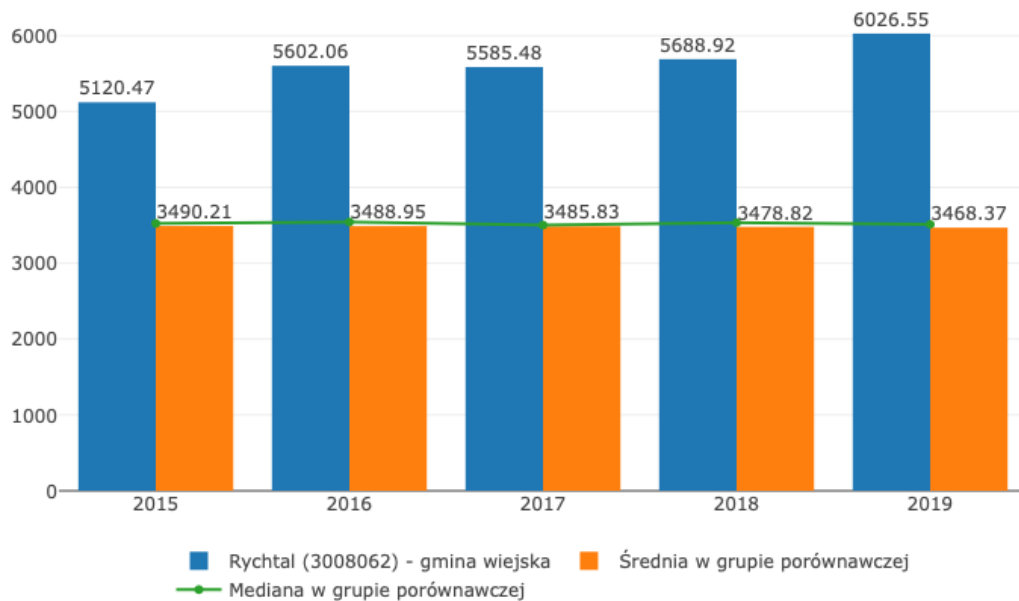

Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

Liczba udzielonych porad lekarskich kształtują się w okolicach przeciętnej co przy mocno zaniżonym wskaźniku liczby lekarzy i dentystów może oznaczać przeciążenie kadry lekarskiej czy ogólnie służby zdrowia. Na tle gmin wyróżnia się Rychtal, którego pozycja pod tym względem jest mocno konkurencyjna.

Ryc. 52 Liczba porad lekarskich na 1000 mieszkańców

5.4.1 Liczba porad lekarskich na 1000 mieszkańców

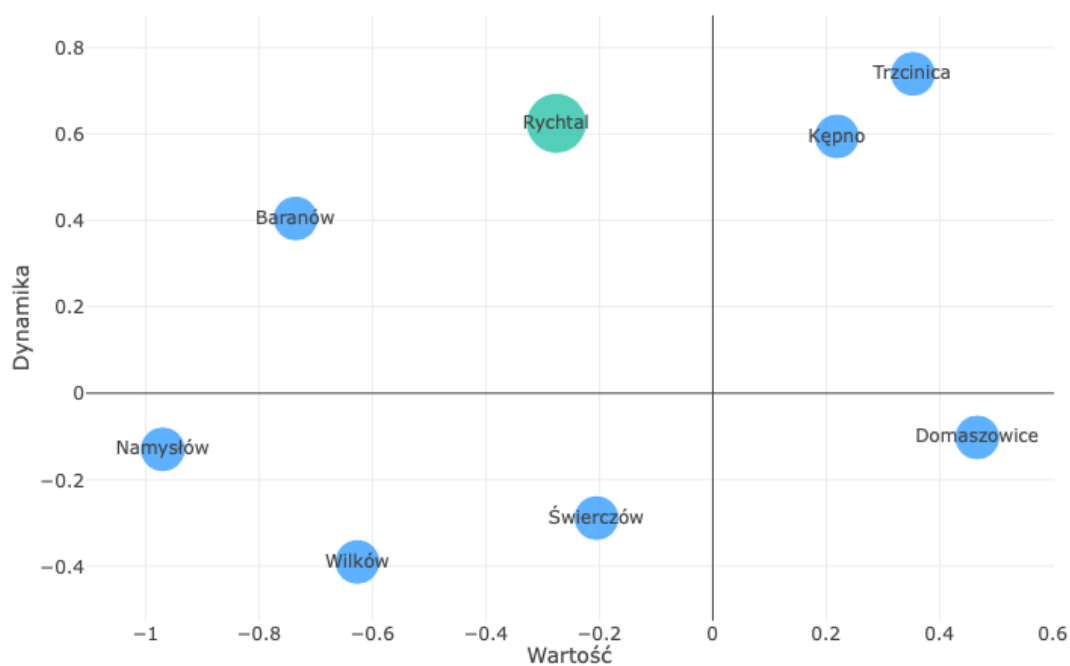

Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

Pomoc społeczna

Oferta usług pomocy społecznej dla osób potrzebujących wsparcia jest według statystyk na niskim poziomie. Dane statystyczne pokazują, że pod względem zarówno osób jak i gospodarstw korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej badany obszar jest w niekorzystnej sytuacji. Wskaźnik pomimo poprawy w ostatnich latach wciąż jest ujemny. Co ciekawe problem dotyczy także gmin w ogólnie korzystnej sytuacji np. Baranowa czy Namysłowa.

Ryc. 53 Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej na 1000 mieszkańców

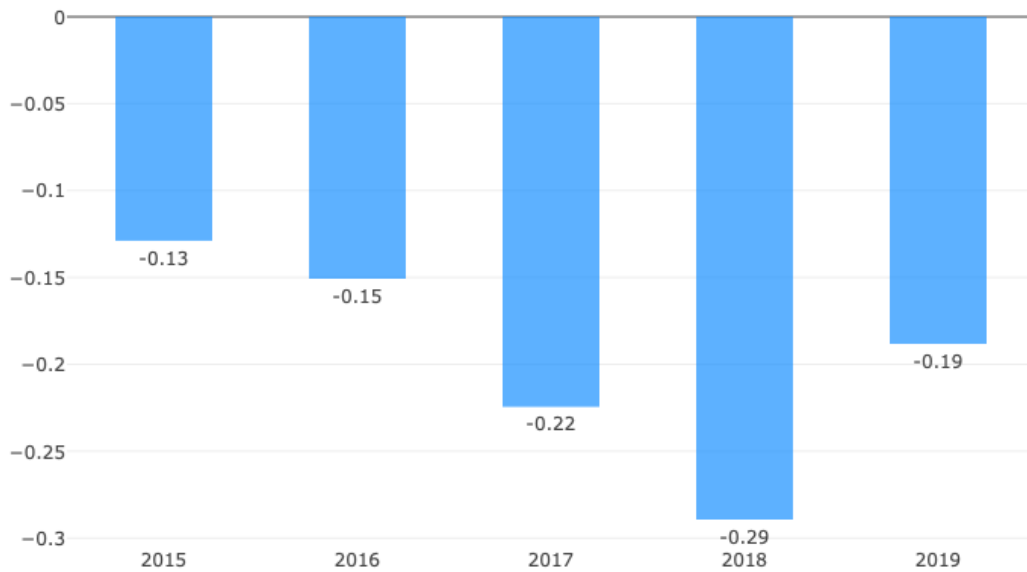

Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

Podobnie kwota wydatków na zadania własne z zakresu pomocy społecznej przypadające na 1 mieszkańca jest niższa, niż na obszarach porównawczych. W dodatku sytuacja na przestrzeni ostatnich lat sytuacja uległa pogorszeniu.

Ryc. 54 Kwota wydatków na zadania własne z zakresu pomocy społecznej przypadające na 1 mieszkańca – wskaźnik dla całego Partnerstwa

‡ Kwota wydatków na zadania własne z zakresu pomocy społecznej przypadające na 1 mieszk

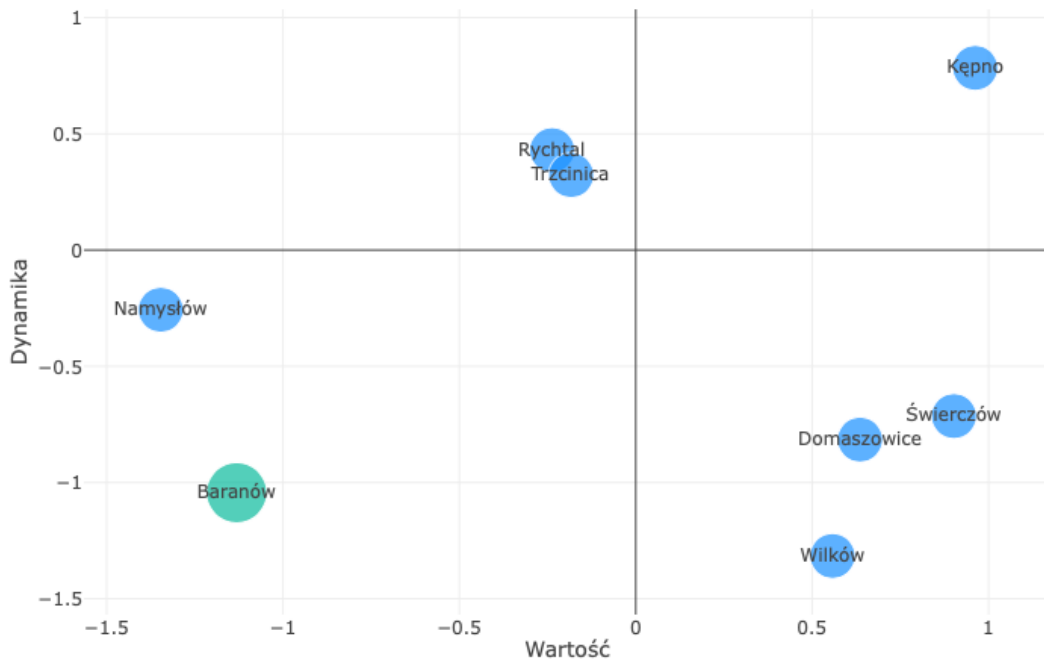
Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

Obecnie na terenie Partnerstwa funkcjonują 3 placówki stacjonarnej pomocy społecznej zapewniające 133 miejsca. Jest to jedna placówka więcej i 18 więcej miejsc w stosunku do roku 2009.

Liczba placówek wsparcia dziennego na przestrzeni 10 lat spadła z 3 do 2 i obecnie znajduje się w nich 50 miejsc - o 25 mniej w stosunku do roku 2009. Ponadto na obszarze są 2 placówki socjalizacyjne dysponujące 24 miejscami.

Kiedy przyjrzymy się sytuacji w poszczególnych gminach Partnerstwa, widzimy, że jedynie w Kępnie wydatki są powyżej przeciętnej i dynamika jest wciąż dodatnia. Znamienne jest też sytuacja Baranowa i Namysłowa, których niskich wskaźników nie można wytłumaczyć małym zapotrzebowaniem na tego typu usługi, gdyż jak zostało wspomniane, pomimo korzystnej strukturą wieku ludności i sytuacji gospodarczej, dużo osób korzysta ze środowiskowej pomocy społecznej. Ciekawa jest sytuacja opolskich gmin wiejskich - Świerczowa i Wilkowa które doświadczają niekorzystnych zmian w strukturze ludności, gdzie liczna grupa korzysta z usług pomocy społecznej i jednocześnie gminy przeznaczają coraz mniej pieniędzy na zadania z zakresu pomoc społecznej.

Ryc. 55 Kwota wydatków na zadania własne z zakresu pomocy społecznej przypadające na 1 mieszkańca – wskaźniki dla poszczególnych gmin

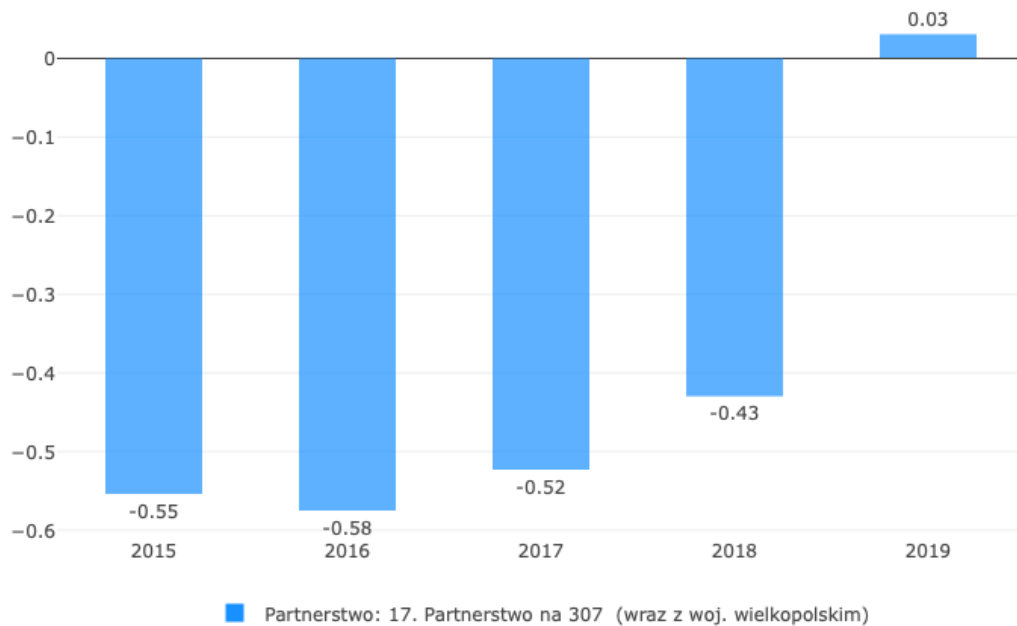

Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

W 2019 poprawiła się pozycja konkurencyjna partnerstwa dotycząca kwoty dotacji na zadania zlecone z zakresu pomocy społecznej przypadające na 1 mieszkańca. Być może będzie impuls do poprawy sytuacji na tym polu.

Ryc. 56 Kwota dotacji na zadania zlecone z zakresu pomocy społecznej przypadająca na 1 mieszkańca

.3 Kwota dotacji na zadania zlecone z zakresu pomocy społecznej przypadająca na 1 mieszka

Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

Reasumując, w obszarze pomocy społecznej, obszar Partnerstwa nie rozwija się równomiernie. Zarówno popyt na usługi z tego zakresu, jak i faktyczna oferta, są bardzo różne. Wysoko rozwinięte gminy, które nie borykają się z niżem demograficznym i kryzysem rynku pracy, nie poświęcają zbyt wiele uwagi tej tematyce, choć i one mają wysoki odsetek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej. Z kolei mniejsze gminy wiejskie nie rozwijają tych usług proporcjonalnie do niekorzystnych zmian o charakterze demograficznym zachodzących w obszarze. 2015 rok był dla obszaru przełomowym rokiem, w którym liczba seniorów zaczęła przewyższać liczbę dzieci. Ta tendencja będzie się prawdopodobnie pogłębiać, choć nie w tak szybkim tempie jak w grupach porównawczych. Teamtyka rozwoju usług pomocy społecznej prawdopodobnie będzie wymagała przededefiniowania w najbliższym czasie. Motywatorem do zmian będzie prawdopodobnie samo społeczeństwo, które już teraz ocenia negatywnie ofertę z zakresu pomocy społecznej.

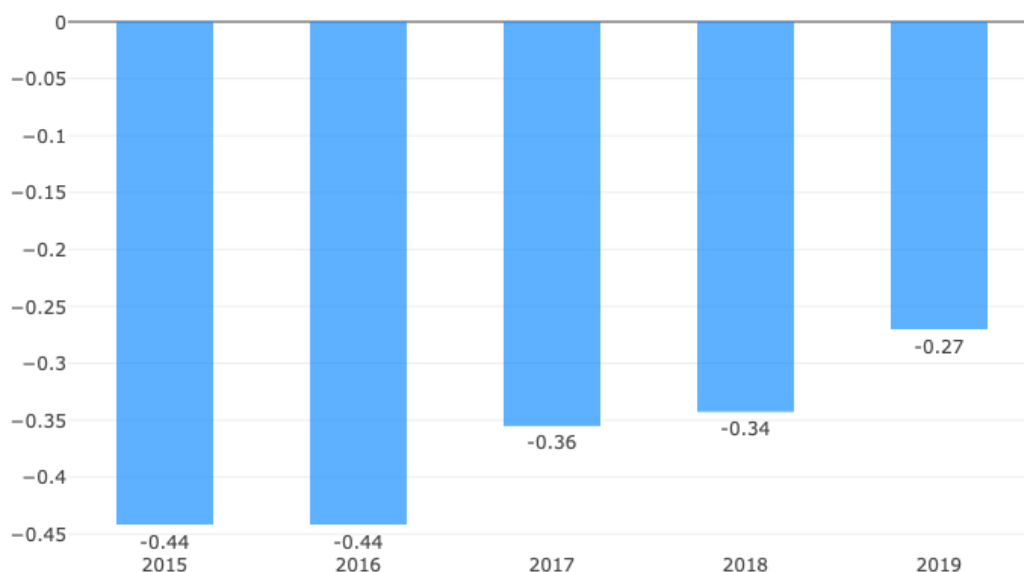
Oferta kulturalno-rozrywkowa

Badania mieszkańców wyraźnie pokazały, że inaczej oceniana jest oferta sportowo rekreacyjna i oferta kulturalno-rozrywkowa. Tak jak z tej pierwszej mieszkańcy są zasadniczo zadowoleni (choć też zwracają uwagę na konieczność jej rozbudowy),

docenia ją szczególnie młodzież, która jest jednocześnie jednym z głównych jej użytkowników, tak ta druga uważana jest za mankament obszaru. Lokalni liderzy zwrócili uwagę na konieczność rozbudowy infrastruktury kulturalnej, zróżnicowania oferty a także na potrzebę jej rozwoju z duchem czasu. Jeden z liderów na pytanie o konieczne przedsięwzięcia zwrócił uwagę na potrzebę rozwoju bazy rozrywkowo-kulturalnej (kina, muzea) „*Muzea winny wyjść na zewnątrz i propagować historię, dostosować swoją ofertę do oczekiwań i zainteresowań mieszkańców*”. Inna osoba wśród przedsięwzięć wymieniła „*wspieranie bezpłatnych dla mieszkańców atrakcyjnych inicjatyw i wydarzeń kulturalnych i sportowych, wspieranie stowarzyszeń i organizacji pozarządowych, zwiększania możliwości współuczestnictwa/współtworzenia kultury*”. W chwili obecnej udział mieszkańców w kulturze jest stosunkowo niewielki. Wskaźnik odwiedzających muzea, wystawy, koncerty jest z roku na roku coraz niższy i plasuje się poniżej przeciętnej dla grupy porównawczej.

Ryc. 57 Liczba osób odwiedzających filharmonie, muzea, wystawy, koncerty na 1000 mieszkańców

2.1 Liczba osób odwiedzających filharmonie, muzea, wystawy, koncerty na 1000 mieszkańców

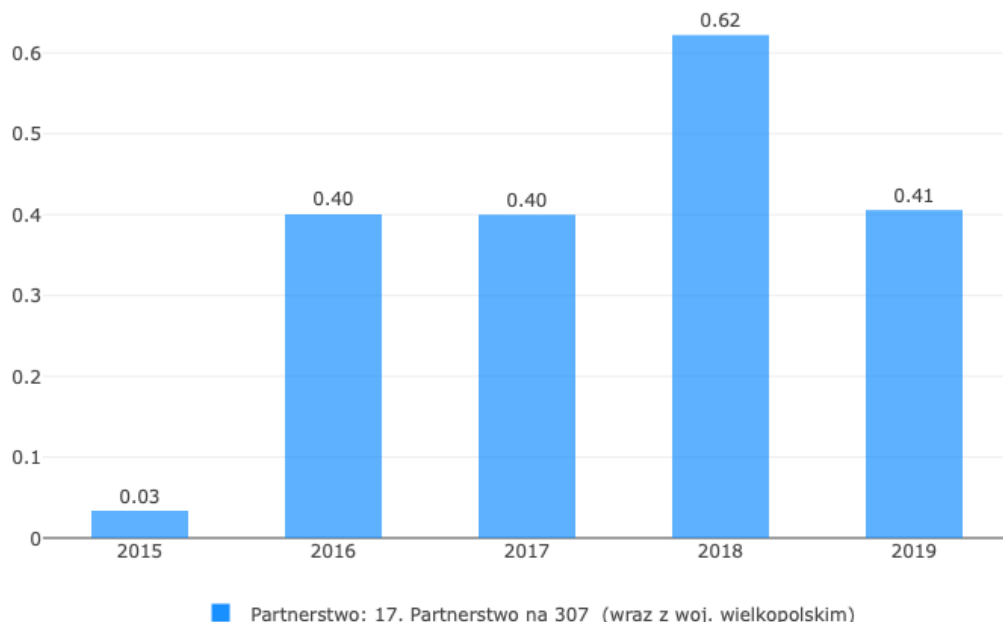
Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

Odwrotnie kształtuje się wskaźnik wydatków poniesionych na kulturę i dziedzictwo narodowe. Gminy partnerstwa ponoszą wyższe koszty na ten cel niż konkurencja. Może to oznaczać na przykład wysokie koszty utrzymania nielicznych instytucji

kultury. Co ciekawe największe koszty proporcjonalnie do grupy porównawczej ponoszą na kulturę gminy wiejskie - Świerczów i Baranów.

Ryc. 58 Wydatki na kulturę i dziedzictwo narodowe przypadające na 1 mieszkańca

.3 Wydatki na kulturę i dziedzictwo narodowe przypadające na 1 mieszkańca (średnia trzyletnia)

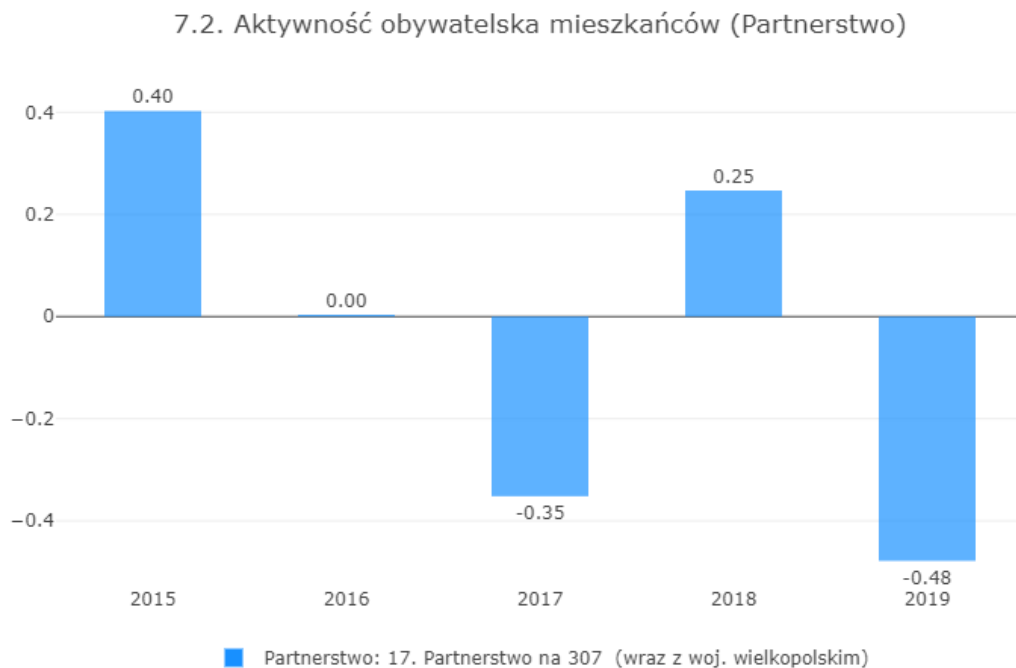
Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

Wszystkie 3 badania ankietowe wskazały wyraźnie na potrzebę realizacji przedsięwzięć z zakresu kultury i rozrywki. Aspekt ten jest także istotny z punktu widzenia wykorzystania potencjału kulturalnego do promocji obszaru wokół trasy na 307, która miałaby połączyć ścieżką rowerową gminy obszaru i pomóc w budowaniu wspólnej strategii promocyjnej.

2.2.3. Potencjał społeczny i ekonomiczny społeczności na terenie partnerstwa, potencjał ekonomiczny podmiotów prawnych, potencjał partnerstwa

Analizując aktywność obywatelską mieszkańców Partnerstwa obserwujemy nierównomierny rozkład wartości wskaźnika syntetycznego dla analizowanego obszaru. W całym okresie widoczna jest stała tendencja malejąca, a wartość wskaźnika na rok 2019 wyniosła -0,48.

Ryc. 59. Aktywność obywatelska mieszkańców obszaru Partnerstwa

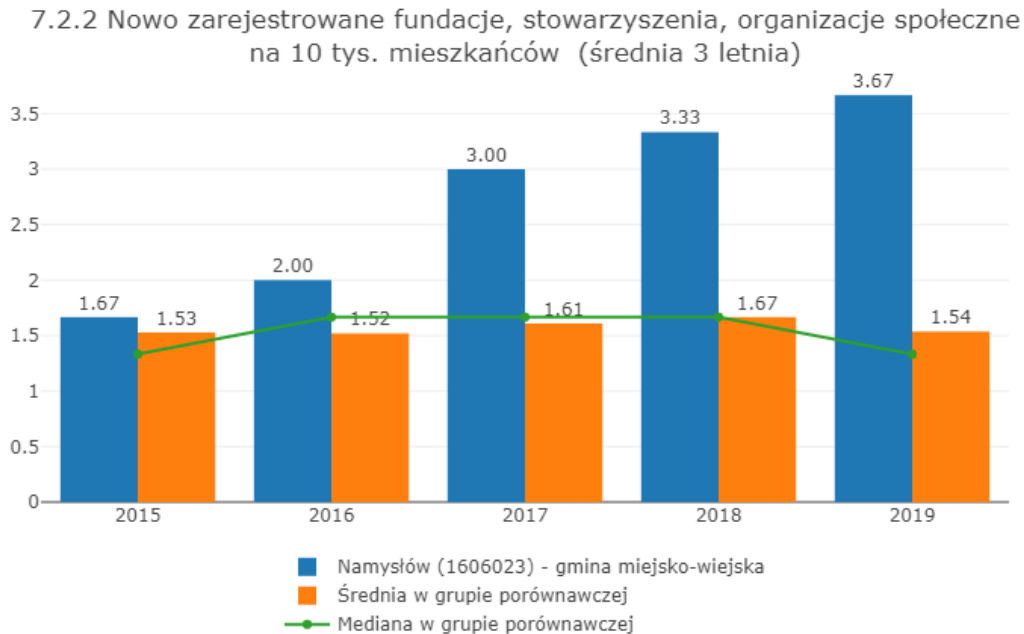
Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Jednym z wyznaczników aktywności obywatelskiej mieszkańców jest poziom zaangażowania i chęć zrzeszania się pod szyldem stowarzyszeń i fundacji. Wyraźnie wyższa aktywność w tym zakresie charakteryzuje mieszkańców Baranowa, Wilkowa i Namysłowa. W tym ostatnim chęć do uczestniczenia w działaniach organizacji pozarządowych jest dwukrotnie wyższa niż w gminach z grupy porównawczej.

Patrząc na cały obszar Partnerstwa chęć zrzeszania się mieszkańców i działania w organizacjach społecznych jest wysoka i wskaźnik ten stale rośnie z poziomu 0,25 w 2015 r. do poziomu 1,17 w roku 2019.

W pozostałe gminach Partnerstwa wskaźnik jest na przeciętnym poziomie, jedynie w Domaszowicach i Rychtalu pozycja konkurencyjna jest niższa na tle gmin z grupy porównawczej, z terenu Polski.

Ryc. 60. Aktywność społeczna mieszkańców Namysłowa w zakresie tworzenia organizacji pozarządowych (średnia 3 letnia, na 10 tys. mieszkańców)

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Miasto Namysłów we współpracy z organizacjami pozarządowymi kładzie nacisk przede wszystkim na następujące zadania priorytetowe:

- upowszechnianie kultury fizycznej i sportu,
- ochrona i promocja zdrowia,
- kultura i ochrona dziedzictwa narodowego,
- ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego i zasobów wodnych,
- porządek i bezpieczeństwo publiczne oraz przeciwdziałanie patologiom społecznym.

Wysokość środków przeznaczanych na współpracę z organizacjami pozarządowymi jest zróżnicowana (tab. nr 5).

Tabela 5. Środki finansowe przeznaczone na współpracę z organizacjami pozarządowymi w Gminie Namysłów (w mln zł)

2017	2018	2019	2020	2021
0,46	1,82	1,075	0,759	0,854

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Namysłowa

Miasto oferuje również współpracę poza finansową, w zakresie udostępniania obiektów sportowych, sal narad, gadżetów promocyjnych, doradztwa wydziałów merytorycznych, promowania działalności NGO na stronach internetowych Urzędu Miejskiego, w prasie, na tablicach informacyjnych.

Powiat kępiński współpracę z organizacjami pozarządowymi opiera na 8 obszarach merytorycznych, przeznaczając środki finansowe w zbliżonej wysokości. W roku 2019 nastąpiło obniżenie wysokości zaplanowanych środków blisko o 1/3 (mniejsza dotacja na działalność w zakresie pomocy społecznej; tab. nr 6).

Tabela 6. Obszary priorytetowe współpracy z organizacjami pozarządowymi powiatu kępińskiego wraz z wysokością środków finansowych (w PLN)

nazwa JST	2017	2018	2019
prorowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej	60 725	60 720	64 020
prorowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej, pomoc społeczna	60 000	60 000	12 698
kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	5 000	9 548	7 000
nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie	16 060	14 400	12 900
wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej	2 000	-	-
porządek i bezpieczeństwo publiczne	6 656	8 088	8 210
ochrona i promocja zdrowia	3 000	3 000	4 256
RAZEM	153 441	155 756	109 084

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Kępnie

Wg stanu na marzec 2021 roku w powiecie kepińskim działały:

- 93 stowarzyszenia
- 59 OSP
- 8 fundacji
- 12 stowarzyszeń zwykłych
- 38 klubów sportowych.

Rocznie w rejestrach prowadzonych przez Starostę Kępińskiego przybywa po kilka stowarzyszeń, stowarzyszeń zwykłych, fundacji i klubów sportowych.

W gminach wiejskich wspierana jest działalność lokalnych organizacji, głównie w zakresie propagowania sportu i rekreacji, a dotacje na ten cel sięgają kilkudziesięciu tysięcy złotych. Utrwalonym modelem współpracy pomiędzy samorządem a organizacjami pozarządowymi jest wspólna organizacja zadań.

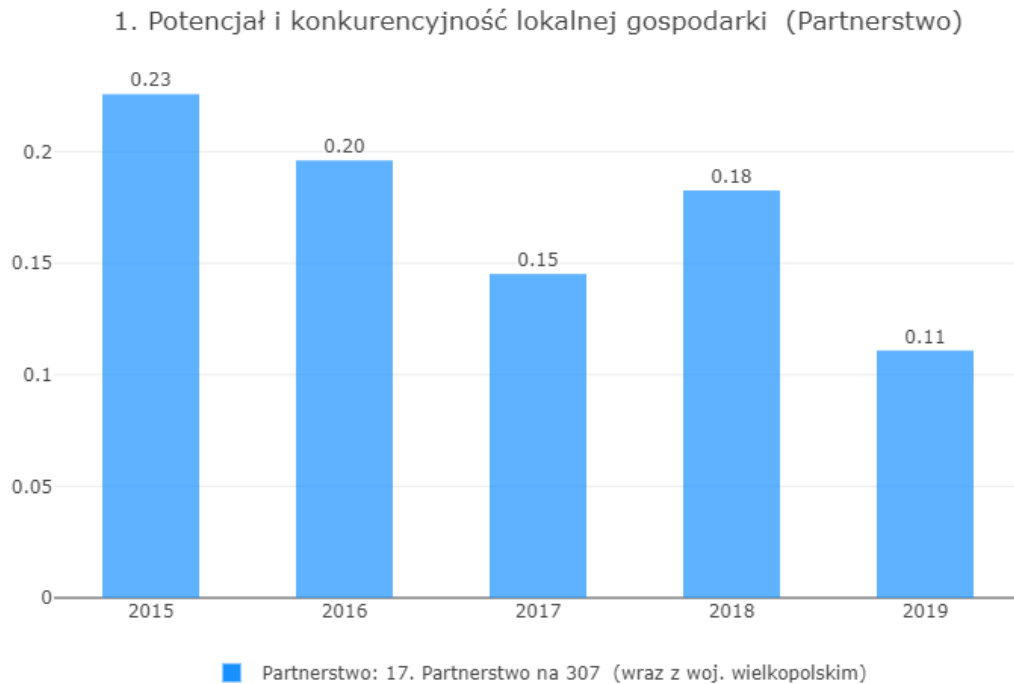
Młodzi ludzie raczej pozytywnie oceniają aktywność społeczną na terenie partnerstwa i współdziałanie mieszkańców. Dla prawie 38% ankietowanej młodzieży jest aspekt zachęcający do mieszkania właśnie na tym terenie, ale sami raczej nie widzą swojej kariery w tej branży. Dla większości czyli 56% organizacje społeczne nie są atrakcyjnym miejscem pracy. W opinii lokalnych mieszkańców i liderów aktywność społeczna również jest mocną stroną obszaru ale jednocześnie prawie połowa ankietowanych liderów jest zdania, że organizacje pozarządowe mają niewielki wpływ na to, co się dzieje na obszarze

Wskaźnik syntetyczny w wymiarze obszaru gospodarczego w całym analizowanym okresie był wysoki. Ujemna tendencja pojawiła się w roku 2018, a wartość wskaźnika spadła do poziomu 0,27 w 2019r., wobec 0,35 w 2015r (rys. nr 60).

2.2.4. Potencjał i konkurencyjność lokalnej gospodarki

Wartość wskaźnika syntetycznego dla tego obszaru jest dodatnia w całym analizowanym okresie, jednakże wyraźnie rysuje się ujemna tendencja, co oznacza, że sytuacja Partnerstwa w tym obszarze gospodarczym pogarsza się na tle innych gmin, porównywalnych wg stopnia rozwoju, wielkości, funkcji itp. W stosunku do roku 2015, gdzie wartość wskaźnika wynosiła 0,23, w ciągu 5 lat zmalała o połowę, do wartości 0,11 w roku 2019 (rys. nr 61).

Ryc. 61 Wskaźnik syntetyczny Partnerstwa na 307 w obszarze potencjał i konkurencyjność lokalnej gospodarki

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Analizując rozkład gmin członkowskich widoczne są znaczne różnice w zakresie stanu lokalnej gospodarki w zestawieniu z gminami z grupy porównawczej. Najniższy wskaźnik oraz ujemną dynamikę obserwujemy w gminach Namysłów, Domaszowice, Świerczów (powiat namysłowski) oraz Rychtal (powiat kępiński). Dodatnią wartość wskaźnika notują natomiast Kępno i Trzcinica (powiat kępiński). Warto zauważyć, że w szczególności gmina Trzcinica najwyższą dodatnią dynamiką potwierdza szybki wzrost gospodarczy gminy. Na przeciwnym biegunie leży natomiast Gmina Baranów. Na tle innych gmin z grupy porównawczej widoczna jest dobra pozycja konkurencyjna i stan lokalnej gospodarki, odzwierciedlone najwyższą wartością wskaźnika spośród gmin partnerskich, ulega dość szybkiemu pogorszeniu, na co wskazuje z kolei spora ujemna dynamika zmian.

We wszystkich gminach Partnerstwa widoczna jest dobra sytuacja pod względem przedsiębiorczości. Jedynie w gminach Wilków i Domaszowice obserwuje się ujemną dynamikę, wpływającą na pogorszenie wskaźnika liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców, na tle innych gmin z grupy porównawczej.

Natomiast wskaźnik wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych pokazuje odwrotną sytuację. Najwyższe wartości wskaźnik ten przyjmuje w Trzcinicy.

W Kępnie i Baranowie, gdzie mimo ujemnych wartości wskaźnika, odpowiednio - 0,29 i -0,49, dodatnia dynamika pokazuje szybką poprawę sytuacji i zmniejszanie się ilości wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w analizowanych okresie. W pozostałych gminach Partnerstwa wskaźniki przyjmują wartość ujemną, przy ujemnej dynamice. Tam sytuacja konkurencyjności gospodarki lokalnej gospodarki pogarsza się w porównaniu z innymi, podobnymi gminami z obszaru całego kraju.

Pod względem branż w powiecie kępińskim centrum przedsiębiorczości jest Kępno. Dominują tu przedsiębiorstwa świadczące usługi z zakresu budownictwa, przetwórstwa przemysłowego, handlu, transportu i gospodarki magazynowej, działalności profesjonalnej i naukowej (ciągły wzrost od 2015r.), opieki zdrowotnej i pomocy społecznej (również tendencja wzrostowa). Przetwórstwo przemysłowe jest również szerzej reprezentowane w gminie Baranów.

W powiecie namysłowskim rynkiem pracy jest głównie Namysłów. Dominują tutaj przedsiębiorstwa świadczące usługi przede wszystkim w zakresie przetwórstwa przemysłowego, budownictwa (wyraźny wzrost od 2018r.), handlu, transportu i gospodarki magazynowej (duży wzrost), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (niewielki wzrost w 2019r.), opieki zdrowotnej i pomocy społecznej (niewielki wzrost).

Na obszarze Partnerstwa więcej podmiotów zarejestrowanych jest na terenie powiatu kępińskiego (6 543) niż w powiecie namysłowskim (4 627). Ponad dwa razy większa jest również dynamika wzrostu liczby podmiotów gospodarczych. Na całym obszarze przeważają mikro i małe przedsiębiorstwa. W powiecie namysłowskim maleje również liczba średnich przedsiębiorstw. W przypadku tej klasy wielkości przedsiębiorstw odwrotną tendencję obserwujemy w powiecie kępińskim, ale już liczba dużych podmiotów pozostała niezmienna. Powiat namysłowski na swoim terenie ma zlokalizowane jedynie dwa duże przedsiębiorstwa (tab nr 7).

Tabela 7. Struktura podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON wg klas wielkości

nazwa JST	klasa wielkości	2015	2016	2017	2018	2019
powiat kępiński	ogółem	5 834	5 909	6 039	6 267	6 543
	0-9	5 451	5 515	5 645	5 878	6 160
	10-49	305	315	314	307	302
	50-249	68	69	70	72	71

	250-999	10	10	10	10	10
powiat namysłowski	ogółem	4 301	4 297	4 336	4 475	4 627
	0-9	4 141	4 139	4 174	4 312	4 472
	10-49	138	136	142	145	136
	50-249	21	21	19	17	17
	250-999	1	1	1	1	2

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie BDL GUS

Nie tylko funkcjonujące podmioty pokazują kierunki rozwoju obszaru Partnerstwa. Analizując nowo zarejestrowane podmioty gospodarcze uwidaczniają się aktualne trendy aktywności ekonomicznej mieszkańców i rozwoju powiatów (zestawienie na podstawie danych BDL GUS).

W powiecie namysłowskim, w latach 2018-2020 najczęściej podmiotów gospodarczych rozpoczęło działalność w następujących branżach:

roboty budowlane specjalistyczne	219
handel detaliczny z wyłączeniem samochodów	125
roboty budowlane – wznoszenie budynków	77
handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych	67
handel hurtowy z wyłączeniem samochodów	42
transport lądowy	40
edukacja	34
działalność organizacji członkowskich	33
opieka zdrowotna	33
utrzymanie porządku, zagospodarowanie zieleni	32
obsługa rynku nieruchomości	32
działalność związana z oprogramowaniem	31
produkcja metalowych wyrobów gotowych	21
uprawy rolne i hodowla zwierząt	19

gospodarka leśna	18
produkcja wyrobów z drewna i korka	16
działalność, sportowa, rekreacyjna	13
działalność wspomagająca usługi finansowe	12
działalność prawnicza, rachunkowo-księgowa	10
produkcja artykułów spożywczych	10
firmy doradcze, firmy centralne (head office)	9
architektura, inżynieria, badania i analizy techniczne	5
reklama, badanie opinii publicznej	5

Nowe podmioty to prywatne, jednoosobowe działalności gospodarcze. Dominuje sektor usługowy przede wszystkim w zakresie budownictwa specjalistycznego oraz wznoszenia budynków. Uzupełnieniem jest również kilka nowych podmiotów świadczących usługi architektoniczne i inżynieryjne. Drugą dużą grupę stanowią podmioty działające w obszarze handlu detalicznego i hurtowego oraz handlu samochodami. Rozwija się również sektor IT, edukacji, zdrowia oraz usług związanych z utrzymaniem porządku, zagospodarowaniem zieleni i obsługą rynku nieruchomości. W obszarze instytucji otoczenia biznesu powstała łącznie 36 podmiotów świadczących usługi finansowe, doradcze, obsługi kadrowo-księgowej, prawnej i reklamowej. Sektor usług produkcyjnych zasiliło niewiele firm związanych z potencjałem rolnym powiatu oraz częściowo nawiązujących do profilu firm działających w powiecie kępińskim.

Z kolei w powiecie kępińskim, w latach 2018-2020 najwięcej podmiotów gospodarczych rozpoczęło działalność w następujących branżach:

handel detaliczny z wyłączeniem samochodów	289
roboty budowlane specjalistyczne	240
produkcja mebli	189
działalność organizacji członkowskich	94
handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych	61
handel hurtowy z wyłączeniem samochodów	58
roboty budowlane – wznoszenie budynków	50
opieka zdrowotna	42
produkcja metalowych wyrobów gotowych	35

transport lądowy	35
produkcja wyrobów z drewna i korka	34
działalność związana z oprogramowaniem	28
architektura, inżynieria, badania i analizy techniczne	27
produkcja artykułów tekstylnych	26
obsługa rynku nieruchomości	20
działalność prawnicza, rachunkowo-księgowa	18
edukacja	18
firmy doradcze, firmy centralne (head office)	18
działalność, sportowa, rekreacyjna	16
utrzymanie porządku, zagospodarowanie zieleni	15
działalność wspomagająca usługi finansowe	13
reklama, badanie opinii publicznej	11
gospodarka leśna	7
prawy rolne i hodowla zwierząt	7
produkcja artykułów spożywczych	7

W powiecie kępińskim nowe podmioty to również prywatne, jednoosobowe działalności gospodarcze. Dominuje sektor usługowy przede wszystkim w zakresie handlu detalicznego i usług budowlanych. Trzecim co do wielkości profilem nowych podmiotów gospodarczych jest sektor produkcji mebli. Społeczność lokalna chętnie przystępuje do różnego rodzaju zrzeszeń, związków i stowarzyszeń. Dużą grupę tworzą również podmioty zajmujące się handlem samochodami i handlem hurtowym. Wśród 80 nowych podmiotów świadczących usługi wspierające działalność biznesową są podmioty z obszarów finansów, reklamy, obsługi kadrowo-księgowej, prawnej, doradczej, obsługi nieruchomości. Mniej, niż w powiecie namysłowskim, powstało nowych firm o profilu IT, edukacyjnym, sportowo-rekreacyjnym oraz związanych z gospodarką rolną, leśną i produkcją artykułów spożywczych.

Trudności z utrzymaniem się działalności gospodarczej na rynku dotyczą przedsiębiorców w gminach Świerczów i Domaszowice. Najmniejsze wskaźniki wyrejestrowania podmiotów gospodarczych notują Trzcinica i Baranów. Natomiast w ośrodkach miejskich - Kępnie i Namysłowie widoczna jest tendencja malejąca wskaźnika nominalnego na 1 tys. mieszkańców.

Analizując sytuację lokalnej gospodarki warto przyjrzeć się wskaźnikom ilości podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON oraz kwotom jakie budżety gmin otrzymują z udziału w PIT od osób zatrudnionych w wieku produkcyjnym. Wartości obu wskaźników odnoszą się do 1000 mieszkańców (tab. nr 8).

W analizowanym okresie, we wszystkich gminach wartości nominalne mają dynamikę wzrostową. Bardzo dobrą sytuację w zakresie przychodów obserwujemy w Kępnie i Baranowie, które jest naturalnym zapleczem mieszkaniowym i ośrodkiem dla wielu przedsiębiorstw. Udziały z PIT od osób zatrudnionych w badanym okresie powiększyły się o 262%, natomiast w Kępnie o 181%. Ten duopol gmin stanowi silne centrum gospodarcze dla całego powiatu oraz gmin poza powiatem kępińskim. Potencjał zatrudnienia wśród firm działających w gminie Baranów to kilkanaście tysięcy pracowników, głównie z obszaru samej gminy, ale również z Rychtała, Trzcinicy, Kępna i innych.

Mimo wyrównanego wskaźnika podmiotów gospodarczych, Rychtal notuje niższy o ponad 250 tys. poziom korzyści finansowych niż Trzcinica. W powiecie namyśłowskim wysokie wartości udziałów w PIT notują Namysłów oraz Wilków, pozostałe gminy mają wyrównane wartości tego wskaźnika.

Tabela 8. Dochody budżetu gmin z tytułu udziału w podatku PIT na 1 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym oraz liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON

nazwa JST	Wskaźnik	2015	2016	2017	2018	2019
Kępno	Dochody budżetu gmin z tytułu udziału w PIT na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	1 273 538,65	1 435 177,48	1 640 229,95	1 849 108,90	2 300 313,65
	Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	118,59	119,18	121,41	125,27	128,05
Baranów	Dochody budżetu gmin z tytułu udziału w PIT na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	1 534 460,53	1 685 743,96	2 177 588,73	3 464 151,58	4 018 826,03
	Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	103,01	105,45	107,07	112,03	119,19
Trzcinica	Dochody budżetu gmin z tytułu udziału w PIT na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	675 636,33	687 310,12	777 987,61	1 010 552,87	1 091 390,99
	Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	72,38	74,95	77,02	80,23	88,78
Rychtal	Dochody budżetu gmin z tytułu udziału w PIT na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	521 736,88	536 628,55	617 917,52	746 877,86	834 656,47
	Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	70,64	73,10	74,16	79,34	87,54
Namysłów	Dochody budżetu gmin z tytułu udziału w PIT na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	971 248,34	1 049 765,77	1 153 343,76	1 387 045,89	1 542 265,10
	Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	114,18	113,30	113,74	116,03	120,47
Domaszowice	Dochody budżetu gmin z tytułu udziału w PIT na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	697 786,37	835 156,04	769 604,23	929 043,64	993 641,59
	Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	83,36	82,03	84,73	90,61	91,06
Świerczów	Dochody budżetu gmin z tytułu udziału w PIT na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	701 902,04	733 552,08	772 921,10	935 926,81	989 592,28
	Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	82,24	85,72	87,63	97,58	96,70
Wilków	Dochody budżetu gmin z tytułu udziału w PIT na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	607 168,42	709 880,74	872 927,17	991 024,53	1 078 228,45
	Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	78,12	77,09	78,99	83,63	87,34

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Na rozwój gospodarczy wpływ mają również wydatki inwestycyjne gmin, m.in. na infrastrukturę komunalną i drogową, sieci liniowe, uzbrojenie terenów. Generalnie w całym analizowanym okresie obserwujemy tendencję wzrostową poziomu wydatków inwestycyjnych we wszystkich gminach Partnerstwa. Najwyższe wartości nominalne notują Kępno i Namysłów jako wielofunkcyjne ośrodki miejskie. W Namysłowie uwagę zwraca wysoki wzrost nakładów na inwestycje gminne, co przekładało się na szybszy rozwój gospodarczy gminy. Wysoka dynamika wzrostu wydatków inwestycyjnych zauważalna jest również w Trzcinicy. Gmina ta na wielu analizowanych polach rozwija się, stając się, obok Baranowa, kolejnym ośrodkiem satelickim dla stolicy powiatu – Kępna. W Baranowie kumulacja inwestycji gminnych miała miejsce w latach 2017-2018, co koresponduje również z sytuacją w Kępnie. W pozostałych gminach wiejskich wydatki na inwestycje utrzymują się na niższym poziomie (tab. nr 9).

Tabela 9. Wydatki inwestycyjne z budżetu gminy

nazwa JST	2015	2016	2017	2018	2019
Kępno	10 988 055,46	11 300 655,06	22 595 702,68	22 028 611,38	16 970 886,06
Namysłów	6 705 847,41	7 519 459,99	12 230 521,12	19 988 680,10	14 131 428,11
Trzcinica	2 661 078,62	1 412 503,26	3 443 534,86	7 142 232,87	8 239 115,86
Baranów	6 360 727,99	7 240 327,66	10 065 985,71	15 592 870,12	7 293 478,32
Wilków	989 571,63	1 472 279,44	3 757 446,71	3 449 341,24	3 508 907,49
Rychtal	613 088,98	721 438,72	3 066 880,90	734 149,81	1 828 191,33
Świerczów	504 140,74	57 079,40	841 585,67	612 728,56	1 755 309,57
Domaszowice	2 204 616,18	81 726,45	330 814,69	2 351 498,21	1 746 660,62

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Znaczące kwoty w budżetach Kępna, Baranowa i Namysłowa pochodzą również z podatków rolnego, leśnego i od nieruchomości. Wpływy do budżetu z tego tytułu w Baranowie potwierdzają tendencję rozwojową gminy. Podobną sytuację obserwujemy w Trzcinicy. W obu gminach dynamika wzrostu jest dodatnia a wartości nominalne ulegają zwiększeniu rok do roku.

Z kolei w gminach wiejskich Partnerstwa wyraźnie wyższy wskaźnik widoczny jest w Wilkowie, w całym analizowanym okresie utrzymuje się na względnie stałym poziomie. Wyraźnie mniejszenie wysokości wpływów notują Domaszowice

i Świerczów. Na tle Partnerstwa gminy te nie są zbyt atrakcyjne dla rozwoju przedsiębiorczości i osiedlania się nowych mieszkańców.

Tabela 10. Dochody budżetów gmin z tytułu podatków rolnego, leśnego i od nieruchomości (łącznie)

nazwa JST	2015	2016	2017	2018	2019
Kępno	15 489 738,10	16 452 396,53	17 351 416,11	17 708 204,96	18 970 079,61
Namysłów	16 498 125,77	15 241 368,86	15 562 361,91	15 940 672,55	16 724 724,57
Baranów	6 948 620,89	7 207 108,13	7 994 044,72	8 623 911,22	10 028 323,36
Wilków	4 636 300,17	4 170 372,60	5 028 336,30	4 179 297,21	4 238 286,85
Trzcinica	1 403 558,19	1 482 325,66	1 716 560,19	1 917 691,89	2 255 237,72
Rychtal	1 137 378,76	1 201 381,64	1 278 775,94	1 088 047,25	1 318 114,24
Domaszowice	1 671 178,06	1 216 899,53	1 271 686,91	1 254 565,69	1 207 772,39
Świerczów	1 615 438,38	975 124,60	998 706,38	1 028 958,19	1 060 811,94

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Rozmieszczenie podmiotów gospodarczych pod względem ich wielkości na obszarze Partnerstwa widoczne jest również na podstawie dochodów budżetów gmin z tytułu udziału w podatku CIT od osób prawnych (tab. nr 12). Wysokimi wpływami może cieszyć się samorząd Namysłowa, gdzie funkcjonują dwa duże przedsiębiorstwa: fabryka okien VELUX i Browar w Namysłowie. Dużą dynamikę zmian można zaobserwować w Baranowie. W okresie 2017-2019 dochody z tego tytułu wyraźnie zmalały. Czynnikiem decydującym jest coraz częściej spotykana zmiana formy prawnej przedsiębiorców z podmiotu o osobowości prawnej na działalność gospodarczą rejestrowaną na osoby fizyczne. Natomiast wyraźny wzrost pomiędzy rokiem 2018 a 2019 widoczny jest w Trzcinicy, Rychtalu, Domaszowicach i Świerczowie. Za wyjątkiem gminy Trzcinica, gdzie struktura omawianych wpływów uległa bardzo wyraźnej poprawie, w pozostałych gminach wiejskich trudno wskazać utrzymanie dłuższego trendu wzrostowego. Sytuacja taka nie wpływa korzystnie na stabilizację źródeł dochodów budżetu tych gmin (tab. nr 11).

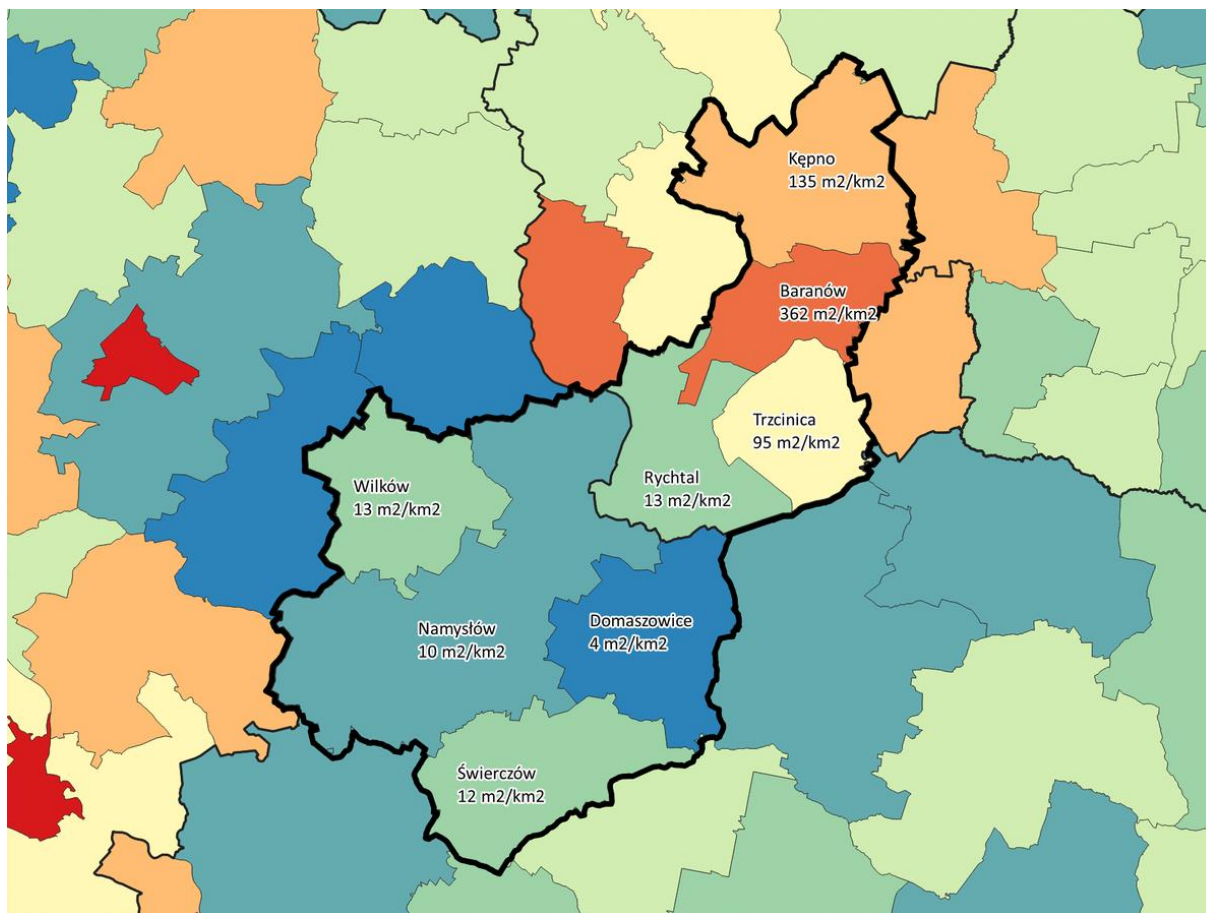
Tabela 11. Dochody budżetów gmin z tytułu udziału w podatku CIT

nazwa JST	2015	2016	2017	2018	2019
Namysłów	1 196 357,39	1 217 184,44	926 143,05	987 619,03	1 022 915,26
Kępno	698 749,99	915 903,95	630 849,17	747 553,09	830 727,74
Wilków	40 107,62	26 160,36	42 074,92	45 440,34	71 086,33
Trzcinica	-4 910,07	2 232,51	3 250,48	28 470,98	65 029,23
Baranów	121 654,42	257 043,14	67 158,06	39 982,83	35 086,41
Świerczów	471,85	19 734,44	33 681,23	3 473,52	27 482,38
Rychtal	7 124,32	10 887,44	7 911,73	8 700,24	16 910,74
Domaszowice	4 009,93	8 992,80	10 524,33	9 492,71	15 700,52

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Dotychczas analizowane elementy rozwoju gospodarczego gmin obszaru Partnerstwa potwierdza również rozkład nowo powstałej powierzchni niemieszkalnej. Rysunek obrazuje wszelkiego rodzaju nowe powierzchnie obiektów wybudowanych w celu użytkowania przez podmioty gospodarcze (np. biura, budynki usługowe, produkcyjne, administracyjne). Najwyższe nasycenie nową powierzchnią użytkową niemieszkalną na 1 km² powierzchni obserwujemy w Baranowie – 362 m²/km² oraz Kępnie – 135 m²/km². W Trzcinicy, która jest kolejnym po Baranowie dobrze rozwijającym się ośrodkiem, powstało nieco mniej nowych obiektów, a wskaźnik wyniósł 95 m²/km². Zdecydowanie mniej tego rodzaju obiektów zostało wybudowanych w Rychtalu i gminach powiatu namysłowskiego. Poza wielofunkcyjnym Namysłowem, gdzie są obecne większe zakłady produkcyjne, przemysłowe czy usługowe, gminy te mają inny charakter i funkcjonalność. W tej części obszaru Partnerstwa nasycenie tego rodzaju powierzchnią mieści się w przedziale od 4 do 13 m²/km² (rys. nr 62).

Ryc. 62 Nowo powstała powierzchnia użytkowa niemieszkalna [w m²/km²]

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

2.2.1. Stan finansów lokalnych (zdolność finansowania rozwoju)

Diagnoza obszaru “Stan finansów lokalnych (zdolność finansowania rozwoju)” odzwierciedla wpływ różnych czynników zewnętrznych oraz wewnętrznych, w tym prowadzonej polityki finansowej na możliwości rozwojowe Partnerstwa.

Mając na uwadze cel prowadzonej analizy zidentyfikowane zostały kluczowe czynniki wpływające na poziom możliwości finansowych:

1. poziom nadwyżki operacyjnej,
2. poziom oraz struktura dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów budżetu,
3. obciążenie spłatą i obsługą zadłużenia,
4. absorpcja środków zewnętrznych.

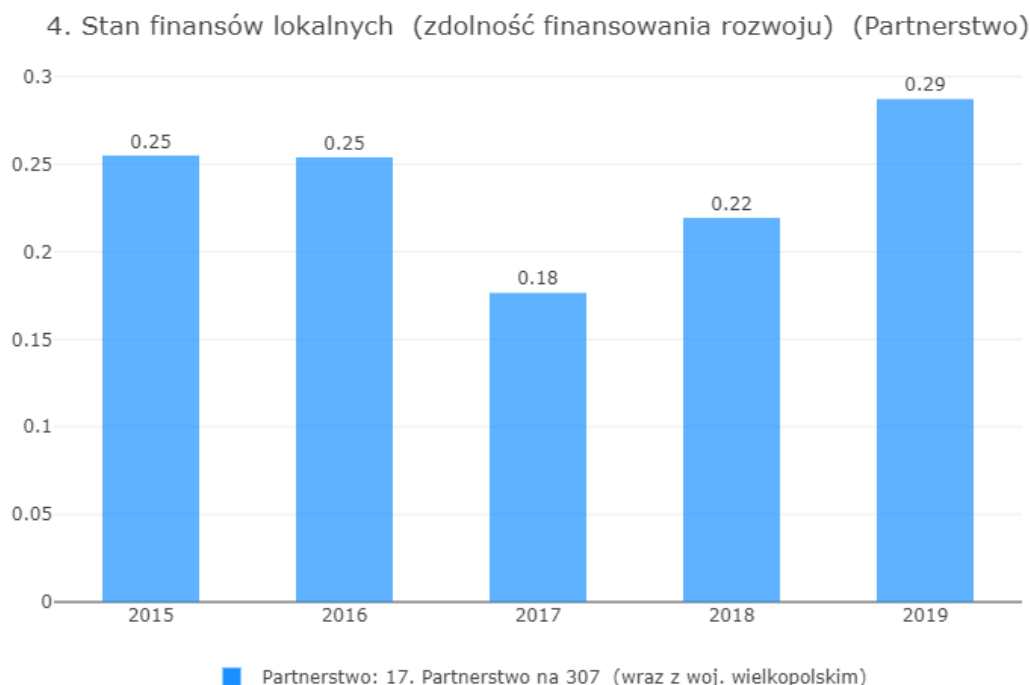
Zakres czasowy analizy będzie obejmował lata 2015-2019.

Kształtowanie się sytuacji w całym obszarze „Stan finansów lokalnych” prezentuje wskaźnik syntetyczny, który stanowi średnią wskaźników syntetycznych gmin będących członkami Partnerstwa w relacji do innych JST z tej samej grupy porównawczej. Umieszczenie na wykresie w jednej z czterech części wskazuje na sytuację członków Partnerstwa względem przyjętej grupy porównawczej.

Na wartość wskaźnika syntetycznego w obszarze „Stan finansów lokalnych” mają wpływ relacje odnoszące się do udziału dochodów własnych w dochodach ogółem, udziału wydatków majątkowych w wydatkach ogółem. Ponadto na poziom wskaźnika syntetycznego mają wpływ wskaźniki prezentowane w przeliczeniu na 1 mieszkańca, które dotyczą wysokości nadwyżki operacyjnej, kwoty zadłużenia pozostającego do spłaty, a także kwoty wydatków majątkowych na projekty współfinansowane ze środków UE. Wzrost wskaźnika syntetycznego dla obszaru będzie oznaczać poprawę sytuacji finansów lokalnych analizowanych z punktu widzenia możliwości finansowania rozwoju.

W całym analizowanym okresie wskaźnik syntetyczny partnerstwa przyjmuje wartość dodatnią. Po spadku w 2018r., obserwujemy dodatnią wartość dynamiki i wzrost wartości wskaźnika do poziomu przekraczającego poziom z 2015r.

Ryc. 63 Wskaźnik syntetyczny finansów lokalnych Partnerstwa na 307

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Dalsza część analizy będzie ukierunkowana przede wszystkim na następujące elementy:

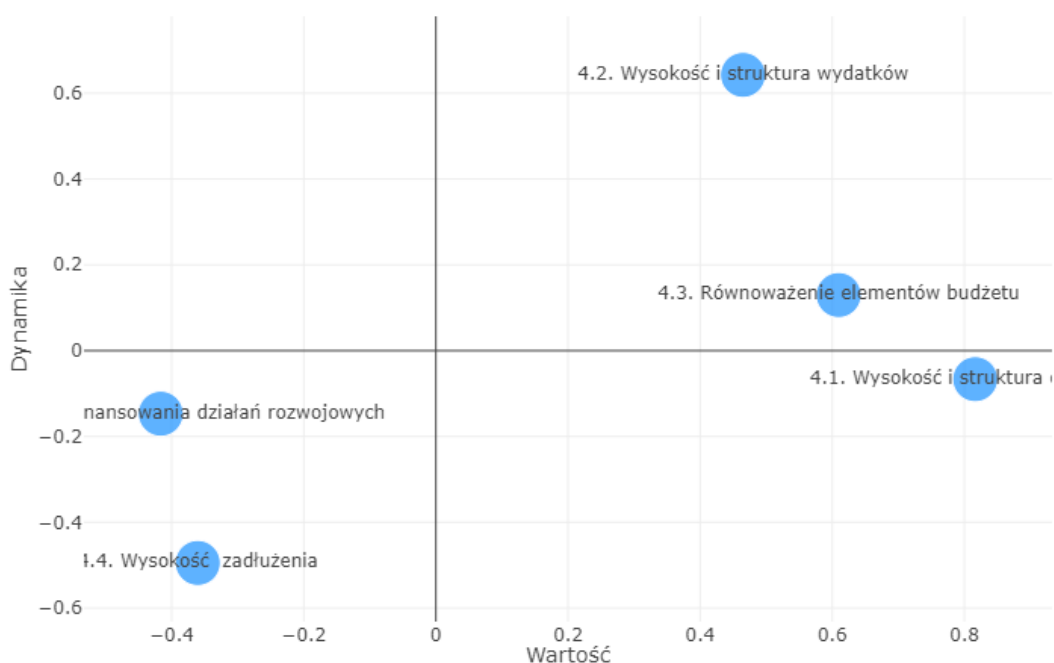
- a) możliwość generowania nadwyżek operacyjnych,
- b) zdolność do spłaty i obsługi zadłużenia,
- c) analizę obszaru ze względu na rodzaj realizowanego projektu w szczególności dla działań infrastrukturalnych,
- d) analizę ryzyka braku możliwości sfinansowania projektu przez poszczególnych partnerów.

W związku celem analizy i kluczowymi czynnikami wpływającymi na stan finansów lokalnych konieczne jest skoncentrowanie się przede wszystkim na następujących podobszarach:

1. zrównoważenie elementów budżetu, na które wpływają:
 - a. wysokość i struktura dochodów, w tym poziom dochodów własnych,
 - b. wysokość i struktura wydatków, w tym poziom wydatków majątkowych,
2. struktura finansowania działań rozwojowych, w tym wykorzystanie dostępnych środków pozabudżetowych,
3. wysokość zadłużenia.

Rozkład wskaźników dla podobszarów przedstawia rysunek nr 64 oraz tabela nr 12.

Ryc. 64 Rozkład wartości wskaźników dla podobszarów

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Tabela 12. Wartość i dynamika zmian wskaźników szczegółowych stanu finansów lokalnych w okresie 2015-2019

nazwa podobszaru	wartość	Dynamika
4.1. wysokość i struktura dochodów	0,82	-0,07
4.2. wysokość i struktura wydatków	0,46	0,64
4.3. równoważenie elementów budżetu	0,61	0,13
4.4. wysokość zadłużenia	-0,36	-0,49
4.5. struktura finansowania działań rozwojowych	-0,42	-0,15

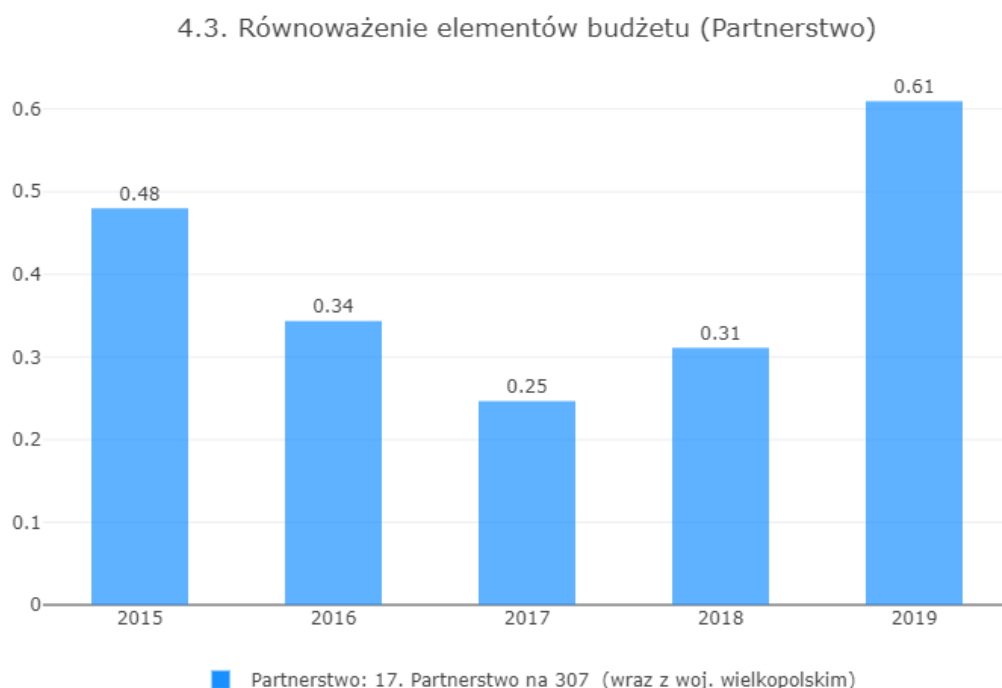
Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Większość wskaźników w podobszarach przyjmuje wartości dodatnie, potwierdzając dobrą sytuację w analizowanych obszarach. Negatywną tendencję obserwuje się dla podobszaru „wysokość i struktura dochodów”. Obszarami finansów lokalnych, których wskaźniki mają ujemną wartość są: „wysokość zadłużenia” oraz „struktura finansowania działań rozwojowych”. Wartość dynamiki dla tych wskaźników również jest ujemna, wpływając na pogorszenie stanu finansów lokalnych.

Zrównoważenie elementów budżetu

Rozkład wartości na rysunku nr. 66 obrazuje pozytywny stan w analizowanym obszarze. Wartość wskaźnika uległa znaczącemu podwyższeniu w roku 2019, osiągając najwyższą wartość w całym okresie.

Ryc. 65 Wartość wskaźnika syntetycznego dla podobszaru „Równoważenie elementów budżetu”

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

We wszystkich gminach Partnerstwa widoczna jest lepsza, względem grupy porównawczej, sytuacja w zakresie możliwości finansowania rozwoju na podstawie równoważenia elementów budżetu. W celu pogłębienia diagnozy w niniejszym podobszarze przeprowadzono analizę wyniku operacyjnego netto, tj. różnicy między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi pomniejszonej o spłatę długu. Wysokości nadwyżek operacyjnych w budżetach członków Partnerstwa, pomniejszone o przypadające na dany rok spłaty zadłużenia, pozwalają na planowanie nowych działań rozwojowych. Wartości nominalne dla poszczególnych gmin są mocno zróżnicowane. W roku 2019 najwyższą kwotę środków własnych pozostających po spłacie długu posiadały: Baranów, Kępno, powiat kępiński, a kwoty te rosły corocznie. Samorządy te posiadają wysoką zdolność do finansowania projektów rozwojowych. W powiecie namysłowskim wysoką wartość osiąga Namysłów. Kwota nadwyżki budżetowej jest zbliżona w odniesieniu rok do roku. Pozostałe gminy w powiecie namysłowskim oraz Rychtal generują nadwyżki w przedziale 1-2 mln zł (tab. nr 13).

Stabilne generowanie przez poszczególne samorządy nadwyżki finansowej oraz utrzymanie takiego trendu w kolejnych latach są elementami wpływającymi na wzrost potencjału rozwojowego Partnerstwa. Skala wyniku operacyjnego brutto i kształtowanie się poziomu spłaty długu może wpływać na konieczność

finansowania przyszłych inwestycji z dochodów majątkowych (w tym z dotacji) lub środków zwrotnych.

Tabela 13. Wynik operacyjny netto budżetu w okresie 2015-2019

Nazwa gminy	2015	2016	2017	2018	2019
Baranów	6 274 181,66	8 246 940,95	10 792 872,95	16 097 826,75	17 206 881,29
Kępno	10 218 947,98	12 337 333,02	13 476 292,30	15 147 183,89	16 533 227,52
Namysłów	6 590 630,92	6 148 059,69	6 854 232,38	6 518 185,77	7 432 254,83
Trzcinica	2 258 471,89	2 116 910,14	1 496 254,87	1 805 133,62	2 077 607,74
Wilków	1 458 472,05	2 036 750,65	2 912 316,70	1 053 703,44	1 690 470,92
Domaszowice	92 896,26	898 327,60	821 002,62	1 359 726,40	1 617 144,83
Rychtal	682 797,49	1 071 092,18	783 270,40	683 159,82	1 151 653,73
Świerczów	361 123,50	585 543,84	949 974,94	1 481 712,65	1 062 955,79
Powiat kępiński	4 777 509,63	6 505 931,97	7 714 915,93	8 907 572,45	9 020 490,27
Powiat namysłowski	2 269 526,15	1 545 916,04	1 209 655,08	2 652 491,28	3 131 429,26

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Analiza relacji kwoty nadwyżki operacyjnej do kwoty dochodów bieżących przedstawionej w tabeli nr 15, pozwala stwierdzić, że wskaźnik ten w okresie 2015-2019 przybiera wartości dodatnie, powyżej 1%. Wysoką wartość wskaźnika, oznaczającą dobrą sytuację finansów gminnych i większą możliwość finansowania wydatków majątkowych posiada Baranów, Kępno i powiat kępiński (tab. nr 14).

Tabela 14. Relacja kwoty nadwyżki operacyjnej netto do kwoty dochodów bieżących (w %)

Nazwa gminy	2015	2016	2017	2018	2019
Baranów	22,95	23,84	26,93	33,67	31,83
Kępno	13,16	12,89	12,69	13,69	13,05

Domaszowice	0,80	6,97	5,92	9,09	9,68
Trzcinica	15,03	11,35	7,45	8,42	8,81
Wilków	8,51	10,64	13,62	5,02	7,26
Świerczów	3,15	4,72	6,99	10,40	7,02
Namysłów	8,83	7,17	7,24	6,47	6,54
Rychtal	5,59	7,27	5,02	4,20	6,30
Powiat kępiński	10,71	13,55	14,79	15,55	14,87
Powiat namysłowski	5,32	3,43	2,72	5,64	6,29

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Badając wskaźnik nominalny nadwyżki operacyjnej na 1 mieszkańca w kwotach netto, widoczny jest wpływ spłaty zaciągniętych zobowiązań na zdolność do finansowania rozwoju. W szczególności ma to miejsce w JST z ujemnym wynikiem operacyjnym netto. Obciążenie zobowiązaniami kredytowymi sprawia, iż gminy dysponują niższą kwotą nadwyżki do finansowania zadań inwestycyjnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca, co przedstawia tabela nr 15 oraz rys. nr 66).

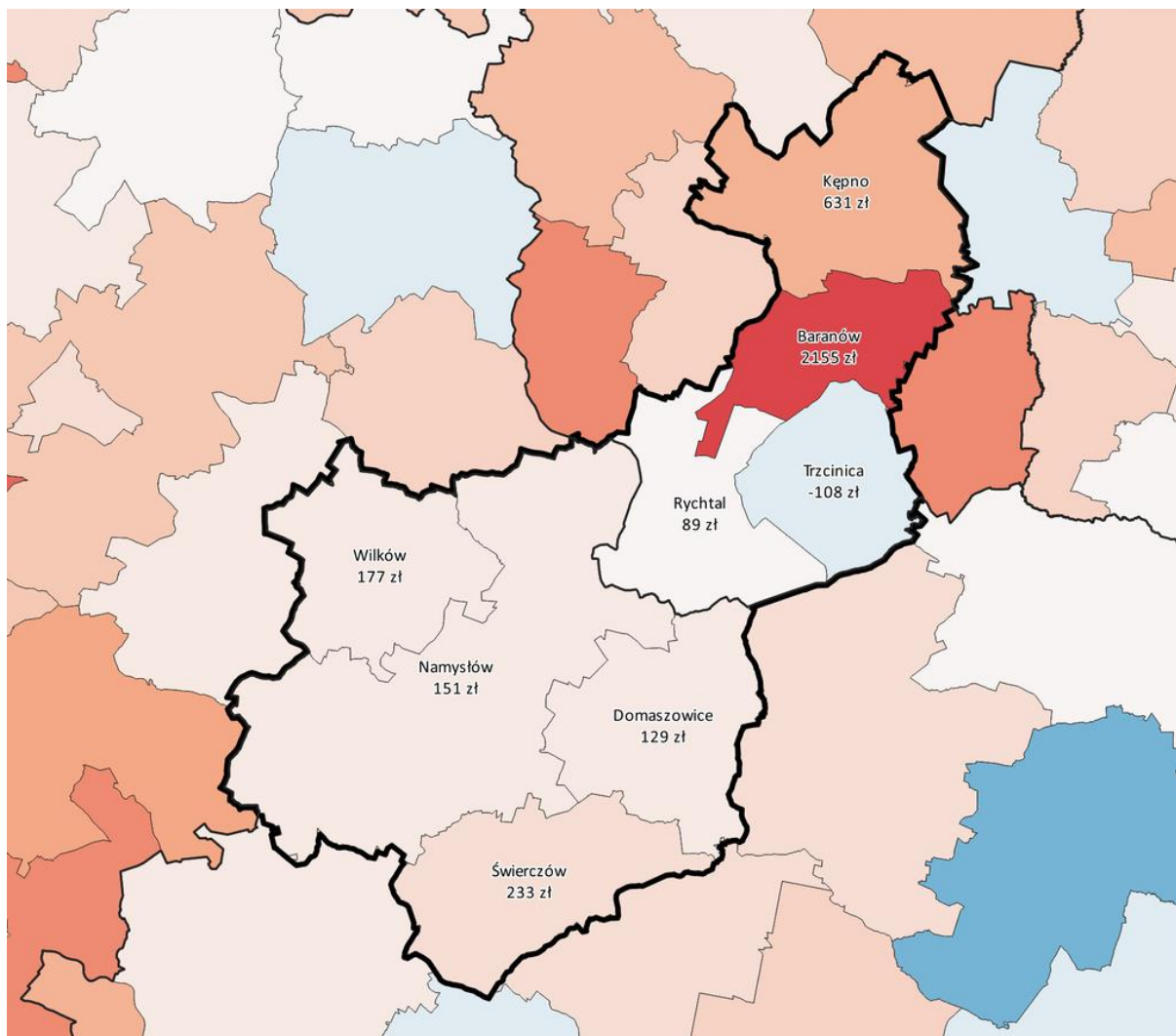
Tabela 15. Kwota wyniku operacyjnego na 1 mieszkańca po spłacie zadłużenia

Nazwa gminy	2015	2016	2017	2018	2019
Baranów	529,01	781,00	1 232,12	1 969,37	2 154,36
Kępno	268,20	252,01	421,14	448,02	630,80
Świerczów	-121,61	86,96	223,23	352,35	232,87
Wilków	95,09	258,49	496,48	60,80	176,85
Namysłów	131,61	74,85	-18,14	-29,59	150,65
Domaszowice	-661,35	132,49	148,87	299,16	128,70
Rychtal	18,80	129,08	55,54	-183,46	88,85
Trzcinica	365,89	351,50	223,98	299,93	-108,71

Powiat kępiński	56,79	72,72	83,44	66,19	109,40
Powiat namysłowski	28,32	11,32	2,45	40,47	48,07

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Ryc. 66 Rozkład kwoty nadwyżki operacyjnej na 1 mieszkańca po spłacie zadłużenia

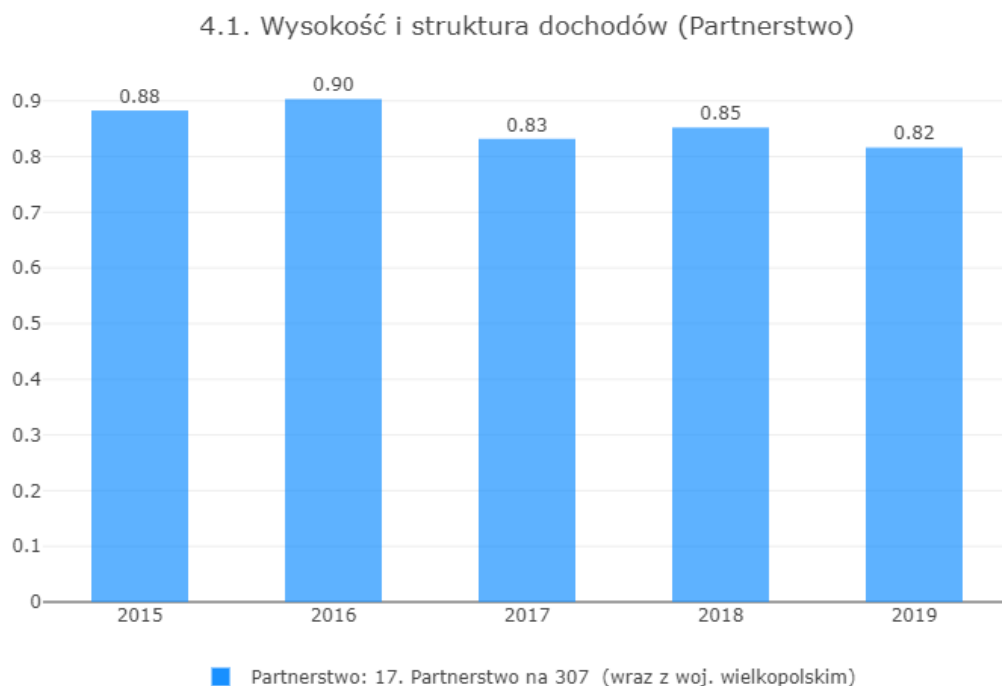

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Wysokość i struktura dochodów, poziom dochodów własnych

Wskaźnik wysokości i struktury dochodów Partnerstwa na 307, widoczny na rysunku nr 67, również jest dodatni i przyjmuje wysokie wartości w całym okresie.

Ryc. 67 rozkład wartości dla wskaźnika „wysokość i struktura dochodów Partnerstwa”

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Analizując sytuację po stronie dochodów w pierwszej kolejności zestawiono ze sobą wybrane kategorie, które mają istotne znaczenie dla finansowania działań rozwojowych. Do celów porównawczych w tabeli nr 17. Zaprezentowano dochody ogółem, dochody własne i dochody majątkowe w latach 2015-2019.

Poziom dochodów ogółem przekłada się bezpośrednio na możliwość finansowania zadań publicznych gmin ze środków bezzwrotnych. We wszystkich gminach Partnerstwa oraz w samorządach powiatowych obserwujemy coroczny wzrost dochodów. Najwyższą wartość osiągnęły dochody ogółem obu miast powiatowych. Wśród gmin dominuje Baranów, Trzcinica i Wilków - gminy mocno powiązana gospodarczo ze stolicami powiatów.

Tabela 16. Wysokość i struktura łącznych dochodów członków Partnerstwa

nazwa gminy	wskaźnik	2015	2016	2017	2018	2019	dynamika
Kępno	dochody ogółem	82 228 036,62	100 534 738,95	111 465 064,39	115 589 598,65	138 026 635,47	67,86%
	dochody własne	49 319 597,07	52 966 611,14	56 995 670,58	61 607 738,32	75 775 056,38	53,64%
	dochody majątkowe	4 552 988,53	4 857 700,94	5 286 710,35	4 909 884,08	11 337 347,79	149,01%
Namysłów	dochody ogółem	79 363 915,30	88 691 476,70	95 915 822,03	107 395 380,85	120 766 671,02	52,17%
	dochody własne	47 436 057,24	46 221 560,76	48 386 463,32	56 300 406,19	55 527 028,09	17,06%
	dochody majątkowe	4 745 357,87	2 990 277,17	1 195 533,94	6 686 032,56	7 054 388,12	48,66%
Baranów	dochody ogółem	30 344 660,13	36 664 096,81	42 718 938,45	48 841 669,45	55 161 305,75	81,78%
	dochody własne	18 688 490,79	20 176 653,79	23 917 326,24	30 704 759,52	35 143 845,54	88,05%
	dochody majątkowe	3 012 119,94	2 077 031,49	2 640 865,26	1 027 236,79	1 105 824,77	-63,29%
Trzcinica	dochody ogółem	16 630 026,94	19 338 456,58	20 976 423,06	23 095 103,97	29 609 562,91	78,05%
	dochody własne	6 266 912,25	6 184 145,32	6 667 523,31	7 635 804,22	8 419 037,21	34,34%
	dochody majątkowe	1 603 957,98	684 903,74	905 183,82	1 652 781,80	6 029 007,78	275,88%
Wilków	dochody ogółem	17 431 037,85	19 227 247,03	21 513 120,42	21 530 412,75	24 033 295,22	37,88%
	dochody własne	9 642 399,03	9 204 679,10	10 381 100,23	9 869 616,43	11 236 929,30	16,54%
	dochody majątkowe	286 612,31	85 520,64	137 791,17	523 081,75	748 013,01	160,98%
Rychtal	dochody ogółem	12 711 421,67	14 935 245,58	16 245 735,12	17 597 276,58	18 655 960,97	46,77%
	dochody własne	4 533 165,51	4 639 236,40	5 341 600,80	5 074 855,51	6 117 061,41	34,94%
	dochody majątkowe	494 003,45	192 291,41	629 715,40	1 336 237,41	372 831,28	-24,53%
Domaszowice	dochody ogółem	12 711 421,67	14 935 245,58	16 245 735,12	17 597 276,58	18 655 960,97	46,77%
	dochody własne	4 533 165,51	4 639 236,40	5 341 600,80	5 074 855,51	6 117 061,41	34,94%
	dochody majątkowe	494 003,45	192 291,41	629 715,40	1 336 237,41	372 831,28	-24,53%

Świerczów	dochody ogółem	11 969 413,75	12 540 107,79	14 316 007,48	14 351 139,73	15 819 405,72	32,17%
	dochody własne	5 249 949,24	4 480 025,45	4 897 848,79	4 936 999,34	5 494 783,52	4,66%
	dochody majątkowe	509 375,02	137 596,24	725 652,42	104 000,33	668 494,11	31,24%
Powiat kępiński	dochody ogółem	48 577 357,46	53 626 884,76	62 892 770,23	69 508 340,54	75 947 560,42	56,34%
	dochody własne	18 279 659,66	21 434 112,11	23 265 844,92	28 093 303,01	44 022 789,32	140,83%
	dochody majątkowe	3 985 289,92	5 613 848,41	10 716 621,29	12 234 645,71	15 302 441,09	283,97%
Powiat namysłowski	dochody ogółem	45 374 538,46	45 806 745,72	46 963 219,01	55 701 420,03	51 832 737,08	14,23%
	dochody własne	14 331 642,97	14 255 073,83	15 480 865,64	16 234 244,32	18 614 641,06	29,88%
	dochody majątkowe	2 682 516,86	793 217,45	2 414 625,08	8 653 458,67	2 010 026,65	-25,07%

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Dochody własne są jednym z kluczowych czynników wpływających na poziom możliwości finansowania zadań własnych i wskazują na stopień samodzielności finansowej gmin oraz możliwość sfinansowania zaplanowanych zadań. Również w tym obszarze finansów we wszystkich gminach widoczna jest tendencja wzrostowa. Wysokie wartości nominalne dochodów własnych widoczne są przede wszystkim w ośrodkach miejskich oraz gminach o wyższym stopniu rozwoju funkcji przemysłowych i usługowych. Również z tego powodu powiat kępiński posiada większe możliwości generowania dochodów własnych.

Zatem w zakresie finansowania przyszłych wydatków majątkowych w gminach dochody własne są stabilnym źródłem ich pokrycia. Szczegółowej analizę dochodów samorządów Partnerstwa można dokonać na podstawie danych zawartych w tabeli nr 16 i 17, które dają obraz wysokości, dynamiki zmian oraz udziału dochodów własnych i majątkowych w dochodach ogółem. Dochody majątkowe znacząco wzrosły przede wszystkim w Kępnie, Trzcinicy i Wilkowie. Obie gminy wiejskie pozostają w wyraźnym trendzie wzrostowym gospodarki lokalnej.

Poza gminą Baranów i oboma powiatami, we wszystkich gminach widoczny jest spadek udziału dochodów własnych w dochodach ogółem w stosunku do 2015r., sięgający od 8pp. do blisko 25pp, mimo, iż nominalny poziom dochodów własnych stale rośnie (tab. nr 17).

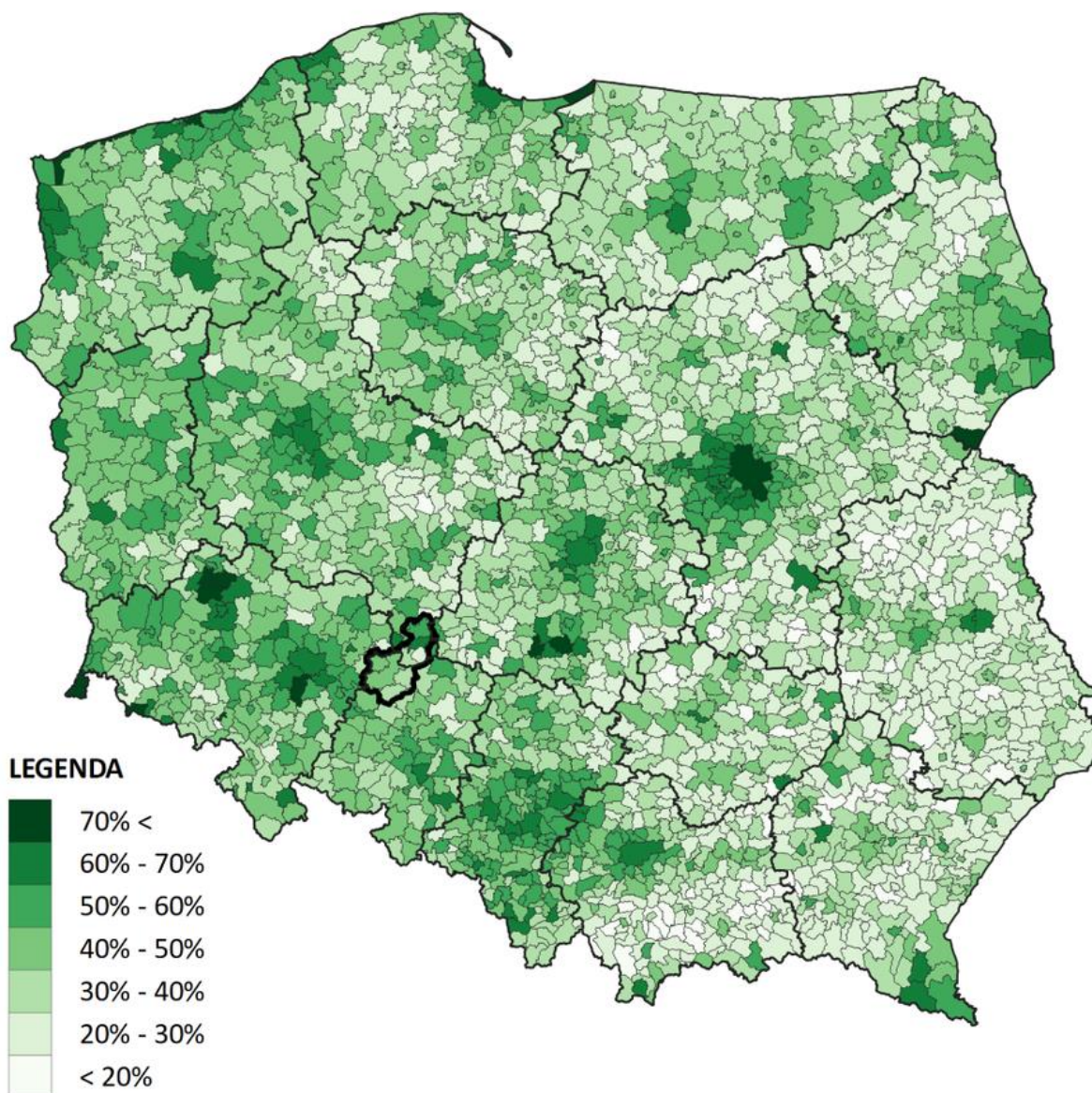
Tabela 17. Udział dochodów własnych w dochodach ogółem [w %]

Nazwa gminy	2015	2016	2017	2018	2019	dynamika
Kępno	59,98	52,68	51,13	53,30	54,90	-8,47%
Namysłów	59,77	52,11	50,45	52,42	45,98	-23,07%
Baranów	61,59	55,03	55,99	62,87	63,71	3,44%
Trzcinica	37,68	31,98	31,79	33,06	28,43	-24,55%
Wilków	55,32	47,87	48,25	45,84	46,76	-15,47%
Rychtal	35,66	31,06	32,88	28,84	32,79	-8,05%
Domaszowice	44,50	40,08	36,19	35,52	34,00	-23,60%
Świerczów	43,86	35,73	34,21	34,40	34,73	-20,82%
Powiat kępiński	37,63	39,97	36,99	40,42	57,96	54,03

Powiat namysłowski	31,59	31,12	32,96	29,15	35,91	13,68
---------------------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Ryc. 68 Udział dochodów własnych w dochodach ogółem [w %]

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Dochody majątkowe poszczególnych gmin są bardzo zróżnicowane i wynikają zarówno z faktu pozyskiwania dotacji jak i sprzedaży majątku. Zróżnicowanie wartości wskaźnika wskazuje, że poszczególni Partnerzy wykorzystywali w aktywny sposób dotacje na inwestycje, ale także nastąpiła sprzedaż majątku gminy. Poza powiatem namysłowskim oraz Rychtałem i Baranowem w pozostałych gminach

widoczny jest wzrost nominalnej wartości dochodów majątkowych. Bardzo wysoką dynamikę wzrostu wydatków majątkowych obserwujemy w Trzcinicy, na co wpływ ma jednorazowy wysoki wzrost udziałów dochodów majątkowych w dochodach ogółem w 2019r. W analizowanym okresie dużą dynamikę wzrostów notowały Kępno, Wilków oraz powiat kępiński. W innych gminach Partnerstwa oraz powiecie namysłowskim ujemna wartość dynamiki jest znacząca, co świadczy o dużym zmniejszeniu udziału dochodów majątkowych w dochodach ogółem samorządów (tab. nr 18).

Tabela 18. Udział dochodów majątkowych w dochodach ogółem (w %)

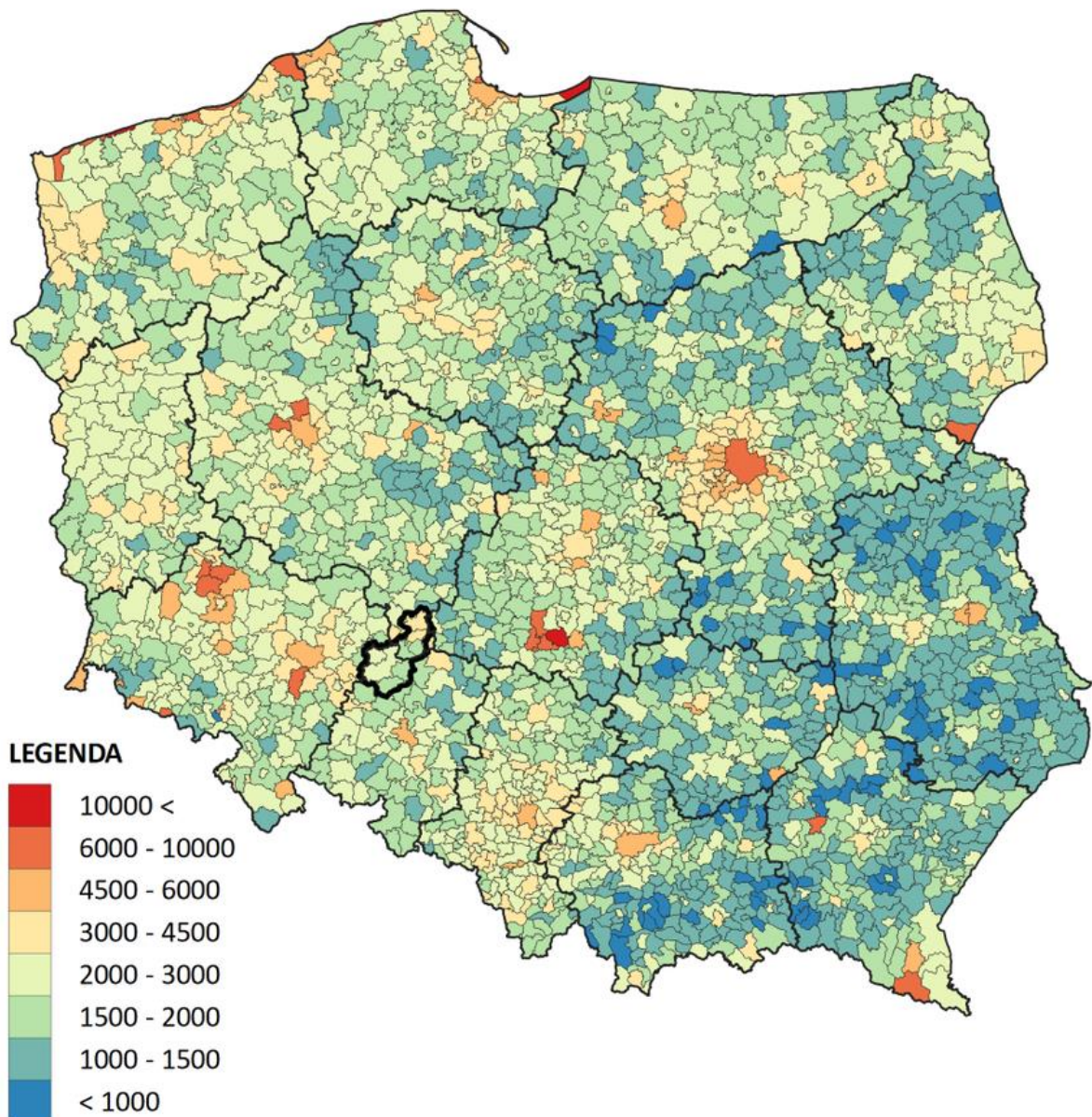
Nazwa gminy	2015	2016	2017	2018	2019	dynamika
Trzcinica	9,64	3,54	4,32	7,16	20,36	111,20%
Kępno	5,54	4,83	4,74	4,25	8,21	48,19%
Namysłów	5,98	3,37	1,25	6,23	5,84	-2,34%
Domaszowice	13,76	0,76	0,62	2,96	4,67	-66,06%
Świerczów	4,26	1,10	5,07	0,72	4,23	-0,70%
Wilków	1,64	0,44	0,64	2,43	3,11	89,63%
Baranów	9,93	5,67	6,18	2,10	2,00	-79,86%
Rychtal	3,89	1,29	3,88	7,59	2,00	-48,59%
Powiat kępiński	8,20	10,47	17,04	17,60	20,15	8,20
Powiat namysłowski	5,91	1,73	5,14	15,54	3,88	5,91

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Wartości dochodów własnych przypadające na 1 mieszkańca (rys. nr 70) odzwierciedlają sytuację budżetów samorządów w zakresie wielkości nominalnej dochodów własnych. Widoczny jest podział na trzy grupy gmin. Najwyżej wskaźnik kształtuje się w gminie Kępno i Baranów, na poziomie średnim w Namysłowie i Wilkowie, natomiast najniższe wartości przyjmuje w Trzcinicy, Rychtalu, Świerczowie i Domaszowicach. W budżecie powiatu kępińskiego wskaźnik ten stopniowo rośnie, natomiast w powiecie namysłowskim utrzymywał się na zbliżonym poziomie. W obu powiatach większy wzrost wartości nominalnej nastąpił

w roku 2019, co przy bardzo niewielkich wahaniami liczby mieszkańców, pozwala stwierdzić, iż dochody własne per capita rosną i sytuacja finansów w tym zakresie ulega poprawie. Warto zauważyć, że ze względu na strukturę systemu dochodów powiatu, który poza udziałami w PIT i CIT co do zasady nie posiada innych dochodów podatkowych, jest to sytuacja nie odbiegająca od reguły.

Ryc. 69 Dochody własne przypadające na 1 mieszkańca

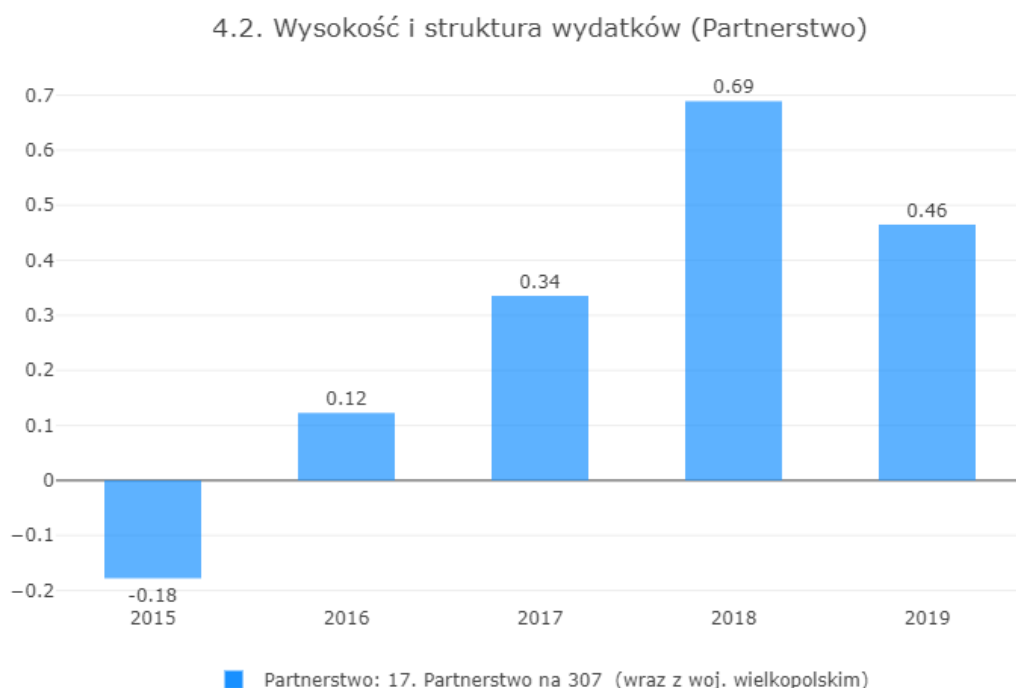
Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Wysokość, struktura wydatków, w tym wydatków majątkowych

W kontekście finansowania rozwoju lokalnego istotna jest analiza struktury wydatków, w szczególności poziom wydatków bieżących i majątkowych.

W analizowanym okresie wskaźnik ten ulegał szybkiej i znaczącej poprawie, z poziomu -0,18 w roku 2015 do poziomu 0,69 w roku 2018, po czym trend wzrostowy uległ odwróceniu. W roku 2019 wskaźnik spadł do wartości 0,46 (rys. nr 70).

Ryc. 70 Wysokość i struktura wydatków Partnerstwa

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Najwyższy poziom wydatków majątkowych obserwujemy w Kępnie i Namysłowie. Duży wzrost wydatków majątkowych w obu miastach, w Baranowie oraz powiecie kępińskim nastąpił w latach 2017 i 2018, w wyniku intensywnych procesów inwestycyjnych. Bardzo wysoka dodatnia wartość dynamiki wydatków majątkowych, na przestrzeni analizowanego okresu, wystąpiła w Trzcinity, Wilkowie, Rychtalu i Domaszowicach. Spadek poziomu i wartości dynamiki, a tym samym ograniczenie stopnia inwestycji miało miejsce w Domaszowicach (tab. nr 19).

Tabela 19. Wartość wydatków majątkowych w gminach Partnerstwa na 307 (w PLN)

Nazwa gminy	2015	2016	2017	2018	2019	Dynamika
Kępno	11 950 055,46	14 450 655,06	26 400 702,68	33 855 611,38	21 192 886,06	77,35%
Namysłów	7 245 847,41	10 049 459,99	14 127 521,12	22 537 680,10	15 971 428,11	120,42%
Trzcinica	2 672 078,62	1 425 714,82	3 489 798,08	7 206 498,55	8 286 342,18	210,11%
Baranów	6 984 327,99	7 240 327,66	10 065 985,71	16 742 870,12	7 997 162,40	14,50%
Wilków	992 571,63	1 475 279,44	3 760 446,71	3 552 341,24	3 566 907,49	259,36%
Rychtal	613 088,98	721 438,72	3 066 880,90	744 149,81	1 908 191,33	211,24%
Domaszowice	2 207 616,18	121 726,45	396 814,69	2 416 498,21	1 810 660,62	-17,98%
Świerczów	550 140,74	57 079,40	847 585,67	615 728,56	1 778 309,57	223,25%
Powiat kępiński	8 171 386,21	10 488 069,73	21 608 303,76	20 046 982,91	13 607 676,85	66,53%
Powiat namysłowski	3 229 187,70	3 183 895,32	3 218 140,25	11 756 342,55	4 081 300,11	26,39%

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

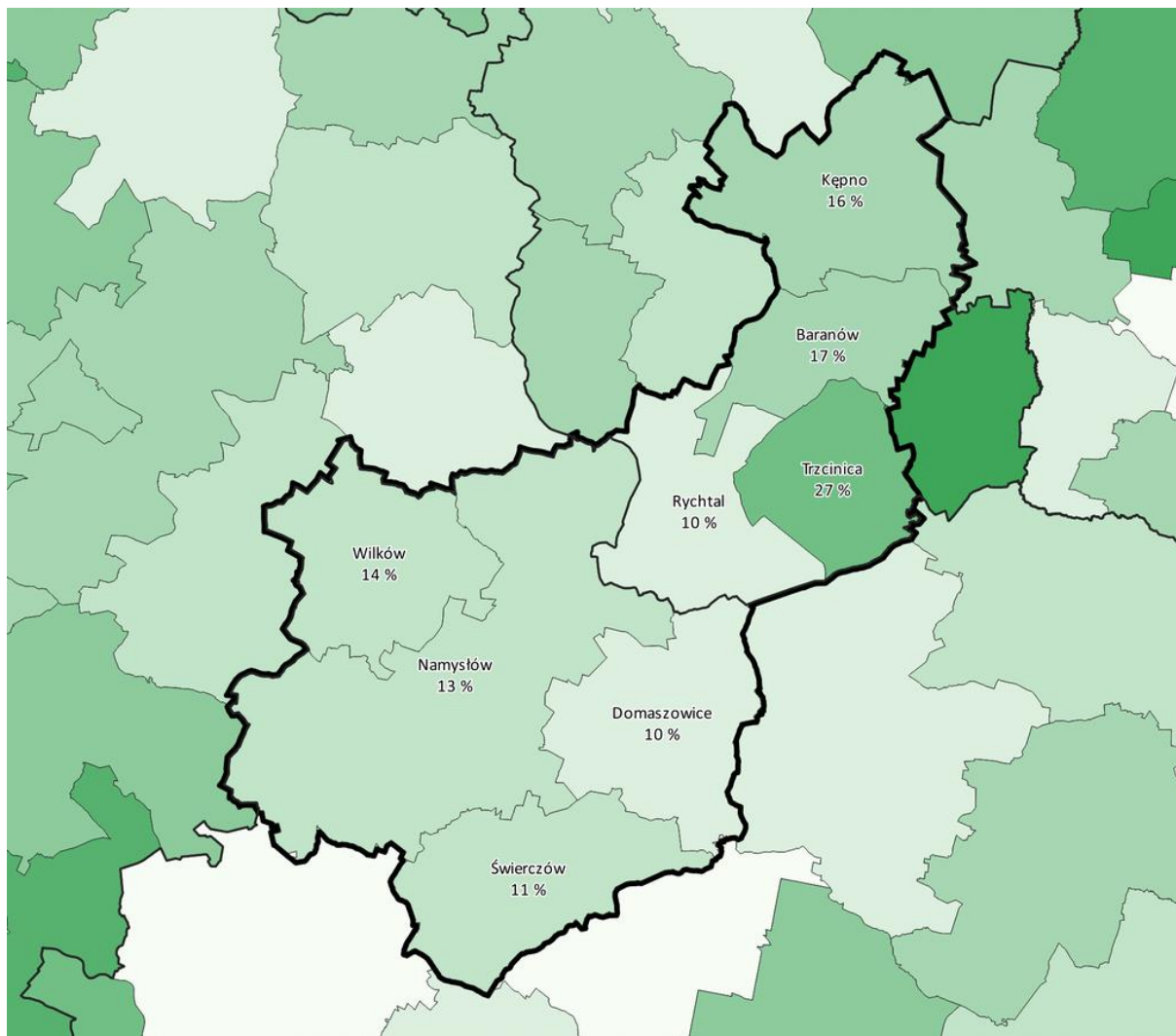
Tabela 20. Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem (w %)

Nazwa gminy	2015	2016	2017	2018	2019
Trzcinica	17,31	7,94	15,82	26,85	27,82
Baranów	24,91	21,56	25,58	34,55	17,83
Kępno	15,05	14,78	22,17	26,17	16,13
Wilków	5,95	7,94	16,92	15,11	14,18
Namysłów	9,63	11,22	13,85	19,31	13,06
Świerczów	4,72	0,48	6,28	4,60	11,21
Domaszowice	16,13	1,00	2,95	15,09	10,71
Rychtal	5,05	5,01	17,13	4,56	10,02
Powiat kępiński	17,03	20,17	32,71	29,30	20,86
Powiat namysłowski	7,40	6,82	6,91	20,94	8,04

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Zaprezentowane wartości nominalne nie odzwierciedlają w pełni poziomu realizowanych inwestycji w relacji do budżetu. Z tego względu w tabeli nr 20 prezentowana jest wartość relacji wydatków majątkowych w wydatkach ogółem. W żadnym z samorządów nie ma sygnałów niepokojących w tym zakresie.

Ryc. 71 udziału wydatków majątkowych w wydatkach ogółem [w %] – rozkład na obszarze Partnerstwa

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

W 2019 roku ponad członków partnerstwa oraz samorzady obu powiatów finansowały wydatki majątkowe dochodami majątkowymi na poziomie od 44% do 112%. W pozostałych gminach wskaźnik ten kształtował się na poziomie niskim w przedziale od około 13% do ponad 37%. Wśród gmin Partnerstwa, poza Trzcinią i Kępnem spada wartość dynamiki poziomu finansowania wydatków majątkowych dochodami majątkowymi. W powiecie kępińskim w analizowanym okresie widoczny jest wysoki wzrost tego wskaźnika. Świerczów w roku 2016 i Rychtal w 2018r. uzyskały większe dotacje na zadania inwestycyjne. Uzyskane wartości wskazują, że w połowie samorządów Partnerstwa jednym z głównych źródeł finansowania inwestycji były dochody majątkowe (w tym pozyskane na ten cel dotacje).

Tabela 21. Poziom finansowania wydatków majątkowych dochodami majątkowymi (w %)

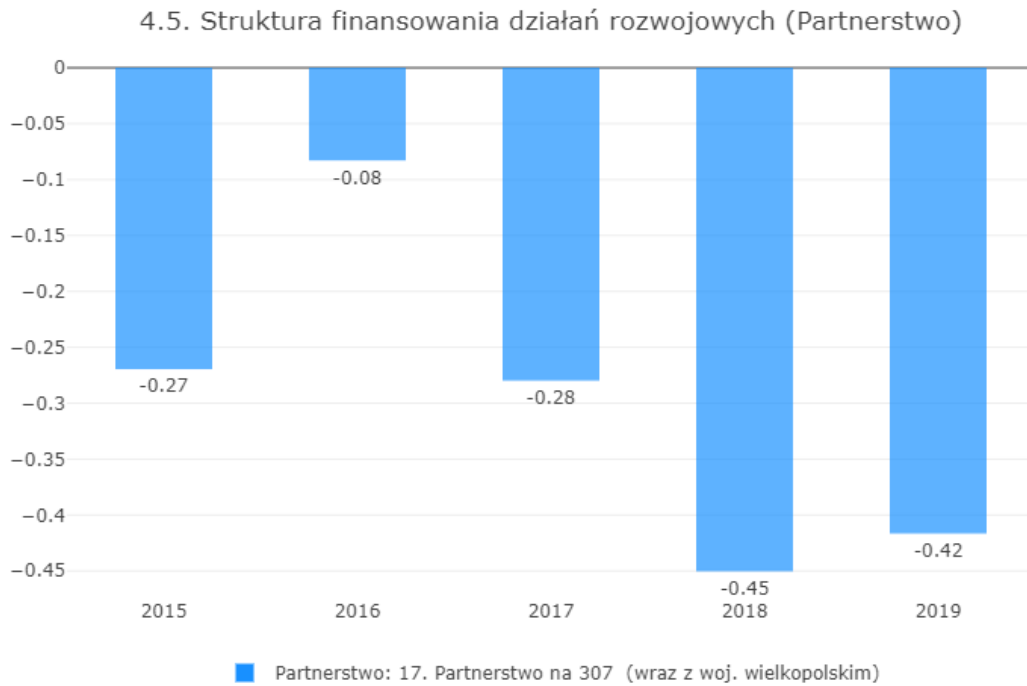
Nazwa gminy	2015	2016	2017	2018	2019
Trzcinica	60,03	48,04	25,94	22,93	72,76
Kępno	38,10	33,62	20,02	14,50	53,50
Domaszowice	83,60	81,08	21,92	18,85	45,19
Namysłów	65,49	29,76	8,46	29,67	44,17
Świerczów	92,59	241,06	85,61	16,89	37,59
Wilków	28,88	5,80	3,66	14,72	20,97
Rychtal	80,58	26,65	20,53	179,57	19,54
Baranów	43,13	28,69	26,24	6,14	13,83
Powiat kępiński	48,77	53,53	49,59	61,03	112,45
Powiat namysłowski	83,07	24,91	75,03	73,61	49,25

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Struktura finansowania działań rozwojowych, w tym wykorzystanie dostępnych środków pozabudżetowych

Negatywny wpływ na możliwość realizacji przyszłych projektów strategicznych może mieć również struktura finansowania działań rozwojowych. W całym analizowanym okresie wskaźnik przyjmuje wartość ujemną. Od roku 2018, gdzie nastąpiło znaczne obniżenie wartości wskaźnika, widać również nieznaczną poprawę i tendencję wzrostową.

Ryc. 72 Rozkład wartości wskaźnika Struktura finansowania działań rozwojowych Partnerstwa

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Wydatki majątkowe na projekty lub zadania finansowane z udziałem środków UE i EOG najwyższe wartości przyjmują w budżetach Namysłowa, Kępna i obu powiatów: kępińskiego i namysłowskiego. W Domaszowicach (2018 i 2019), Świerczowie (2019) i Rychtalu (2017) wydatki majątkowe na projekty współfinansowane ze źródeł zewnętrznych stanowiły bardzo wysoki udział w wartości wydatków majątkowych i stanowiły czynnik determinujący finansowanie zadań inwestycyjnych. W części gmin wydatki majątkowe są finansowane z dotacji pochodzących z innych źródeł niż UE lub EOG oraz środków własnych lub zaciągniętych zobowiązań. W Baranowie udział ten jest bardzo niewielki (tab. nr 22).

Tabela 22. wydatki majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków UE i EOG

nazwa gminy	Wskaźnik	2015	2016	2017	2018	2019	dynamika
Kępno	wydatki majątkowe ogółem	11 950 055,46	14 450 655,06	26 400 702,68	33 855 611,38	21 192 886,06	11 950 055,46
	wydatki majątkowe na projekty UE (w PLN)	1 473 800,35	1 131,60	1 903 530,54	3 813 014,69	3 401 446,48	1 473 800,35
	udział wydatków majątkowych na projekty UE w wydatkach majątkowych (w %)	12,33	0,01	7,21	11,26	16,05	12,33
Baranów	wydatki majątkowe ogółem	6 984 327,99	7 240 327,66	10 065 985,71	16 742 870,12	7 997 162,40	6 984 327,99
	wydatki majątkowe na projekty UE (w PLN)	763 483,44	0,00	129 585,04	807 395,47	75 030,00	763 483,44
	udział wydatków majątkowych na projekty UE w wydatkach majątkowych (w %)	10,93	0,00	1,29	4,82	0,94	10,93
Trzcinica	wydatki majątkowe ogółem	2 672 078,62	1 425 714,82	3 489 798,08	7 206 498,55	8 286 342,18	2 672 078,62
	wydatki majątkowe na projekty UE (w PLN)	1 009 982,50	8 610,00	1 591 091,10	5 193 117,05	5 317 999,33	1 009 982,50
	udział wydatków majątkowych na projekty UE w wydatkach majątkowych (w %)	37,80	0,60	45,59	72,06	64,18	37,80
Rychtal	wydatki majątkowe ogółem	613 088,98	721 438,72	3 066 880,90	744 149,81	1 908 191,33	613 088,98
	wydatki majątkowe na projekty UE (w PLN)	52 201,27	0,00	2 493 470,03	145 435,20	0,00	52 201,27
	udział wydatków majątkowych na projekty UE w wydatkach majątkowych (w %)	8,51	0,00	81,30	19,54	0,00	8,51
Namysłów	wydatki majątkowe ogółem	7 245 847,41	10 049 459,99	14 127 521,12	22 537 680,10	15 971 428,11	7 245 847,41
	wydatki majątkowe na projekty UE (w PLN)	3 348 855,54	0,00	2 720 502,43	2 051 036,84	5 752 707,37	3 348 855,54
	udział wydatków majątkowych na projekty UE w wydatkach majątkowych (w %)	46,22	0,00	19,26	9,10	36,02	46,22
Wilków	wydatki majątkowe ogółem	992 571,63	1 475 279,44	3 760 446,71	3 552 341,24	3 566 907,49	992 571,63
	wydatki majątkowe na projekty UE (w PLN)	0,00	0,00	43 608,97	399 772,68	948 243,93	0,00
	udział wydatków majątkowych na projekty UE w wydatkach majątkowych (w %)	0,00	0,00	1,16	11,25	26,58	0,00
Domaszowice	wydatki majątkowe ogółem	2 207 616,18	121 726,45	396 814,69	2 416 498,21	1 810 660,62	2 207 616,18
	wydatki majątkowe na projekty UE (w PLN)	1 957 054,87	0,00	8 856,00	1 736 612,03	1 429 717,70	1 957 054,87
	udział wydatków majątkowych na projekty UE w wydatkach majątkowych (w %)	88,65	0,00	2,23	71,86	78,96	88,65

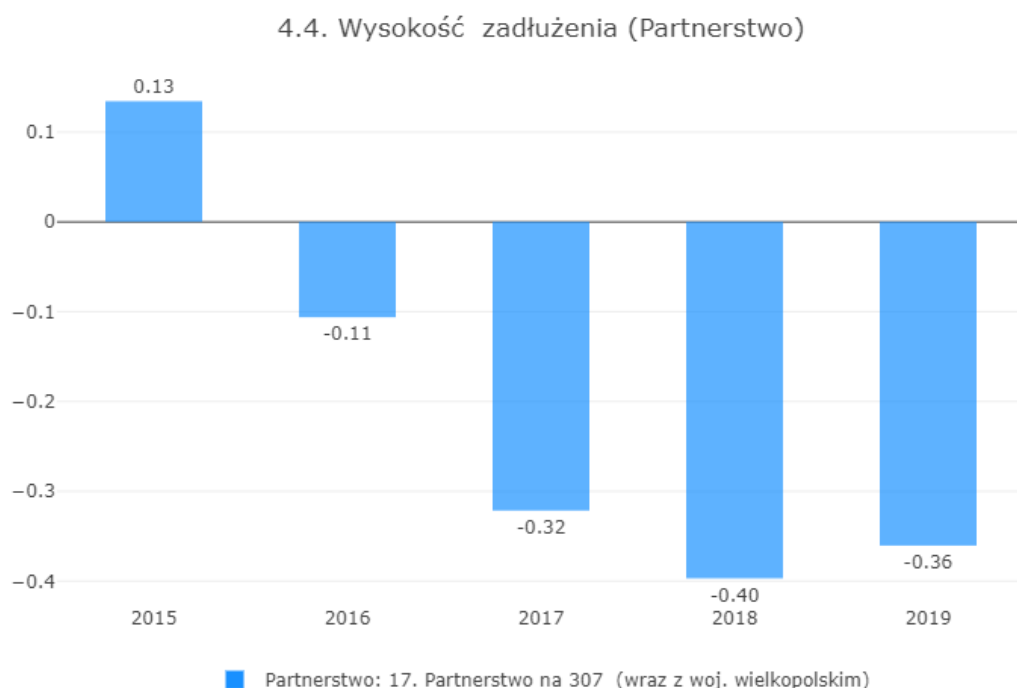
Świerczów	wydatki majątkowe ogółem	550 140,74	57 079,40	847 585,67	615 728,56	1 778 309,57	550 140,74
	wydatki majątkowe na projekty UE (w PLN)	0,00	246,00	621 713,13	137 425,00	1 186 963,42	0,00
	udział wydatków majątkowych na projekty UE w wydatkach majątkowych (w %)	0,00	0,43	73,35	22,32	66,75	0,00
Powiat kępiński	wydatki majątkowe ogółem	8 171 386,21	10 488 069,73	21 608 303,76	20 046 982,91	13 607 676,85	8 171 386,21
	wydatki majątkowe na projekty UE (w PLN)	1 139 573,00	0,00	2 649 397,87	10 165 359,36	101 558,56	1 139 573,00
	udział wydatków majątkowych na projekty UE w wydatkach majątkowych (w %)	13,95	0,00	12,26	50,71	0,75	13,95
Powiat namysłowski	wydatki majątkowe ogółem	3 229 187,70	3 183 895,32	3 218 140,25	11 756 342,55	4 081 300,11	3 229 187,70
	wydatki majątkowe na projekty UE (w PLN)	0,00	0,00	281 834,55	10 038 805,79	828 037,50	0,00
	udział wydatków majątkowych na projekty UE w wydatkach majątkowych (w %)	0,00	0,00	8,76	85,39	20,29	0,00

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Wysokość zadłużenia

Dobrym prognostykiem przyszłych zmian rozwojowych jest wysokość zadłużenia. Praktycznie w całym omawianym okresie, poza rokiem 2015, wskaźnik ten przyjmuje wartość ujemną, przy czym od roku 2018 widoczna jest niewielka dodatnia wartość dynamiki. Poprawa sytuacji w zakresie zadłużania samorządów i obsługi długu stworzyłaby szanse na wykorzystanie ewentualnych przyszłych nadwyżek budżetowych na projekty wspomagające rozwój obszaru.

Ryc. 73 Wskaźnik syntetyczny wysokości zadłużenia Partnerstwa

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Poziom nadwyżki budżetowej jest jednym z kluczowych elementów zdolności do rozwoju gminy. W przypadku Partnerstwa wysokość nadwyżki budżetowej brutto pozwala na spłatę bieżących zobowiązań dłużnych. Wydatki majątkowe w obu powiatach rosły w okresie 2015-2018, w roku 2019 nastąpił spadek tego poziomu. W przypadku dalszego wzrostu poziomu wydatków majątkowych obu powiatów może zachodzić konieczność dalszego zadłużania samorządu powiatowego na sfinansowanie inwestycji. Poziom zadłużenia samorządów powiatowych jest całkowicie odmienny. W powiecie kępińskim utrzymuje się na poziomie ok. 24 mln zł, natomiast w powiecie namysłowskim ok. 6 mln zł. Wzrastający poziom dochodów jak również wskaźnik nadwyżki operacyjnej brutto wskazują szansę na przyszłą zdolność do finansowania spłaty długu. Wśród gmin wiejskich i miejsko-wiejskich poziom, poza Świerczowem, widoczna jest stała dodatnia wartość

dynamiki zadłużenia, a najwyższe wartości wskaźnik ten przyjmuje w Kępnie i Namysłowie. Przy założeniu, iż kwoty nadwyżki operacyjnej utrzymają się na podobnym poziomie na spłatę zadłużenia miasta będą potrzebować odpowiedni blisko 3 lata i blisko 7 lat. Wskaźnik ten uległ bardzo wyraźnej poprawie w Świerczowie, z ok. 16 lat w roku 2015 do ok. 3 lat w roku 2019. Najkorzystniejsza sytuacja jest w Baranowie, gdzie wysokie dochody ogółem oraz wysoka nadwyżka budżetowa pozwoliły na całkowitą spłatę zadłużenia w roku 2017. Szczegółową analizę danych nominalnych przedstawia tabela nr 23 .

Tabela 23. Analiza wartości nominalnych w obszarze zadłużenia gmin Partnerstwa

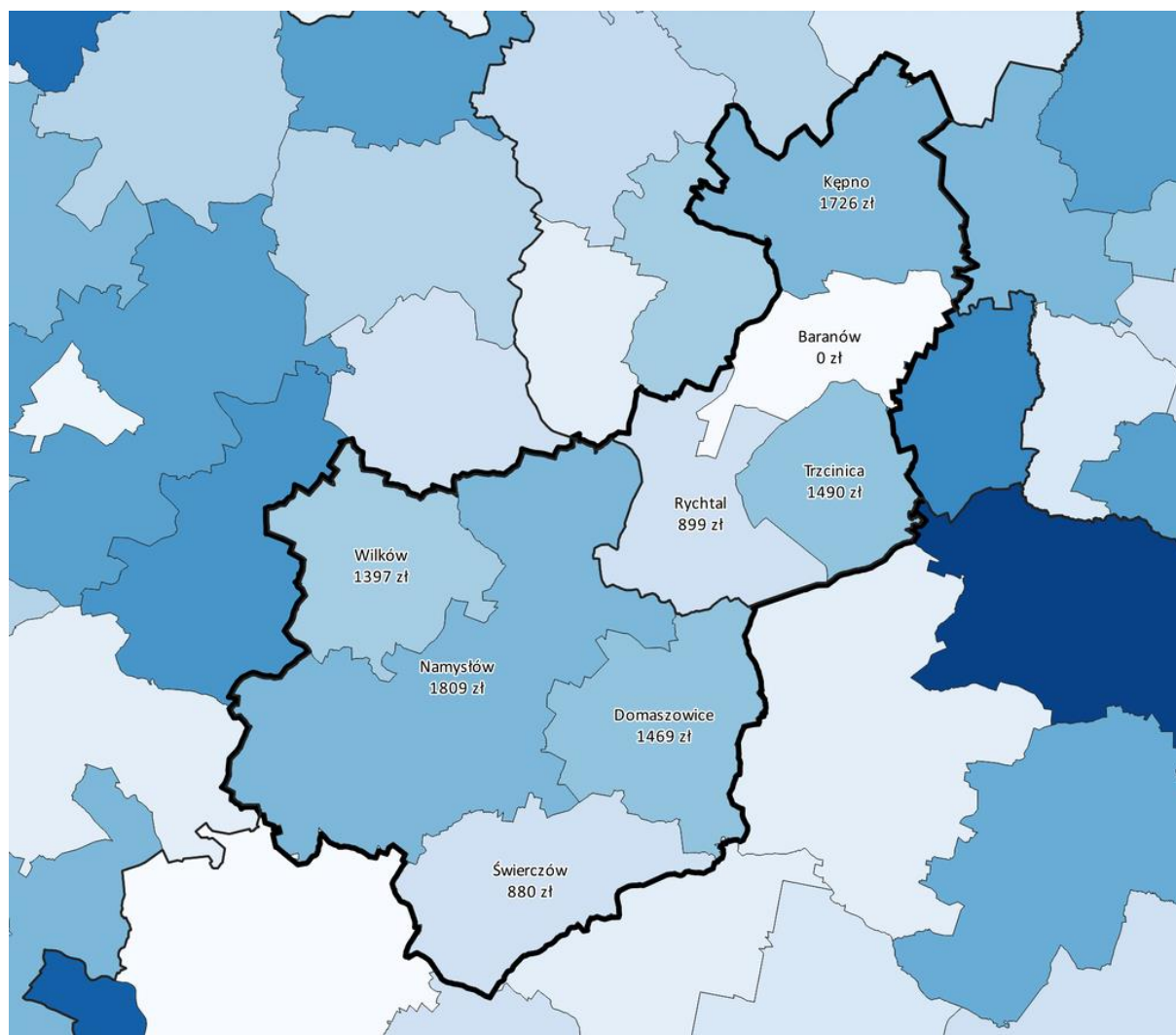
nazwa gminy	Wskaźnik	2015	2016	2017	2018	2019
Kępno	kwota zadłużenia	23 790 000,00	25 640 000,00	32 926 000,00	43 538 000,00	42 250 000,00
	wydatki majątkowe	11 950 055,46	14 450 655,06	26 400 702,68	33 855 611,38	21 192 886,06
	nadwyżka operacyjna brutto	10 218 947,98	12 337 333,02	13 476 292,30	15 147 183,89	16 533 227,52
	dochody ogółem	82 228 036,62	100 534 738,95	111 465 064,39	115 589 598,65	138 026 635,47
Baranów	kwota zadłużenia	3 470 000,00	1 400 000,00	400 000,00	0,00	0,00
	wydatki majątkowe	6 984 327,99	7 240 327,66	10 065 985,71	16 742 870,12	7 997 162,40
	nadwyżka operacyjna brutto	6 274 181,66	8 246 940,95	10 792 872,95	16 097 826,75	17 206 881,29
	dochody ogółem	30 344 660,13	36 664 096,81	42 718 938,45	48 841 669,45	55 161 305,75
Trzcinica	kwota zadłużenia	2 799 266,00	2 408 204,00	2 014 142,00	6 100 799,00	7 363 771,05
	wydatki majątkowe	2 672 078,62	1 425 714,82	3 489 798,08	7 206 498,55	8 286 342,18
	nadwyżka operacyjna brutto	2 258 471,89	2 116 910,14	1 496 254,87	1 805 133,62	2 077 607,74
	dochody ogółem	16 630 026,94	19 338 456,58	20 976 423,06	23 095 103,97	29 609 562,91
Rychtal	kwota zadłużenia	2 664 062,37	2 170 450,37	3 440 638,37	2 532 373,30	3 418 697,89
	wydatki majątkowe	613 088,98	721 438,72	3 066 880,90	744 149,81	1 908 191,33
	nadwyżka operacyjna brutto	682 797,49	1 071 092,18	783 270,40	683 159,82	1 151 653,73
	dochody ogółem	17 431 037,85	19 227 247,03	21 513 120,42	21 530 412,75	24 033 295,22
Namysłów	kwota zadłużenia	24 330 776,36	31 550 405,03	35 557 058,67	41 347 503,04	47 322 075,54
	wydatki majątkowe	7 245 847,41	10 049 459,99	14 127 521,12	22 537 680,10	15 971 428,11
	nadwyżka operacyjna brutto	6 590 630,92	6 148 059,69	6 854 232,38	6 518 185,77	7 432 254,83
	dochody ogółem	79 363 915,30	88 691 476,70	95 915 822,03	107 395 380,85	120 766 671,02
Wilków	kwota zadłużenia	3 604 744,00	2 724 744,00	3 514 662,74	4 739 500,00	6 124 500,00

	wydatki majątkowe	0,00	0,00	43 608,97	399 772,68	948 243,93
	nadwyżka operacyjna brutto	1 458 472,05	2 036 750,65	2 912 316,70	1 053 703,44	1 690 470,92
	dochody ogółem	17 431 037,85	19 227 247,03	21 513 120,42	21 530 412,75	24 033 295,22
Domaszowice	kwota zadłużenia	5 324 719,00	4 907 719,00	4 627 874,00	5 517 588,28	5 240 518,07
	wydatki majątkowe	1 957 054,87	0,00	8 856,00	1 736 612,03	1 429 717,70
	nadwyżka operacyjna brutto	92 896,26	898 327,60	821 002,62	1 359 726,40	1 617 144,83
	dochody ogółem	13 416 552,98	12 992 077,04	13 956 455,87	15 410 325,39	17 527 167,19
Świerczów	kwota zadłużenia	4 001 466,22	3 713 157,90	3 517 247,90	3 216 249,90	2 928 749,90
	wydatki majątkowe	550 140,74	57 079,40	847 585,67	615 728,56	1 778 309,57
	nadwyżka operacyjna brutto	361 123,50	585 543,84	949 974,94	1 481 712,65	1 062 955,79
	dochody ogółem	11 969 413,75	12 540 107,79	14 316 007,48	14 351 139,73	15 819 405,72
Powiat kępiński	kwota zadłużenia	22 093 921,00	21 393 429,00	23 783 921,00	24 635 429,00	24 290 537,00
	wydatki majątkowe	8 171 386,21	10 488 069,73	21 608 303,76	20 046 982,91	13 607 676,85
	nadwyżka operacyjna brutto	4 777 509,63	6 505 931,97	7 714 915,93	8 907 572,45	9 020 490,27
	dochody ogółem	48 577 357,46	53 626 884,76	62 892 770,23	69 508 340,54	75 947 560,42
Powiat namysłowski	kwota zadłużenia	6 180 800,00	7 299 200,00	6 194 256,00	6 369 324,00	5 987 232,00
	wydatki majątkowe	3 229 187,70	3 183 895,32	3 218 140,25	11 756 342,55	4 081 300,11
	nadwyżka operacyjna brutto	2 269 526,15	1 545 916,04	1 209 655,08	2 652 491,28	3 131 429,26
	dochody ogółem	45 374 538,46	45 806 745,72	46 963 219,01	55 701 420,03	51 832 737,08

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Suma zobowiązań do spłaty przypadająca na 1 mieszkańca, przedstawiona na rys. nr 74 szereguje gminy na trzy grupy. Najwyższe kwoty przypadają na mieszkańców Namysłowa i Kępna. Drugą grupę tworzą gminy Trzcinica, Wilków i Domaszowice, gdzie zobowiązania sięgają ok. 1,4 tys. zł/osobę. Dużo niższe kwoty przypadają na mieszkańców gminy Rychtal i Świerczów.

Ryc. 74 Suma zobowiązań do spłaty przypadająca na 1 mieszkańca – rozkład na obszarze Partnerstwa

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Podsumowanie

Reasumując należy stwierdzić, że poszczególni partnerzy posiadają możliwość finansowania zadań rozwojowych, jednak te możliwości są zróżnicowane. Przeprowadzona analiza pozwala wysnuć wniosek, że u większości uczestników Partnerstwa poprawa zdolności do finansowania zadań inwestycyjnych będzie

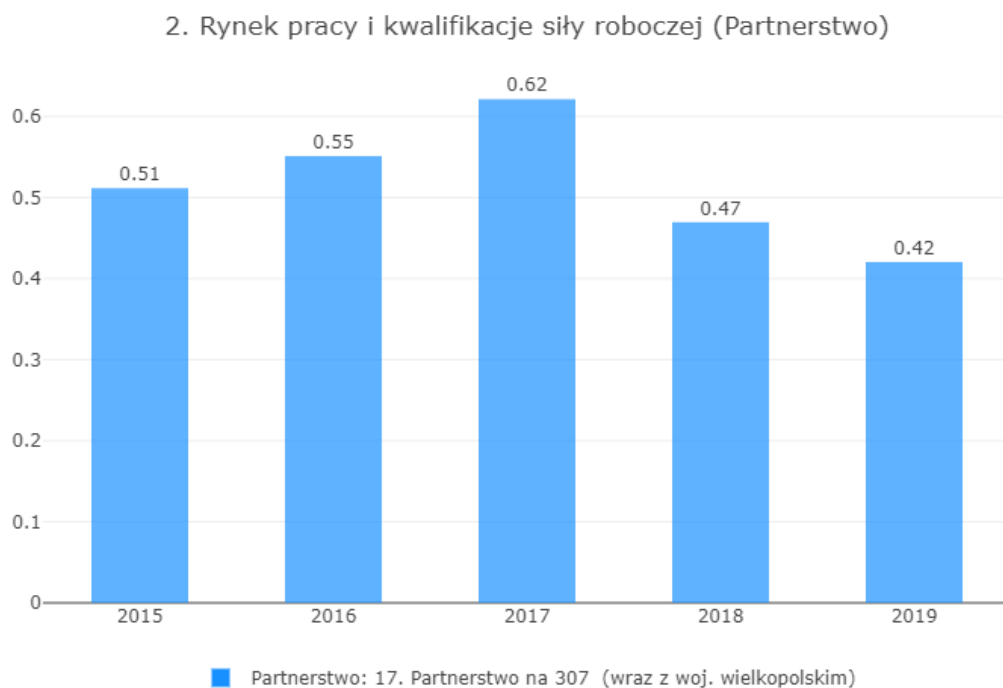
wymagała dążenia do równomiernego rozłożenia spłaty długu w czasie oraz bieżącego monitoringu poziomu nadwyżki operacyjnej brutto, w stosunku do własnego budżetu. Jest to z kolei kluczowy aspekt dla uzyskania stabilnych, a w konsekwencji dodatnich wyników nadwyżki operacyjnej netto (po spłacie długu). Tym samym możliwe będzie stopniowe wyasygnowanie z budżetu zarówno środków własnych na realizację projektów inwestycyjnych, jak również na zabezpieczenie wkładu własnego dla zadań współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych. W konsekwencji poszczególni partnerzy będą mogli uzyskać wzrost udziału wydatków majątkowych w wydatkach ogółem, co wpłynie pozytywnie na ich ogólny poziom rozwoju.

2.2.2. Rynek pracy i potencjał i konkurencyjność lokalnej gospodarki

Jednym z kluczowych czynników wpływających na jakość życia jest rynek pracy, zrównoważony pod kątem podaży, dostępności pracowników oraz popytu, zapotrzebowania pracodawców i wolnych miejsc pracy.

Wskaźnik mierzący sytuację na rynku pracy oraz kwalifikacje siły roboczej dla Partnerstwa na tle gmin z grupy porównawczej najwyższe wartości notował w roku 2017. W porównaniu z rokiem 2015 sytuacja pogorszyła się, wartość wskaźnika zmalała z 0,51 do 0,42 w roku 2019 (rys. nr 75).

Ryc. 75 Wskaźnik syntetycznych Partnerstwa na 307 w obszarze rynek pracy i kwalifikacje siły roboczej

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

W latach 2018-2019 wyraźnie spadła wartość wskaźnika dostępności i jakości oferowanych miejsc pracy na obszarze Partnerstwa. Najlepszym okresem było rok 2017 gdzie wskaźnik wzrósł do wartości, aż 1,20. W roku 2019 pozostał na poziomie 0,34.

Na rynku pracy istnieje wyraźny podział na dwa powiaty: namysłowski i kępiński. Porównując wskaźnik przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w powiecie kępińskim zauważamy ujemne wartości wskaźnika, czyli niższe wynagrodzenia, w stosunku do gmin z grupy porównawczej. Dodatnia dynamika wskazuje na poprawę tej sytuacji. W powiecie namysłowskim sytuacja jest odwrotna. Wyższe wartości wskaźnika świadczą o wyższym przeciętnym wynagrodzeniu brutto, jednak ujemna dynamika wyznacza trend spadkowy (tab. nr 24).

Tabela 24. Wskaźnik przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto (dane dla powiatów)

nazwa JST	Wskaźnik	Dynamika
Kępno	-2,05	0,65
Baranów	-1,72	0,60
Trzcinica	-1,72	0,60
Rychtal	-1,96	0,66
Namysłów	0,25	-0,09
Domaszowice	0,60	-0,04
Wilków	0,73	-0,07
Świerczów	0,60	-0,04

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Dane wskaźnikowe potwierdzają również dane nominalne, prezentowane w tabeli poniżej.

Tabela 25. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie kępińskim i namysłowskim w latach 2015-2019

Powiat	wskaźnik	2015	2016	2017	2018	2019
Powiat Kępiński	ogółem (w PLN)	2 568,52	2 658,47	2 960,24	3 183,34	3 537,58
	przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej (w %; Polska=100)	61,9	62,0	65,4	65,8	68,3
Powiat Namysłowski	ogółem (w PLN)	3 609,87	3 724,71	3 905,34	4 176,14	4 502,51
	przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej (w %; Polska=100)	87,0	86,8	86,3	86,4	86,9

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

O rozwoju rynku pracy świadczy również podaż miejsc pracy. Ilość dostępnych lokalnie ofert pracy bardzo mocno rosła w okresie 2015-2017, by osiągnąć szczyt w roku 2017 (wartość wskaźnika 3,55 w stosunku do grupy porównawczej). Od roku 2018 nastąpiło gwałtowne załamanie i kurczenie się rynku pracy – wskaźnik dla Partnerstwa przyjął wartości odpowiednio 1,03 w roku 2018 i 0,39 w roku 2019. Również wielkość podaży miejsc pracy wyraźnie odróżnia obydwie powiaty, co odzwierciedla tabela nr 26. Bardzo duża ujemna dynamika w powiecie namysłowskim, świadczy o pogarszającej się dostępności miejsc pracy na lokalnych rynku. W przyszłości skutkiem tej sytuacji mogą być wewnętrzne migracje ludności w celach zarobkowych do powiatu kępińskiego, mimo niższych oferowanych tam wynagrodzeń.

Tabela 26. Oferty pracy w Partnerstwie na 1000 mieszkańców (stan na koniec 2019r.)

nazwa JST	wskaźnik	Dynamika
Kępno	1,11	0,81
Baranów	0,97	0,58
Rychtal	0,94	0,46
Trzcinica	0,97	0,58
Namysłów	-0,40	-2,95
Domaszowice	-0,20	-3,33
Świerczów	-0,20	-3,33
Wilków	-0,16	-3,64

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Największa grupa ludności w wieku produkcyjnym spośród gmin Partnerstwa zamieszkuje Namysłów i Kępno. Jest to ponad 30% ludności ogółem. Spośród tej grupy mieszkańców, na przestrzeni lat 2009-2019 w Namysławie ubyło ponad 1400 osób, natomiast w Kępnie blisko 1300. Część populacji w wieku produkcyjnym migruje na zewnątrz Partnerstwa oraz przeprowadza się do gmin ościennych: Baranowa i Trzciny. Liczebnie osoby w wieku produkcyjnym to odpowiednio blisko 5 tys. osób i ponad 3 tys. W tych gminach zanotowano minimalny wzrost populacji osób w tym wieku. W Rychtalu i pozostałych gminach w powiecie namysłowskim omawiana grupa wiekowa przekracza 2 tys. osób, jednak populacja ta stale się zmniejsza. Największą ujemną dynamikę zmian obserwujemy w Domaszowicach i Świerczowie (tab. nr 27).

Tabela 27. Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym oraz udział w liczbie mieszkańców ogółem (w%)

nazwa JST	2015	2016	2017	2018	2019
Namysłów	16 155,00	16 061,00	15 886,00	15 798,00	15 624,00
	32,58%	32,64%	32,62%	32,67%	32,70%
Kępno	15 394,00	15 157,00	14 986,00	14 894,00	14 666,00
	31,05%	30,80%	30,77%	30,80%	30,70%
Baranów	5 016,00	5 050,00	5 021,00	5 014,00	4 978,00
	10,12%	10,26%	10,31%	10,37%	10,42%
Trzcinica	3 066,00	3 073,00	3 067,00	3 064,00	3 041,00
	6,18%	6,24%	6,30%	6,34%	6,36%
Wilków	2 939,00	2 918,00	2 897,00	2 854,00	2 819,00
	5,93%	5,93%	5,95%	5,90%	5,90%
Rychtal	2 516,00	2 501,00	2 449,00	2 407,00	2 387,00
	5,07%	5,08%	5,03%	4,98%	5,00%
Domaszowice	2 289,00	2 243,00	2 221,00	2 177,00	2 140,00
	4,62%	4,56%	4,56%	4,50%	4,48%
Świerczów	2 205,00	2 208,00	2 180,00	2 145,00	2 124,00
	4,45%	4,49%	4,48%	4,44%	4,45%

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Na dostępność pracowników na lokalnym rynku pracy ma wpływ również zastępowalność pokoleniowa. Tabela nr 29 przedstawia dane liczbowe pokazujące ile mniej osób w wieku 20-24, którzy wchodzi na rynek pracy, przypada na grupę osób w wieku przedemerytalnym. Największe różnice notują gminy miejsko-wiejskie Namysłów i Kępno. W pozostałych gminach obu powiatów wartości różnice te są niewielkie. Dla zapewnienia równowagi podaży-popytu na rynku pracy

konieczne będzie podjęcie działań zmierzających do utrzymania osób w wieku produkcyjnym, na co wpływ będzie mieć szereg czynników poprawiających jakość życia, takich jak dostępność do usług, rynku pracy, rynku mieszkaniowego, dostępność transportowa, jakość środowiska naturalnego, więzi społeczne i szereg innych omawianych w tej diagnozie.

Tabela 28. Różnica liczby mieszkańców w wieku 20-24 i 60-64

nazwa JST	2015	2016	2017	2018	2019
Namysłów	-230,00	-317,00	-442,00	-498,00	-549,00
Kępno	-126,00	-192,00	-256,00	-307,00	-371,00
Świerczów	13,00	1,00	-62,00	-71,00	-65,00
Domaszowice	-34,00	-67,00	-67,00	-80,00	-62,00
Rychtal	40,00	26,00	-13,00	-23,00	-47,00
Wilków	45,00	38,00	9,00	-19,00	-42,00
Trzcinica	78,00	39,00	10,00	-11,00	-26,00
Baranów	136,00	92,00	44,00	30,00	-21,00

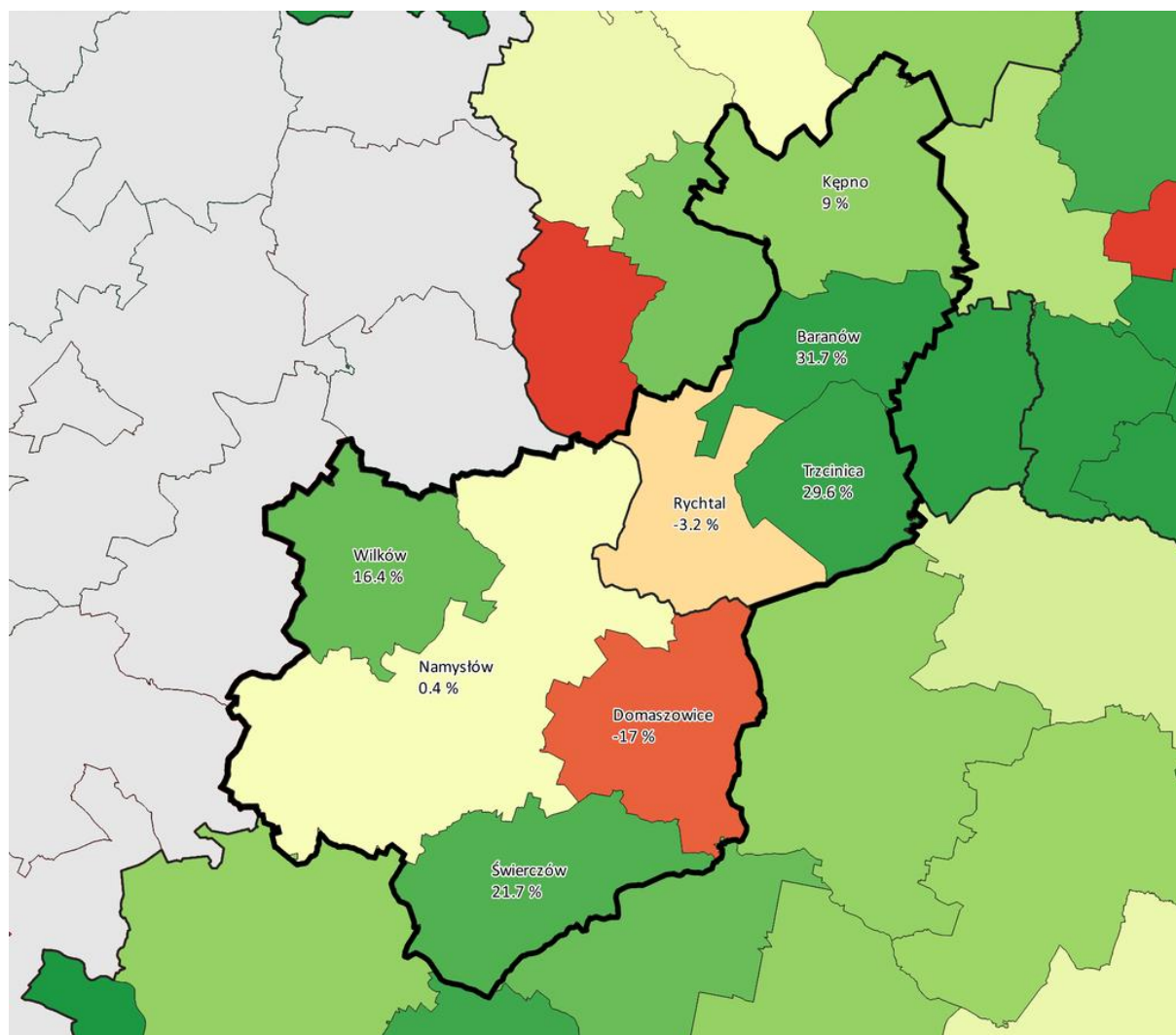
Źródło: opracowanie ZMP na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego

Z prognoz na podstawie GUS wynika, iż na obszarze powiatu, w 2030 r. nadal liczba osób w wieku poprodukcyjnym będzie przekraczać liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym. Dodatkowo liczba absolwentów szkół zawodowych nie jest znacząca i nie będzie stanowić źródła zasilenia lokalnego rynku pracy.

O kondycji pracodawców na lokalnym rynku pracy świadczy również liczba wystawionych druków PIT-11. Strukturę tego zjawiska obrazuje rys. nr 77 . W porównaniu z rokiem 2015 duża redukcja zatrudnienia nastąpiła w przedsiębiorstwach w Domaszowicach (-17%), mimo, iż liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych wzrosła z 304 w 2015, do 325 w roku 2019. Potwierdza to słabnącą kondycję finansową przedsiębiorstw na terenie gminy i znaczące ograniczenia w zatrudnianiu pracowników. W gminie miejsko-wiejskiej Namysłów wzrost zatrudnienia mierzony liczbą wystawionych deklaracji PIT-11 jest minimalny i wynosi zaledwie 0,4%. Znacznie lepsza sytuacja występuje w gminie Wilków, gdzie omawiany wskaźnik wzrósł o ponad 16% oraz w gminie Świerczów – blisko 22%.

W powiecie kępińskim redukcja zatrudnienia nastąpiła u pracodawców w gminie Rychtal (-3,2%). Sytuacja podmiotów w pozostałych gminach, w szczególności Trzciny i Baranowie jest bardzo dobra. Lokalni pracodawcy, w 2019r. wystawili o blisko 30% i 32% deklaracji PIT-11 więcej, niż miało to miejsce w roku 2015 (rys. nr 76).

Ryc. 76 Liczba wystawionych PIT-11 przez pracodawców z gminy ogółem – różnica w latach 2019-2015

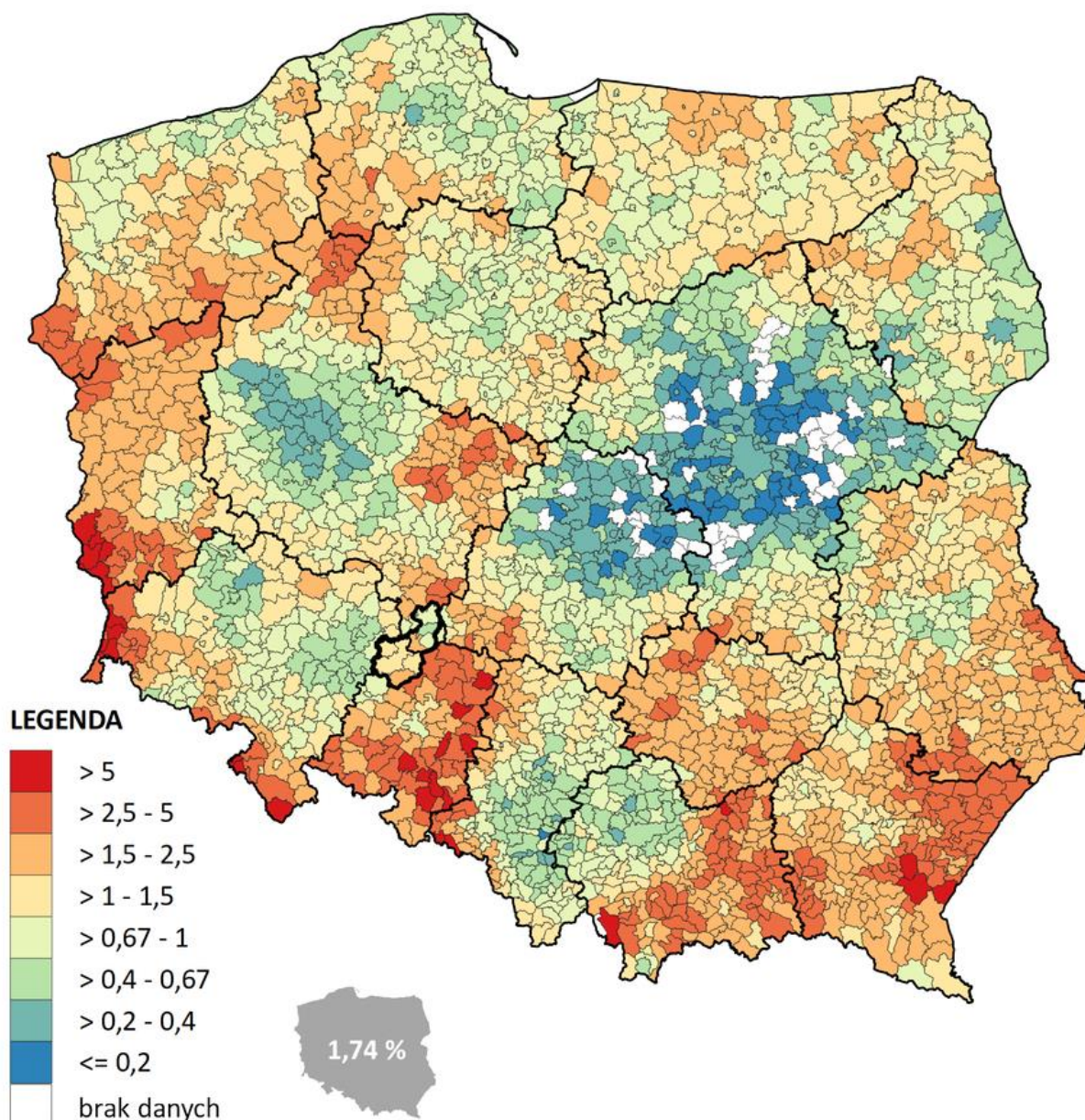

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie bazy danych POLTAX

Bardziej rozwinięty rynek pracy w pełniejszy sposób zaspokaja potrzeby mieszkańców związane z życiem zawodowym. Mniejsza jest zatem potrzeba poszukiwania dodatkowych źródeł dochodu, konieczność migracji zarobkowej w inne części kraju lub zagranicę. Udział podatników z dochodami zagranicznymi w ogólnej liczbie podatników jest wyższy w powiecie namysłowskim oraz w gminie Rychtal i waha się w przedziale 2,6% do 8,7%. W pozostałych gminach powiatu

kępińskiego, w szczególności w Baranowie odsetek ten jest bardzo mały, co świadczy o braku konieczności szerszego rozwoju aktywności ekonomicznej mieszkańców zagranicą.

Ryc. 77 Udział podatników z dochodami zagranicznymi w liczbie podatników ogółem

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie danych z systemu POLTAX

Poziom bezrobocia w powiecie kępińskim w zasadzie należy uznać za bezrobocie strukturalne. Znacznie wyższe wartości widoczne są w powiecie namysłowskim, przy czym zauważalna jest duża dodatnia dynamika zmian, przekładająca się na poprawę warunków życia mieszkańców (tab. nr 29).

Tabela 29. Stopa bezrobocia rejestrowanego

nazwa JST	2015	2016	2017	2018	2019
powiat namysłowski	12,4	11,6	9,1	7,8	7,5
powiat kępiński	2,6	2,1	1,9	1,8	1,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Struktura bezrobocia w podziale na wiek i płeć osób bezrobotnych jest zdecydowanie bardziej niekorzystna w powiecie namysłowskim, chociaż do roku 2019 liczba osób bezrobotnych stale malała. W roku 2020 w powiecie namysłowskim było 1234 osoby bezrobotne, w tym 486 mężczyzn i 748 kobiet. W powiecie kępińskim w tym samym roku było o połowę mniej osób bezrobotnych, tj. 664 osoby, w tym 268 mężczyzn i 396 kobiet.

W roku 2020 najwięcej bezrobotnych, 1064 osoby (437 M, 627 K) odnotowano w grupie wiekowej 25-55 lat w powiecie namysłowskim. Natomiast w drugim z powiatów Partnerstwa było to 569 osób (236 M, 333 K).

Zdania mieszkańców na temat rynku pracy i pojawiających się na nim ofert są podzielone. Dla 38% badanych jest to mocna strona obszaru, dla 43% słaba stron. Bardziej jednoznacznie, ale niestety negatywnie, oceniana jest wysokość zarobków i płac. Większość ankietowanych uważa to za słabą stronę obszaru. Podobnego zdania są uczniowie ostatnich klas szkół ponadpodstawowych oraz lokalni liderzy. Ponadto dla 27 % ankietowanych mieszkańców i ponad połowy młodzieży przedsięwzięcia z zakresu poprawy warunków rozwoju przedsiębiorczości uważa za priorytetowe. Jednocześnie co czwarty uczeń deklaruje, że chciałby w przyszłości pracować na terenie partnerstwa. Atrakcyjne miejsca pracy według młodych to własna firma, firma rodzinna, i zagraniczna firma. Nieatrakcyjne wydaje im się natomiast własne lub rodzinne gospodarstwo rolne, prowadzenie domu, praca w urzędzie i telepraca. Uczniowie wskazali również na branże, które nie wydają im się atrakcyjne. Jest to praca w organizacjach społecznych, oświacie, usługach komunalnych, rolnictwie, ochronie zdrowia, rzemiośle, budownictwie, administracji, przemysł, transporcie i spedycji oraz nauce i technice. Z kolei najatrakcyjniejsza wydaje się być praca w handlu, w kulturze i rozrywce, usługach typu hotele, gastronomia fryzjer oraz w branży IT. Należy zaznaczyć, że młodzi ludzie chcą iść na studia ale jednocześnie wielu nie chce podejmować zawodów wyspecjalizowanych, do których faktycznie potrzebne jest wyższe wykształcenie. Młodzi odchodzą od rolnictwa, widoczne jest także negatywny stereotyp wielu zawodów, w których jest zapotrzebowanie na pracowników. Zawody te wymagają „odczarowania” w oczach

młodych i zwiększenia roli doradztwa zawodowego w szkołach. Jednocześnie aż 45% młodych rozważa prowadzenie działalności gospodarczej a do jej otwarcia skłoniłby ich dobry pomysł na biznes, odpowiednia wiedza i doświadczenie w zawodzie, znajomości i środki na start.

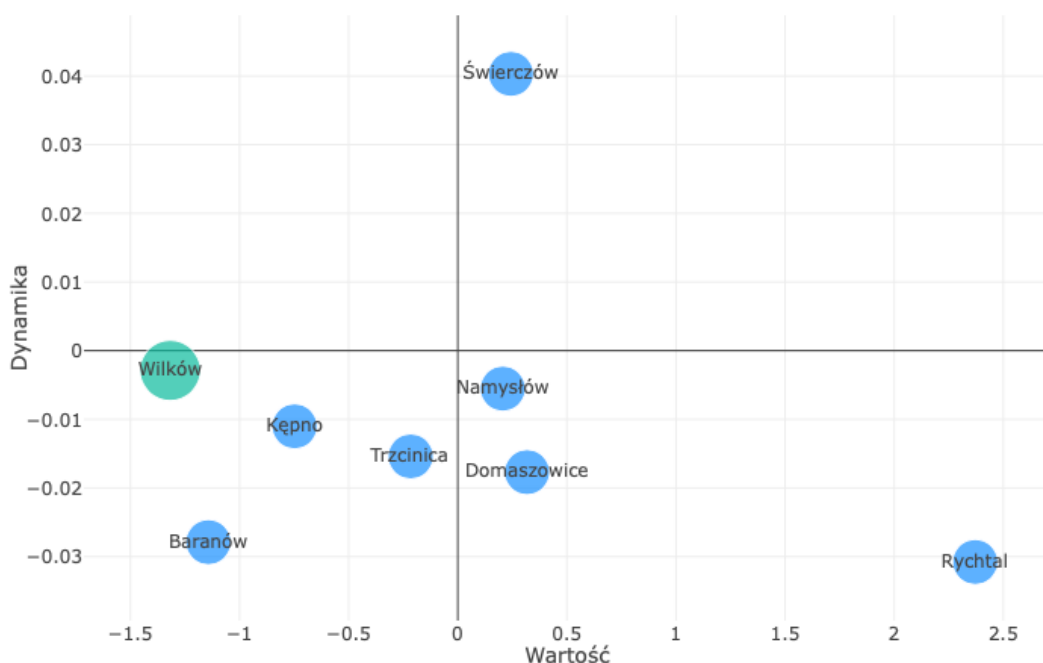
Optymistycznym wnioskiem świadczącym o dobrych warunkach do rozwoju przedsiębiorczości w regionie jest opinia liderów, którzy stwierdzili, że lokalne firmy mają duży wpływ na to co dzieje się w gminie (niewiele mniejszy od mieszkańców i większy niż wiele instytucji grup społecznych czy mediów.

2.2.3. Stan i jakość środowiska na obszarze oraz zagospodarowanie przestrzenne

W Partnerstwie na 307 zarówno stan lokalnego środowiska, jak i ład przestrzenny, są na poziomie ponad przeciętnym, ale podobnie jak w pozostałych obszarach tematycznych sytuacja jest bardzo różna w zależności od gminy.

Rozpoczynając od dostępności walorów przyrodniczych, należy stwierdzić, że gminy bardzo różnią się od siebie. Obszary uprzemysłowione nie posiadają znaczących zasobów leśnych. Inaczej Rychtal, który posiada kompleks lasy rychtałskie. Na tle gmin wyróżnia się także Świerczów w którym obok obszarów leśnych znajdują się także grunty przeznaczone do zalesienia.

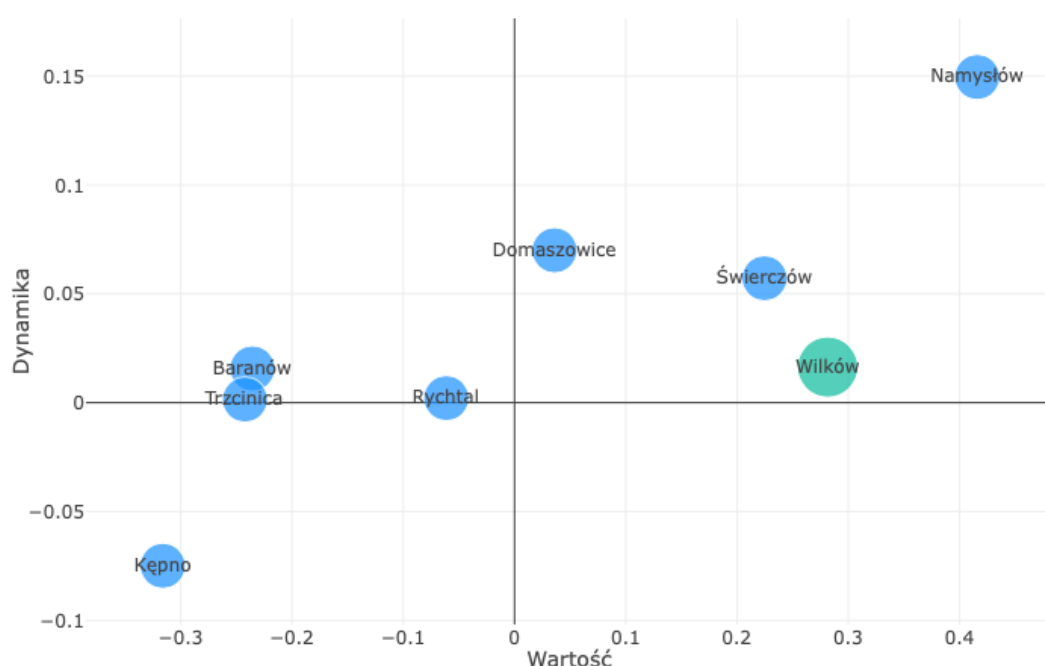
Ryc. 78 Lesistość: udział powierzchni lasów w powierzchni ogółem JST

Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

Obszar Partnerstwa jest bardziej konkurencyjny w kwestii udziału powierzchni parków, zieleńców, terenów zieleni osiedlowej. Poza Namysłowem wszystkie gminy posiadają dodatni wskaźnik i wysoką pozycję konkurencyjną. Największe rozbieżności występują natomiast udziale powierzchni obszarów cennych przyrodniczo prawnie chronionych w powierzchni JST. Dane zebrane na poziomie powiatowym wskazują na znacznie korzystniejszą sytuację powiatu namysłowskiego niż kępińskiego. Opolska część partnerstwa lepiej sobie radzi także z gospodarowaniem zasobami środowiska. Wskaźnik syntetyczny dla tego obszaru wyraźnie umiejscawia gminy z obu województw na przeciwległym biegunie.

Ryc. 79 Wskaźnik syntetyczny – sposób gospodarowania zasobami środowiska

Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

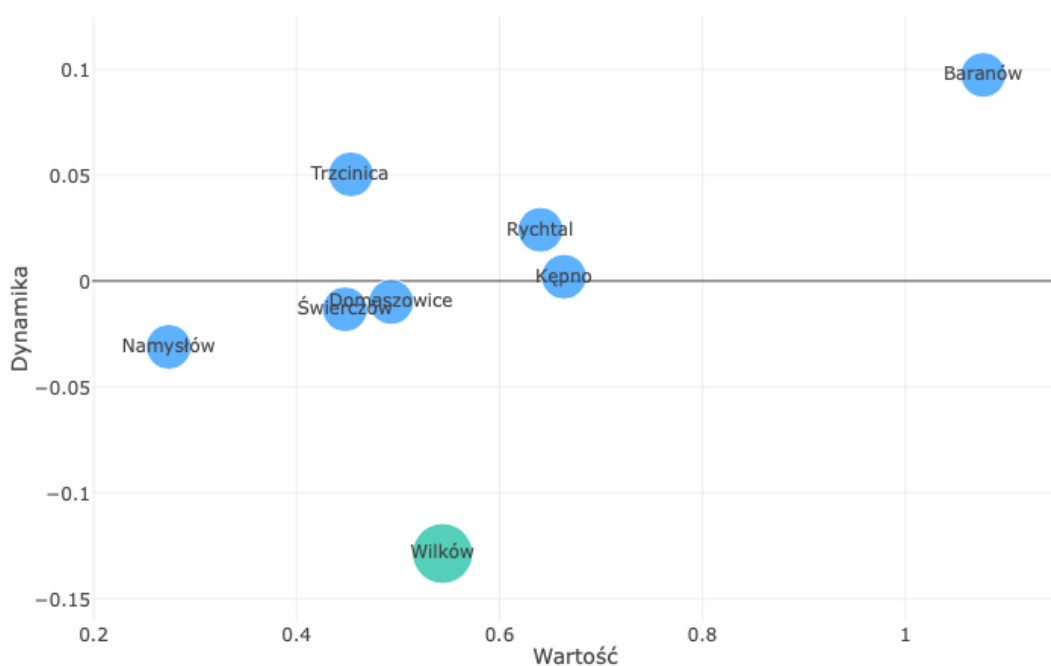
Taki stan rzeczy wynika z zanieczyszczenia powietrza, z jakim mamy do czynienia w uprzemysłowionym Kępnie i Baranowie, a także w niskim udziale zatrzymanych lub zneutralizowanych zanieczyszczeń pyłowych w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w stosunku do zanieczyszczeń wytworzonych. Aspekt ten również nie jest mocną stroną powiatu kępińskiego. Kępno, Baranów a także Wilków mają także niekorzystny wskaźnik ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczania, odprowadzania do wód lub ziemi w ciągu roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Namysłów i pozostałe gminy wiejskie mają w tym względzie znacznie lepszą sytuację. Słabą stroną partnerstwa jest także ilość zmieszanych odpadów komunalnych zebranych

w ciągu roku przypadająca na 1 mieszkańca. W tym przypadku najlepszą pozycją konkurencyjną może pochwalić się Kępno.

Z powyższych danych wynika, że sfera gospodarowania zasobami środowiska oraz gospodarka komunalna i śmieciowa jest jeszcze obszarem, w którym potrzebne są inwestycje i może być to potencjalne pole współpracy W Partnerstwie.

Nieco inaczej kształtuje się sytuacja ładu i struktury przestrzennej obszaru. Składa się na nią stosowanie instrumentów planowania przestrzennego, zwartość miasta, a także zrównoważenie funkcji społeczno-gospodarczych i środowiskowych. Wskaźnik syntetyczny dla całego obszaru jest dodatni i wynosi 0,54 dla całego partnerstwa przy czym wszystkie gminy obszaru mają wysoką pozycję konkurencyjną w chwili obecnej. Gminy opolskie różnią się od wielkopolskich niską dynamiką rozwoju.

Ryc. 80 Wskaźnik syntetyczny – ład i struktura przestrzenna obszaru

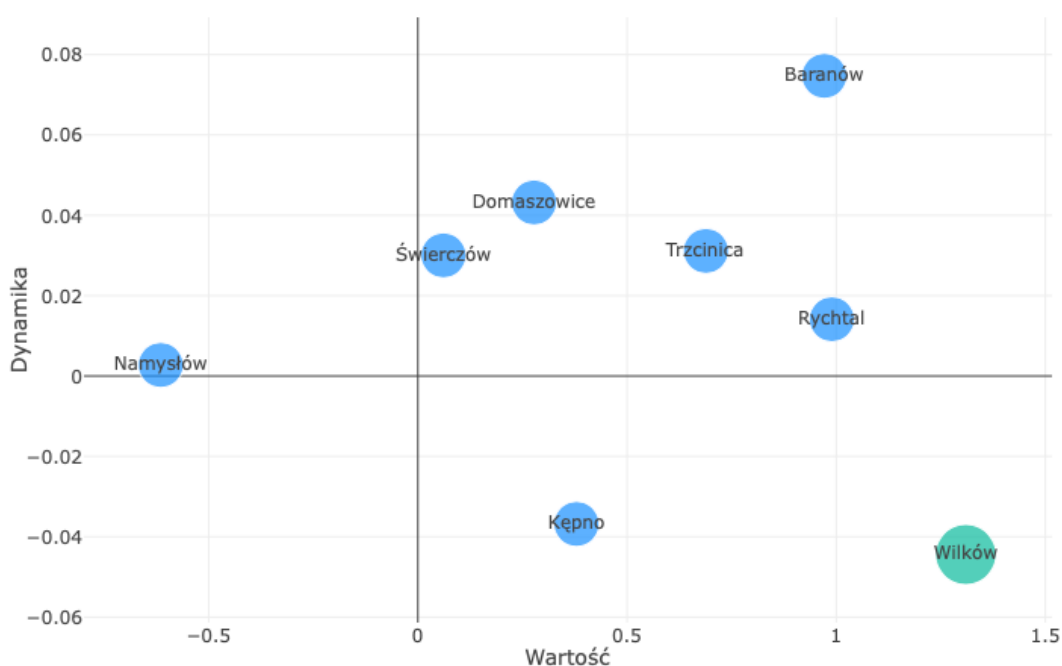
Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

Większość gmin obszaru ma dobrą sytuację pod względem udziału powierzchni gmin objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w przestrzeni gmin ogółem. Na tle obszaru wyróżnia się Rychtal z ponadprzeciętną dynamiką w rozwoju, co oznacza, że w ostatnich lat znacząco zwiększył swoją pozycję konkurencyjną w tym obszarze. Podobnie obiecująco kształtuje się wskaźnik inwestycji realizowanych na podstawie WZ w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Problematyczna jest pod tym względem jedynie gmina Wilków, która w sferze stosowania instrumentów planowania odstaje

niedaleko od sąsiadów, co jest dla nich nie tylko bardzo niekorzystne, ponieważ może być to zniechęcające dla potencjalnych inwestorów, którzy mogliby być zainteresowani terenami Wilkowa ze względu na bliskie sąsiedztwo z Namysłowem a konkretnie namysłowskiej strefy przemysłowej przy ulicy Oleśnickiej.

Odnosnie zwartości zabudowy na terenie Partnerstwa, pomimo niskiej gęstości zaludnienia gmin opolskich oraz sąsiadującego z nimi Rychtała, obszar nie jest dotknięty problemem „rozłania” zabudowy. Świadczy o tym wskaźnik długości czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej przypadającej na 100 osób korzystających z sieci (m/osobę). Wszystkie gminy poza Namysłowem (który obecnie jest w trakcie silnej rozbudowy osiedli mieszkaniowych) mają wysoki wskaźnik, dzięki któremu można domniemywać o zwartej zabudowie w miejscowościach obszaru.

Ryc. 81 Długość czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej przypadającej na 100 osób korzystających z sieci (m/osobę).

Źródło: Monitor Rozwoju Lokalnego

Na wysokim poziomie są także wskaźniki już tutaj omówione dotyczące udziału parków i zieleńców i zieleni osiedlowej oraz udziału obszarów prawnie chronionych.

Reasumując, partnerstwo posiada wszelkie narzędzia i warunki do tego, aby aktywnie prowadzić politykę przestrzenną i w oparciu o które może planować

rozwój. Jest to wynik uwarunkowań historycznych, ale także polityki gmin świadomie podchodzących do tematu zagospodarowania przestrzennego.

Zróżnicowanie obszaru w aspekcie środowiskowym odzwierciedlają badania ankietowe. Niemal połowa ankietowanej młodzieży uważa czystość środowiska za atut obszaru, podczas kiedy druga połowa wskazuje, że przedsięwzięcia z zakresu poprawy tego aspektu powinny być kluczowe. Podobnego zdania są mieszkańcy, gdzie 40 % uważa jakość środowiska za atut a drugie tyle za mankament obszaru. Wreszcie opinię tą potwierdzają lokalni liderzy. Aspekt środowiskowy jest kolejnym, który potwierdza ogromne zróżnicowanie obszaru i brak jego zrównoważonego rozwoju.

3. Analiza potencjałów, barier i potrzeb rozwojowych obszaru partnerstwa

3.1. Potencjał rozwojowy obszaru partnerstwa

Potencjały rozwojowe zostały określone w toku pracy warsztatowej na bazie dotychczasowych analiz oraz wiedzy przedstawicieli samorządów. W ramach prac powstała lista kluczowych produktów dla obszaru, które zostały ostatecznie poddane ocenie i rangowaniu. Analizie zostało poddane znaczenie i wpływ danego produktu na obszar w chwili obecnej oraz potencjał rozwojowy na przyszłość. Dzięki temu produkty zostały uporządkowane według następującego schematu:

Tabela 30. Stopa bezrobocia rejestrowanego

Produkty z małym wpływem, ale dużym potencjałem	Produkty z dużym wpływem i dużym potencjałem
stawy hodowlane, zakład hodowli ryb	piwo Namysłów
synagoga która zostanie przebudowana na cele kulturalno-społeczne	przemysł meblarski
zabytkowy park miejski w Kępnie	pogranicze łączenie tradycji wielkopolskich, dolnośląskich, opolskich
liczne i aktywne ochotnicze straże pożarne	hemodializy w szpitalu w Kępnie
sanktuarium św. Idziego w Mikorzynie i koncerty muzyki religijnej	szlak kościołów drewnianych lasy
	dogodne położenie, węzeł tranzytowy
	Obszar Natura 2000
	pływalnia, hala widowiskowo-sportowa
	LGD Wrota Wielkopolski

Mały wpływ i mały potencjał	Duży wpływ i mały potencjał
sady w Świerczowie	szpital rehabilitacyjno-leczniczy w zabytkowym pałacu
grupa poszukiwawczo-ratownicza w Świerczowie	piętrowy dworzec kolejowy w Kępnie
ogólnopolski bieg Janusza Smiatacza	zawody konne Jakubus
stowarzyszenie zajmujące się tresurą	historia rodziny Bachów zajmującej się budową organów
Lokalna Grupa Rybacka (gmina Świerczów)	okna Velux
ogólnopolski plener malarski w Baranowie	fabryka lodów Froneri (Shoeler, Koral, Nestle)
Muzeum Ziemi Kępińskiej	sosna rychtalska
biegi uliczne	
zakłady produkcyjne w Świerczowie	
festiwal kultury ludowej w Wilkowie	
Teatr Echo Pałacu w Mroczeniu	
farma wiatrowa	
zakład leczenia odwykowego w Woskowicach Małych	
konkurs fotograficzny w Trzcinity	

Źródło: opracowanie ZMP na podstawie warsztatów strategicznych

Ponadto z analizy wskaźnikowej wynika, że najważniejsze potencjały obszaru to:

- korzystna sytuacja demograficzna w szczególności poprawiające się saldo migracji oraz duża liczba dzieci do 14 roku życia
- szybko rozwijająca się gospodarczo i demograficznie gmina Baranów
- dynamiczny rozwój mieszkalnictwa w Namysławie
- tereny rolnicze i wysoko rozwinięte gospodarstwa rolne w gminach opolskich
- dobra sytuacja o obszarze edukacji w powiecie kępińskim
- dobra sytuacja usług zdrowotnych w powiecie namysłowskim

- dobra oferta i infrastruktura sportowa
- wysoka jakość usług rynkowych dla mieszkańców
- rozwój branży budowlanej
- strefa przemysłowa w Namysłowie
- stabilna sytuacja finansowa samorządów
- wysoki stopień pokrycia planami zagospodarowania przestrzennego, zwarta zabudowa, dostęp do sieci.

W toku prac zidentyfikowano także kluczowe zasoby, które przy odpowiednim wykorzystaniu mogą przynosić partnerstwu korzyści w przyszłości. Są to zasoby o charakterze społecznym, gospodarczym, kulturowym, zasoby ludzkie i naturalne.

Do najważniejszych zasobów społecznych należą organizacje pozarządowe i miejsca aktywności np. liczne koła gospodyń wiejskich, grupa poszukiwawczo-ratownicza czy Rybackie Centrum Edukacji i Kultury w Świerczowie. Szczególnym zasobem jest oferta sportowa (w tym sport profilowany, logopedia w wodzie) a także rozwijająca się oferta opiekuńcza dla dzieci. Ważnym zasobem są tradycje kresowe kultywowane przez osoby przesiedlonych na ziemię odzyskane z kresów południowo-wschodnich oraz ich rodziny.

Wśród zasobów gospodarczych należy wymienić duże zakłady produkcyjne gwarantujące miejsca pracy, a także wyróżniające się lokalne przedsiębiorstwa związane z pszczelarstwem, ogrodnictwem, sadownictwem, przetwórstwem rolnym oraz zakłady mięsne.

Wśród zasobów kulturowych należy wyróżnić wielokulturowość i wieloreligijność związaną z tradycją pogranicza. Na terenie partnerstwa odbywa się Festiwal Trzech Kultur. Inne zasoby to lokalne produkty kulinarne (np. kaszanka rychtalska), rękodzielnicze (np. hafty snutki), lokalne publikacje np. biblioteczki gminy Trzcinica, zabytkowa architektura np. system murów obronnych wraz z zamkiem w Namysłowie czy układ urbanistyczny rychtalskiego centrum wpisany do rejestru zabytków, zabytki architektury sakralnej oraz zespoły pałacowo-parkowe. Istotnym zasobem są także tradycje piwowarskie w Rychtalu i w Namysłowie.

Do zasobów ludzkich należą ważne dla obszaru osobistości między innymi Piotr Potworowski – wybitny malarz, który mieszkał w Grębaninie (Gmina Baranów) a jego postać przyczyniła się do organizacji baranowskich plenerów malarskich, ks. Kan Mariusz Białobłocki – proboszcz Parafii w Rychtalu – miłośnik historii, który na stronie parafialnej zamieszcza ciekawostki o Gminie Rychtal oraz prowadzi szereg

działań promocyjnych, aktywni mieszkańcy oraz organizacje pozarządowe np. stowarzyszenia i zespoły sportowe (piłka ręczna, badminton, zespoły zapaśnicze np. "Orzeł", piłkarskie np. "Start") chóry np. tak jak w Trzcinicy który posiada piękne kolorowe stroje oraz zespoły ludowe.

Do zasobów naturalnych należą lasy, czyste powietrze w gminach opolskich, flora i fauna związana z przepływającą rzeką Widawą i jej użytkami ekologicznymi, stawy hodowlane, zbiorowiska wodne, na których znajdują się rzadkie przyrodnicze gatunki oraz gatunki chronione, obszary wydmowe, lasy w tym Stobrawski Park Krajobrazowy, bliskie sąsiedztwo z Obszarem Chronionego Krajobrazu "Lasy Stobrawsko-Turawskie" i "Lasy Barucickie" - NATURA 2000 gdzie żyje rzadki gatunek motyla.

3.2. Bariery rozwojowe, deficyty i problemy obszaru partnerstwa

Określenie barier, problemów i deficytów obszaru jest podsumowaniem dotychczasowych rozważań diagnostycznych i próbą zebrania wniosków z badań opinii, analiz statystycznych, debaty i zebranych informacji. Uporządkowanie problemów i deficytów obszaru w drzewo problemów obyło się w toku pracy warsztatowej w której uczestniczyli przedstawiciele samorządów zrzeszonych w partnerstwie. Zdiagnozowane problemy dotyczą sfery gospodarczej, społecznej, środowiskowo-przestrzennej i instytucjonalnej. W toku prac sformułowano 11 podstawowych, kluczowych problemów, określono ich przyczyny, a także skutki jakie za sobą niosą albo będą niosły w latach przyszłych. Następnie problemy zostały poddane rangowaniu i uszeregowane od najważniejszego do najmniej istotnego. Ranking problemów dla Partnerstwa na 307 prezentuje się tak jak poniżej, natomiast w dalszej kolejności przedstawione jest szczegółowe drzewo problemów dla obszaru.

Tabela 31. Ranking problemów, deficytów i barier rozwojowych partnerstwa

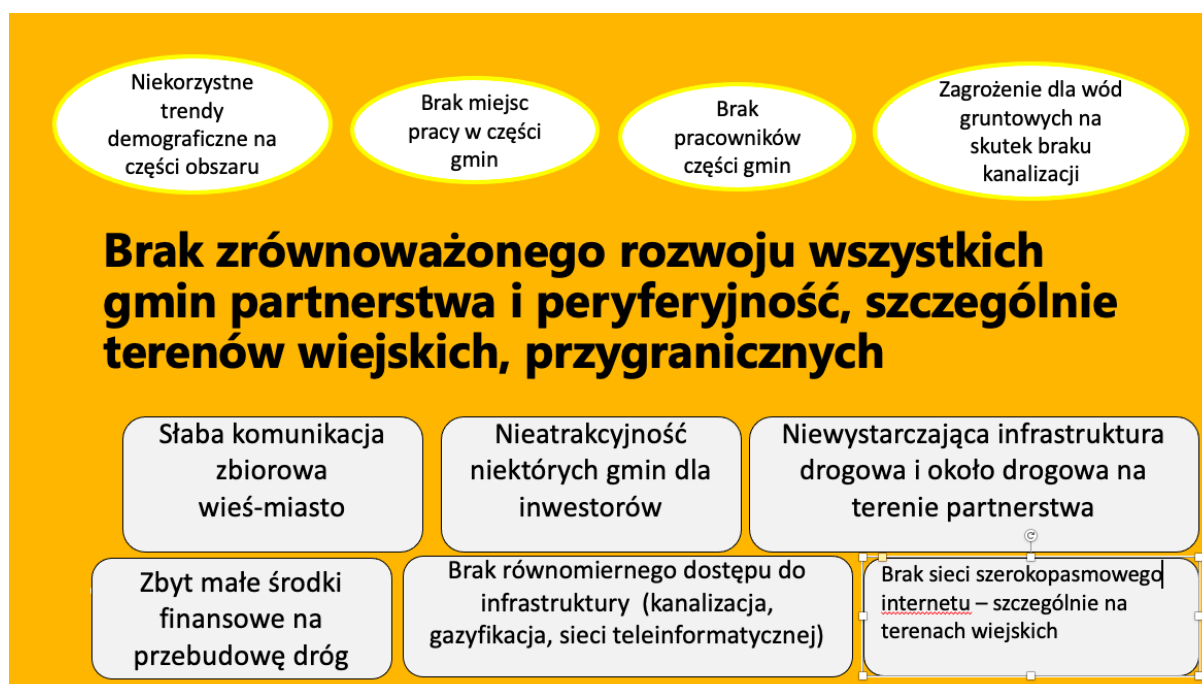
Hierarchia ważności problemu	Nazwa problemu	Obszar tematyczny
Problem kluczowy	Brak zrównoważonego rozwoju wszystkich gmin partnerstwa - peryferyjność, szczególnie terenów wiejskich, przygranicznych	międzysektorowy

Problem wysokiej wagi	Niski poziom usług: medycznych, kulturalnych (szczególnie wyższego rzędu), dla seniorów, oferty dla dzieci i młodzieży	społeczny
	Niska aktywność społeczna, partycypacja oraz więzi społeczne	społeczny
	Nierównomierny rozwój gospodarczy obszaru, kiepska jakość miejsc pracy, brak dostępnych ofert pracy w niektórych sektorach (np dla osób z wyższym wykształceniem, w branżach innowacyjnych) oraz brak pracowników w innych (przemysł w Kępnie i Baranowie)	gospodarczy
	Niedostosowanie sieci szkół do obecnej sytuacji demograficznej	społeczny
	Zanieczyszczenie powietrza	środowiskowo-przestrzenny
Problem mniejszej wagi	Niedostatecznie rozwinięte strefy rekreacji i wypoczynku (tereny zielone, ścieżki rowerowe, infrastruktura turystyczna, gastronomia i noclegi, place zabaw)	społeczny / środowiskowo-przestrzenny
	Niska dostępność infrastruktury dla osób o specjalnych potrzebach (chodniki budynki użyteczności publicznej, ścieżki rowerowe)	społeczny / środowiskowo-przestrzenny
	Brak narzędzi planowania strategicznego i środków na rozwój	instytucjonalny
	Wysokie koszty życia i mieszkań / działek,	społeczny

Źródło: opracowanie ZMP

Kluczowy problem obszaru prezentuje się następująco:

Ryc. 82 Kluczowy problem Partnerstwa na 307

Źródło: opracowanie ZMP

Tabela 32. Drzewo problemów dla Partnerstwa na 307

Przyczyna	Problem	skutek
<p>nieatrakcyjność niektórych gmin dla inwestorów</p> <p>niewystarczająca w stosunku do potrzeb infrastruktura drogowa i około drogowa na terenie partnerstwa</p> <p>zbyt małe środki finansowe na przebudowę dróg i ich dostosowanie do aktualnych potrzeb</p> <p>brak równomiernego dostępu do infrastruktury (kanalizacja, gazyfikacja, sieci teleinformatyczne)</p> <p>brak wystarczająco rozbudowanej sieci szerokopasmowej Internetu – szczególnie na terenach wiejskich</p> <p>słaba komunikacja zbiorowa szczególnie na linii wieś-miasto</p>	<p>Brak zrównoważonego rozwoju wszystkich gmin partnerstwa, peryferyjność, szczególnie terenów wiejskich, przygranicznych</p>	<p>niedostateczna liczba miejsc pracy w niektórych gminach partnerstwa przy jednoczesnym niedoborze pracowników w innych</p> <p>zagrożenie dla wód gruntowych na skutek braku kanalizacji</p> <p>niekorzystne trendy demograficzne w części partnerstwa</p> <p>izolacja dzieci i młodzieży, ograniczenie rozwoju ich zainteresowań i kontaktów społecznych</p>
<p>brak środków finansowych na rozwój usług</p> <p>brak osób w urzędach, które mogłyby rozwinąć kulturę wyższego rzędu</p>	<p>Niski poziom usług medycznych, kulturalnych (szczególnie wyższego rzędu), dla seniorów, oferty dla dzieci i młodzieży</p>	<p>emigracja mieszkańców</p> <p>izolacja, marginalizacja niektórych grup mieszkańców np. osób starszych</p>

<p>brak aktywności społecznej</p> <p>Ograniczone zasoby (w tym kadrowe) organizacji pozarządowych</p>		<p>osłabienie atrakcyjności inwestycyjnej obszaru</p> <p>negatywny wpływ na rynek pracy</p> <p>niższa jakość życia na obszarze</p>
<p>brak kultury współpracy i przepływu informacji</p> <p>upolitycznienie spraw lokalnych</p> <p>mała wrażliwość społeczna, brak wzajemnej pomocy między mieszkańcami</p> <p>wysokie tempo życia i pogoń za dobrami materialnymi,</p> <p>roszczeniowość i konsumpcjonizm,</p> <p>dojazdy do pracy zajmujące czas, który mieszkańcy mogliby poświęcić na aktywność społeczną i budowanie więzi</p> <p>brak miejsc integracji mieszkańców</p>	<p>Niska aktywność społeczna, partycypacja oraz więzi społeczne</p>	<p>niski potencjał organizacji pozarządowych</p> <p>brak wytyczonych partycypacyjnie kierunków rozwoju</p> <p>brak realizacji wspólnych projektów</p> <p>niewykorzystana infrastruktura np. domów seniora</p> <p>trudności samorządów w określeniu realnych potrzeb mieszkańców</p> <p>brak poczucia odpowiedzialności mieszkańców za wspólną przestrzeń</p>
<p>oświata nie kompatybilna z rynkiem pracy</p> <p>nepotyzm na rynku pracy</p> <p>dominacja przemysłu meblarskiego</p> <p>niewystarczająca baza żłobków i przedszkoli</p> <p>brak współpracy pomiędzy regionami</p>	<p>Nierównomierny rozwój gospodarczy obszaru, kiepska jakość miejsc pracy, brak dostępnych ofert pracy w niektórych sektorach (np. dla osób z wyższym wykształceniem, w branżach innowacyjnych) oraz brak</p>	<p>szara strefa</p> <p>praktyka zatrudnianie pracowników na płacę minimalną nie zgodną ze stanem faktycznym co przekłada się na stan finansów gmin</p>

<p>automatyzacja pracy</p> <p>wysokie koszty prowadzenie działalności gospodarczej, utrzymania miejsc pracy, zawiła biurokracja, wysokie podatki</p>	<p>pracowników w innych (dla przemysłu w Kępnie i Baranowie)</p>	<p>wykluczenie na rynku pracy niektórych grup np. kobiet w tym w wieku 50+, osób młodych, niepełnosprawnych</p> <p>niekorzystne tendencje w sferze demografii w niektórych gminach</p> <p>napływ cudzoziemców i konieczność ich integracji</p>
<p>Spadek liczby dzieci w niektórych gminach, Zmniejszające się zainteresowanie młodzieży edukacją w szkołach zawodowych i branżowych</p>	<p>Niedostosowanie sieci szkół do obecnej sytuacji demograficznej</p>	<p>Wzrost wydatków na oświatę,</p> <p>niska ocena oferty edukacyjnej przez mieszkańców</p>
<p>działalność zakładów przemysłowych (przemysł meblowy)</p> <p>spalanie płyt meblowych przez mieszkańców, niska świadomość ekologiczna</p> <p>niska emisja</p> <p>brak inwestycji w odnawialne źródła energii gmin o skromniejszych zasobach finansowych</p> <p>niewystarczająco atrakcyjna polityka samorządów i instytucji ochrony środowiska w stosunku do przedsiębiorców</p>	<p>Zanieczyszczenie powietrza</p>	<p>Negatywne skutki zdrowotne (chorujące społeczeństwo, o nie wystarczającym dostępie do usług medycznych)</p> <p>negatywny wpływ na markę turystyczną / ekologiczną obszaru</p>
<p>brak środków finansowych</p>	<p>Niedostatecznie rozwinięte strefy rekreacji i wypoczynku (tereny</p>	<p>spadek atrakcyjności i konkurencyjności obszaru</p>

<p>brak umiejętności zarządzania infrastrukturą</p> <p>niewykorzystanie potencjałów endogenicznych gmin, walorów środowiska naturalnego</p> <p>brak strategii rozwoju turystyki</p> <p>przestarzała i nieatrakcyjna infrastruktura</p> <p>brak projektów partnerskich, międzygminnych</p>	<p>zielone, ścieżki rowerowe, infrastruktura turystyczna, gastronomia i noclegi, place zabaw)</p>	<p>negatywne oddziaływanie na rynek pracy</p>
<p>brak remontów budynków użyteczności publicznej</p> <p>niedostosowane ciągi piesze</p> <p>kiepski transport publiczny na linii wieś – miasto</p> <p>brak autobusów miejskich,</p> <p>brak transportu specjalistycznego dla osób niepełnosprawnych</p>	<p>Niska dostępność infrastruktury dla osób o specjalnych potrzebach (chodniki budynki użyteczności publicznej, ścieżki rowerowe)</p>	<p>wykluczenie osób starszych,</p> <p>ograniczenia w rozwoju zainteresowań niektórych grup społecznych</p>
<p>braki kadrowe w urzędach w tym braki w kadrze zarządzającej</p> <p>duża konkurencja pomiędzy JST w pozyskaniu środków na rozwój</p>	<p>Brak narzędzi planowania strategicznego i środków na rozwój</p>	<p>brak wytyczonych partycypacyjnie kierunków rozwoju</p> <p>brak realizacji wspólnych projektów</p>

za mała liczba mieszkań komunalnych dodatni przyrost naturalny w niektórych gminach	Wysokie koszty życia i mieszkań / działek	ograniczona oferta mieszkaniowa niska ocena rynku mieszkaniowego przez mieszkańców i młodzież
---	--	---

Źródło: opracowanie ZMP

3.3. Główne czynniki rozwoju partnerstwa

Rozdział zostanie uzupełniony po przeprowadzeniu konsultacji społecznych

3.4. Kluczowe wyzwania, kierunki strategicznej interwencji i współpracy

W toku prac nad diagnozą zarysowane zostały kluczowe wyzwania dla obszaru Partnerstwa, takie jak:

- stworzenie uwarunkowań do równoważenia rozwoju gospodarczego obszaru Partnerstwa i korzystania przez gminy wzajemnie z własnych potencjałów i zasobów
- poprawa jakości usług rynkowych i publicznych na obszarze Partnerstwa
- dążenie do budowania katalogu wspólnych usług, a tym samym ograniczania wydatków bieżących każdego z samorządów i poprawy jakości życia mieszkańców
- poprawa jakości miejsc pracy w powiecie kępińskim, wzrost liczby miejsc pracy w powiecie namysłowskim.

Katalog ten wymaga uzupełnienia m.in. poprzez konsultacje z mieszkańcami obszaru oraz dalsze prace koncepcyjne z przedstawicielami samorządów.

Rozdział zostanie uzupełniony po przeprowadzeniu konsultacji społecznych

Spis rysunków

Ryc. 1	Lokalizacja partnerstwa	13
Ryc. 2	Obszary chronione na terenie Partnerstwa	19
Ryc. 3	Ogólny bilans usług edukacyjnych na obszarze Partnerstwa na 307	22
Ryc. 4	Bilans importu i eksportu usług oświatowych na obszarze Partnerstwa	24
Ryc. 5	Ogólny bilans usług zdrowotnych na obszarze Partnerstwa na 307	25
Ryc. 6	Bilans importu i eksportu usług zdrowotnych i z zakresu pomocy społecznej na obszarze Partnerstwa	27
Ryc. 7	Bilans importu i eksportu usług z zakresu kultury, sportu i rekreacji na obszarze Partnerstwa	28
Ryc. 8	Ogólny bilans usług publicznych na obszarze Partnerstwa na 307	30
Ryc. 9	Bilans importu i eksportu usług rynkowych na obszarze Partnerstwa	31
Ryc. 10	Ogólny bilans usług rynku pracy na obszarze Partnerstwa na 307	32
Ryc. 11	Ogólny wskaźnik rozwoju gmin należących do Partnerstwa na 307	41
Ryc. 12	Wskaźnik ogólny rozwoju Partnerstwa według Monitora Rozwoju Lokalnego	42
Ryc. 13	Wskaźniki wymiaru gospodarczego	44
Ryc. 14	Wskaźniki wymiaru społecznego	44
Ryc. 15	Wskaźniki wymiaru środowiskowy	45
Ryc. 16	Ludność ogółem	45
Ryc. 17	Wskaźnik syntetyczny w obszarze demografia	46
Ryc. 18	Wskaźnik syntetyczny w obszarze demografia dla poszczególnych gmin Partnerstwa	47
Ryc. 19	Saldo migracji dla Partnerstwa na 307	48
Ryc. 20	Przyrost naturalny w Paartnerstwie na 307	48
Ryc. 21	Zmiany liczby ludności na tle Polski	49
Ryc. 22	Liczba mieszkańców w wieku 25-34 lat na 1000 mieszkańców	50
Ryc. 23	Liczba mieszkańców w wieku 25-34 lat na 1000 mieszkańców na tle Polski	51
Ryc. 24	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	52
Ryc. 25	Ludność w wieku produkcyjnym	52
Ryc. 26	Ludność w wieku produkcyjnym	53

Ryc. 27 Wskaźnik syntetyczny dla obszaru struktura ludności	53
Ryc. 28 Ludność w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku poprodukcyjnym	54
Ryc. 29 Prognozowany odsetek ludności w wieku 65+ w 2030 roku.....	55
Ryc. 30 Prognoza ludności ogółem w 2030 roku	56
Ryc. 31 Prognoza proporcji ludności w wieku przedprodukcyjnym do ludności w wieku poprodukcyjnym	57
Ryc. 32 Rozwody na 100 zawartych małżeństw	58
Ryc. 33 Liczba mieszkań w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	60
Ryc. 34 Liczba mieszkań komunalnych.....	61
Ryc. 35 Powierzchnia mieszkania jaką można kupić za przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto	62
Ryc. 36 Atrakcyjność miejsca zamieszkania	63
Ryc. 37 Ogólna pozycja konkurencyjna gminy Baranów względem grupy porównawczej	65
Ryc. 38 Długość sieci dróg – wskaźnik syntetyczny.....	66
Ryc. 39 Ścieżki rowerowe na 10 tys. km ² powierzchni gminy.....	67
Ryc. 40 dostępności i jakość usług oraz infrastruktury - wskaźnik syntetyczny	68
Ryc. 41 Rozkład podobszarów z obszaru dostępność i jakość usług i infrastruktury w Partnerstwie na 307	69
Ryc. 42 Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych	71
Ryc. 43 Liczba uczniów w szkołach podstawowych	72
Ryc. 44 Subwencje i wydatki na oświatę.....	72
Ryc. 45 Szkoły zawodowe i branżowe	73
Ryc. 46 Liczba podmiotów gospodarczych świadczących usługi na 1000 mieszkańców	74
Ryc. 47 Liczba udzielonych noclegów na 1000 mieszkańców	75
Ryc. 48 Rozwój turystyki obszaru na tle Polski	76
Ryc. 49 Wskaźnik syntetyczny dla obszaru usługi zdrowotne – ich jakość i dostępność.....	77
Ryc. 50 Liczba lekarzy i dentystów pracujących wg podstawowego miejsca pracy na 1000 mieszkańców	78
Ryc. 51 Liczba łóżek szpitalnych ogólnych na 1000 mieszkańców	79
Ryc. 52 Liczba porad lekarskich na 1000 mieszkańców	80

Ryc. 53 Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	81
Ryc. 54 Kwota wydatków na zadania własne z zakresu pomocy społecznej przypadające na 1 mieszkańca – wskaźnik dla całego Partnerstwa	82
Ryc. 55 Kwota wydatków na zadania własne z zakresu pomocy społecznej przypadające na 1 mieszkańca – wskaźniki dla poszczególnych gmin	83
Ryc. 56 Kwota dotacji na zadania zlecone z zakresu pomocy społecznej przypadająca na 1 mieszkańca	84
Ryc. 57 Liczba osób odwiedzających filharmonie, muzea, wystawy, koncerty na 1000 mieszkańców	85
Ryc. 58 Wydatki na kulturę i dziedzictwo narodowe przypadające na 1 mieszkańca	86
Ryc. 59. Aktywność obywatelska mieszkańców obszaru Partnerstwa	87
Ryc. 60. Aktywność społeczna mieszkańców Namysłowa w zakresie tworzenia organizacji pozarządowych (średnia 3 letnia, na 10 tys. mieszkańców)	88
Ryc. 61 Wskaźnik syntetyczny Partnerstwa na 307 w obszarze potencjał i konkurencyjność lokalnej gospodarki	91
Ryc. 62 Nowo powstała powierzchnia użytkowa niemieszkalna [w m ² /km ²]	101
Ryc. 63 Wskaźnik syntetyczny finansów lokalnych Partnerstwa na 307	102
Ryc. 64 Rozkład wartości wskaźników dla podobszarów	103
Ryc. 65 Wartość wskaźnika syntetycznego dla podobszaru „Równoważenie elementów budżetu”	105
Ryc. 66 Rozkład kwoty nadwyżki operacyjnej na 1 mieszkańca po spłacie zadłużenia	108
Ryc. 67 rozkład wartości dla wskaźnika „wysokość i struktura dochodów Partnerstwa”	109
Ryc. 68 Udział dochodów własnych w dochodach ogółem [w %]	113
Ryc. 69 Dochody własne przypadające na 1 mieszkańca	115
Ryc. 70 Wysokość i struktura wydatków Partnerstwa	116
Ryc. 71 udziału wydatków majątkowych w wydatkach ogółem [w %] – rozkład na obszarze Partnerstwa	119
Ryc. 72 Rozkład wartości wskaźnika Struktura finansowania działań rozwojowych Partnerstwa	121
Ryc. 73 Wskaźnik syntetyczny wysokości zadłużenia Partnerstwa	124
Ryc. 74 Suma zobowiązań do spłaty przypadająca na 1 mieszkańca – rozkład na obszarze Partnerstwa	128

Ryc. 75 Wskaźnik syntetycznych Partnerstwa na 307 w obszarze rynek pracy i kwalifikacje siły roboczej.....	129
Ryc. 76 Liczba wystawionych PIT-11 przez pracodawców z gminy ogółem – różnica w latach 2019-2015	135
Ryc. 77 Udział podatników z dochodami zagranicznymi w liczbie podatników ogółem	136
Ryc. 78 Lesistość: udział powierzchni lasów w powierzchni ogółem JST	138
Ryc. 79 Wskaźnik syntetyczny – sposób gospodarowania zasobami środowiska	139
Ryc. 80 Wskaźnik syntetyczny – ład i struktura przestrzenna obszaru	140
Ryc. 81 Długość czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej przypadającej na 100 osób korzystających z sieci (m/osobę).....	141
Ryc. 82 Kluczowy problem Partnerstwa na 307	148

Spis tabel

Tabela 1.	Zestawienie celów strategicznych członków Partnerstwa.....	35
Tabela 2.	Zestaw podobszarów opisujących pozycję konkurencyjną Partnerstwa na 30743	
Tabela 3.	Tabela wskaźników z obszaru demografia	47
Tabela 4.	Wyniki egzaminów maturalnych w 2020 roku	74
Tabela 5.	Środki finansowe przeznaczone na współpracę z organizacjami pozarządowymi w Gminie Namysłów (w mln zł)	89
Tabela 6.	Obszary priorytetowe współpracy z organizacjami pozarządowymi powiatu kępińskiego wraz z wysokością środków finansowych (w PLN).....	89
Tabela 7.	Struktura podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON wg klas wielkości	92
Tabela 8.	Dochody budżetu gmin z tytułu udziału w podatku PIT na 1 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym oraz liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON	97
Tabela 9.	Wydatki inwestycyjne z budżetu gminy	98
Tabela 10.	Dochody budżetów gmin z tytułu podatków rolnego, leśnego i od nieruchomości (łącznie)	99
Tabela 11.	Dochody budżetów gmin z tytułu udziału w podatku CIT.....	100
Tabela 12.	Wartość i dynamika zmian wskaźników szczegółowych stanu finansów lokalnych w okresie 2015-2019.....	104

Tabela 13.	Wynik operacyjny netto budżetu w okresie 2015-2019	106
Tabela 14.	Relacja kwoty nadwyżki operacyjnej netto do kwoty dochodów bieżących (w %) 106	
Tabela 15.	Kwota wyniku operacyjnego na 1 mieszkańca po spłacie zadłużenia	107
Tabela 16.	Wysokość i struktura łącznych dochodów członków Partnerstwa	110
Tabela 17.	Udział dochodów własnych w dochodach ogółem [w %]	112
Tabela 18.	Udział dochodów majątkowych w dochodach ogółem (w %)	114
Tabela 19.	Wartość wydatków majątkowych w gminach Partnerstwa na 307 (w PLN) ...	117
Tabela 20.	Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem (w %)	118
Tabela 21.	Poziom finansowania wydatków majątkowych dochodami majątkowymi (w %) 120	
Tabela 22.	wydatki majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków UE i EOG.....	122
Tabela 23.	Analiza wartości nominalnych w obszarze zadłużenia gmin Partnerstwa	126
Tabela 24.	Wskaźnik przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto (dane dla powiatów)	130
Tabela 25.	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie kępińskim i namysłowskim w latach 2015-2019	131
Tabela 26.	Oferty pracy w Partnerstwie na 1000 mieszkańców (stan na koniec 2019r.) .	132
Tabela 27.	Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym oraz udział w liczbie mieszkańców ogółem (w%)	133
Tabela 28.	Różnica liczby mieszkańców w wieku 20-24 i 60-64	134
Tabela 29.	Stopa bezrobocia rejestrowanego	137
Tabela 30.	Stopa bezrobocia rejestrowanego	143
Tabela 31.	Ranking problemów, deficytów i barier rozwojowych partnerstwa	146
Tabela 32.	Drzewo problemów dla Partnerstwa na 307	149

